

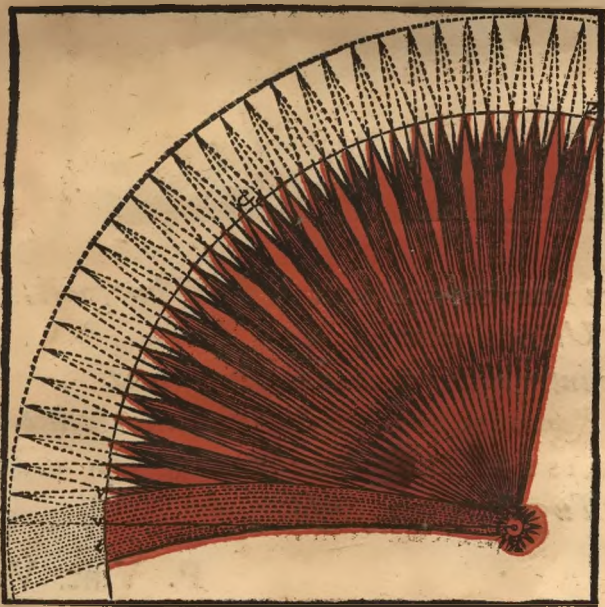
Cometæ,

ANNO HVMANI
TATIS I. C. CIO. IO. LXX. VII.

à 10. V III Ibris per Xbrem in 13. Ianuarij sequen-
tis anni, continuis Lx. & V, D. in sublunari
regione adparentis,

D E S C R I P T I O.

*De illius motu Visibili & vero, adiectis cognitu dignioribus
calculi, tabularum & demonstrationum ocularium fundamentis. De-
niq, de huius meteorica impresionis Significatione, ex
pramissa descriptione, concepta.*

Authore BARTOLEMAEO SCYLTETO Philomathe.

EPIGRAMMA IN VRBIS GORLICII INSIGNIA.

*Alta Iouis volucris vera sapientiae imago est,
Virtutis robur significatq; Leo.
Hæc inter, clypeo valide munita Corona
Regna quibus fulcris stent diuturna, monet.*
CHRISTE DEUS virtus summi & sapientia Patris,
Tu virtute pios consilioq; rege.

P. Vinc. Vraltiſl.

A M P L I S S.

Doctrina Sapientia atque Virtute

S P E C T A B I L I B: V V.

D. COS. D D. Senioribus &c.
totiq; ordini Senatorio

*Inclytæ Urbis & Reip: Gorlicensium. D D. S S. &
Mæcenatib: obseruandissimis.*

Q UO D tardius, quam fortè par esse quibusdam videtur, in aream, cum mea, de COMETA siue ostento barbato, DESCRIPTIONE, prodeò, fecit materiæ huius magnitudo, quæ vt maiores ingenij vires, ita & maius temporis spacium sibi postulauit. Desudanti igitur mihi in laboris præsentis constructione, triens anni ferè elapsus fuit. Primum enim obseruationes multifariæ de motu & situ Cometæ cœlo fudo & puro habitæ, itemq; calculus in ipsas obseruationes directus, omne sibi illud tempus, quo Cometa fuit conspectus vendicarunt. Sequens tempus in compositionem obseruationum & calculi, atq; hanc tripartitam descriptionem fuit collocatum. Nec temporis huius diurnitas nobis sine fructu abiit, sed plurima nobis citra vulgarem sensum, & admiratione & notatione dignissima, peperit. Inter alias autem obseruationes inprimis XII. nobis oblatae sunt, quas, quia ab alijs expositas non

2294491

N V N C V P A T O R I A .

meminerim, breuibus (sicut inferius fusius) hic referendas & repetendas memoriæ causa commodum iudicauimus.

PRIMA : ipsius maxima molis in ambitu maioris circuli eleuata, quantitas, quam nos mediam tantum, ne legentibus difficilior creditu occurreret, posuimus.

SECUNDA : quod duratione adparentie suæ, LXV. D. dimensa, tam exactè ipsam Brumam notauit, vt tempus durationis ante & post Brumam exacte responderent, vt alterum altero ne quidem vnus hora spacio longius esset.

TERTIA : quod primo cum apparuisset, & vltimo cum deslagrasset, eadem distantia à ☉ fuit, si scilicet magnū circulum per Cometam & Solem tractū animo concipimus.

QUARTA : quod disparuit & flagrare desijt in circulo Tropici ☿ quem ostendit ex additione parallaxeos ad visibilem declinationem, vbi Cometa secundum verum suum situm euauuerat.

QUINTA : quod barba seu cauda sinuosus tractus, cuius prior elongatio semper æquabilis Zodiaco, extremitas vero incuruata Aequatori, extitit. Qua ratione recta linea vel arcus per caput & extremum caudæ transiens, punctum æquinoctiale s. cardinem principij ☿ demonstrauerat.

SEXTA : quod ipso momento temporis, quo à nostro Imp. R O D V L P H O

II. primum conspectus, Meridianum primum mundi, super insulas fortunatas directum, occupauerat, caudamq; ad vltimum Indię angulum extenderat.

SEPTIMA : ὁμοῦ ὁμοῦ figura Geometrica, simillima ὁμοῦ ὁμοῦ, quam polus circuli proprii motus Cometa cum polis mundi, & Zodiaci, item loco stellæ nouæ ante quinquennium adparentis constituerat.

OCTAVA : locus in VIIII. domo, quem omnibus temporibus sole occidente in nostra latitudine, occupauit.

NONA : quod mane ante Solis exitum dimidio ferme tempore adparentie suæ fuit conspectus.

DECIMA : quod excepto motu retrogrado, omnia alia motuum accidentiæ apsumserat.

VNDECIMA : quod circa primum aspectum omnes Planeta cum ipso Cometa in occidentali medietate Cæli obseruati fuerunt, quasi excipientes nouum illud iubar, & insolitam eius magnitudinem spectando admirantes, ac vim atq; effectus illius adaugentes.

DVODECIMA : eorundem situs in hemispherio inferno circa Nouilunium proxime antecedens, & superno excepta ☾ ad plenilunium sequens.

Harum & reliquarum de Cometa obseruationum, descriptionem Astronomicam & Physicam sequenti libello

N V N C V P A T O R I A .

bello in publicum emittere decreui, vt lectori, quod ha-
ctenus ex penuario facultatis huius depromptum fuerat,
palàm ostenderetur : Quæ impulsu & graui adhortatio-
ne non minus eorum , qui in patria communi admini-
strationem ciuilem & scholasticam agunt, quam extra
ipsam etiam in longinquiore locis viuentium, permo-
tus (nam in hoc officio morem illis non gerere haud ho-
nestum iudicaui) sequenti methodo, Astronomiæ con-
sentanea & ipsius laudem ac commendationem respici-
ente, exponenda esse duxi.

Vt autem eiusmodi lucubratio patrociniò firmata
promulgaretur (quam hac ratione lucem videre, pro-
bata necessitas cum vtilitate, hac in beneuolorum com-
mendationem, illa maleuolorum prauitatem maiori au-
thoritate corripendam, requirit & sic fieri imperat) ani-
mus consilio, quorundam, & mihi & studio huic fauen-
tium, informatus, eò inclinauit, vt vos, amplifs. atq; orna-
tiss. V v. solos, quibus esset adscribenda, eorumq; com-
mendatione & autoritate emittenda (ad quos cum in
toto labore præsentis ab initio semper respexerim, adiecit
stimulum, quo & promptius & accuratius eundem ador-
narem) tanquam nostræ patriæ communis Patres, stu-
diorumq; Patronos, sub quorum regimine atq; tutela,
tam resp: quam schola optime constitutæ florent, feli-
gerem. Quapropter V. A. & S. hoc opusculum, hono-
ris & gratitudinis ergò, tanquam V v. pro acceptis be-

N V N C V P A T O R I A.

neficijs plurimum honorandis, ijsq; quocunq; officiorum
 genere gratificandis, offero & in testimonium patriæ
 optimè de me meritæ, adscribo, atq; adscriptum propri-
 um facio &c. Gorlicij superioris Lusatix in patrio solo &
 priuatis ædibus, ad calcem deducta & ad oblationem
 preparata, Dominico mediæ X x x x mæ, à nato C H R I-
 S T O c l o. l o. L x x. V i i i. & anno mundi l o o c l o. l o c c.
 L x x. V i i. secundum Romanæ, siue l o o c l o c l o. =.
 L x x x. V i. Græcæ, ecclesiarum, numerationem, qui
 erat V i i. Non. Martij, coincidens cum I. D. Nisan Iu-
 dæorum, anni Mundi l o o. l o. X x x. V i i i. & Almu-
 haram Arabum anni l o c c c c. L x x x. V i, Muhumetici,
 vtrinq; initiantis: Et D. X. V i i i. Pharmuti Ægyptio-
 rum & Chaldæorum, anni c l o c l o. C c c. X x. V. à Sal-
 manassar, Item 12. Thargelionis Atheniens. anni 4.
 Olymp. 588. & 24. Dyftri Macedonum anni 1907.
 Monarchiæ Alexandri Magni.

V. A. & S.

subditus & addictus

Bartholemaeus Scultetus
Philomathes.

IN BARTOLEMÆI SCVLTE TI
Mathematici Cometæ obseruationem.

DVm non mortali lustret Mens libera massa
Pennigerum turmas inter, & astra Iouam :
Supra hominem labor est : iam tum super ardua cæli
Scandere, terrena mole grauante animos :
Et se tollere humo, & tenues volitare per auras,
Atq; super cæli vertice ferre pedes :
Scilicet, & vacuum longè per inane Cometam,
Non oculis, fausto sed pede posse sequi :
Et seruare viam, quæ fert Vestigia flammis
Dira, trahens longo sideris igne faces.
Nil mortale tuum pectus Scultete fatigat,
Linqvit putre ruens cura superba solum :
Spiritus æthereas cum plenum raptat in auras,
Et iubet igniuomas ire redire vias.
Qui dentem stringis, quiq; astra tuentibus instas,
Atq; animi, cælum voce laceßis, inops :
Aut canis allatras fulgentia lumina noctis,
Flammas aut superum cerbereo ore voras :
Siste feram rabiem : non te Ioua luce potiri,
Aut sinet æthereæ sistere sede gradum :
Sed pice fumantem Stygia detrudet ad Orcum,
Hic ubi sulfurea Nox micat atra face.
Hic licet vsq; tones, non dignus scandere cælum :
Nox, lucem & cælum qui fugit, atra premat.

Ioach: Maißt: Gori: f.

MAGISTRO

MAGISTRO BARTHOLEMÆO

Suldeto, Astronomo, κομνητοσκόπω.

Fœlices animæ, cœli quæ lucida templa,
Ætheriasq; solent scandere mente domos :

Hæ propius cœlo cernunt pendentia summo
Signa voluntatis prodigiosa DEI :

Qui quoties sanctas contemnimus vsq; sonantes
Voces, & sacris edita scripta libris.

Affolet ardentibus cœlo succendere flammæ,
Mentis & iratæ ponere signa suæ.

An pius hic fuerit ? non terq; quaterq; profanus ?
Iræ qui spernit signa timenda DEI.

Ducere non CHRISTVS somnum surgentibus astris,
Nec vacua segnem stertere mente iubet :

Tolle caput, dicit, cœlestes aspice flammæ,
Iudicij spectes horrida signa DEI.

Signa secuturæ sunt hæc prænuncia flammæ,
Quæ mundi tandem soluet vtrumq; polum.

Ergo caput tollens CHRISTI super æthera iussu,
Metiris diram, BARTHOLEMÆE, facem,

Et mala deliro properans quæ nunciet orbi,
Scriptis, atq; animo vaticinante canis.

Quàm pius hic labor est, ad cœlum tollere corda
Qui iubet, atq; pia mente vocare DEVM,

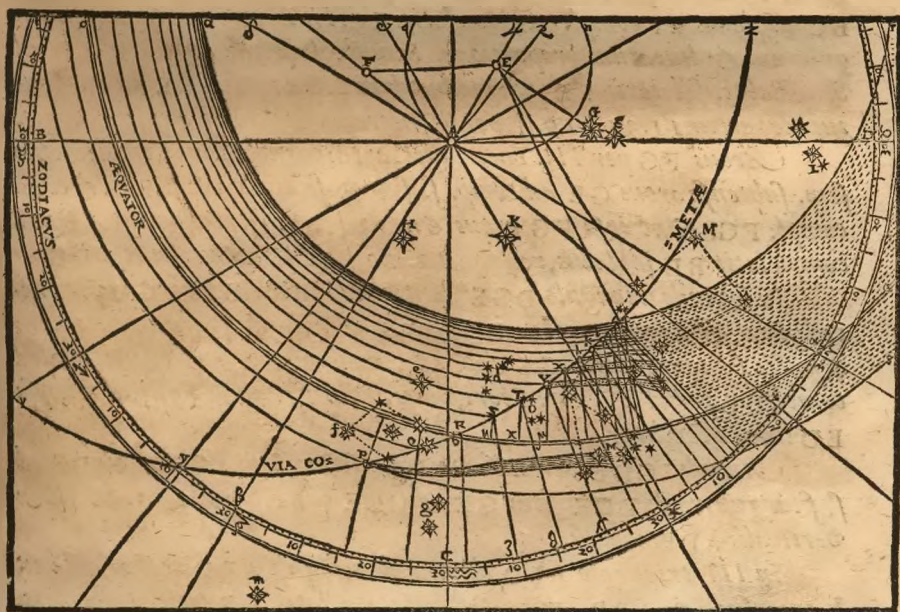
Laurentius Ludonicus Leoberg:

PARTIS

PARTIS PRIMAE DESCRIPTIO.
NIS COMETAE

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ.

IN QVO MOTVS
ILLIVS VISIBILIS DIVRNARVM
revolutionum & via siue circulus proprii cursus, à 10.
VIII bris anni clō 15 LXX VII, insublunari regio-
ne Mundi, ad 13 Ianuarij consequentis anni vsq̃
adparens, per quoscunq̃ quinos dies,
adspiciendi veniunt.

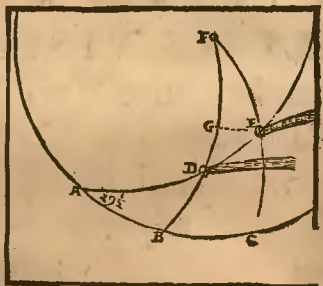

B INVEN.

PRIMA PARS DESCRIBI
INVENTIO ANGVLI DAB QVI
EST OBLIQUATIONIS CIRCVLII PROPRII MOTVS
Cometæ ad Eclipticam: & puncti A in quo dictus circulus
Eclipticam pertransit.

Sit Zodiacus ABC & in eo obseruationes longitudinis cometæ, B 27. 32. / $\approx$ 11. D. Decembris & C 10. 45 $\times$ Calend. Ianuar. Ex quibus agantur circuli ad suum Polum, qui est F, & in ipsis latitudines, prioris obseruationis DB 27. 26. / posterioris EC 29. 7. Ex E in arcum FD cadat normaliter EG. In I. Triangulo itaq; FGE rectus ex positione, & GFE 13. 13. / qui est differentia inter duas obseruat: videlicet arcus BC atq; latus EF complementum latit. EC. Hinc argumentamur ex angulorum & linearum proportionem. Semissis subtenfa anguli FGE ad Sem: Subtenf: lateris FE, quemadmodum S. S. anguli GFE ad GF; cuius ideo arcus 11. 31. / 19. / per I. Theorema Gebri Hispanensis exurgit.

Arcus FG per III. Theor: dict. auth: cognoscitur: Complementi sem. subtenfa arcus GE ad comp. s. s. FE sicut tota s. s. FG. & c. ad compl: FG. Hinc ipsa FG arcus 60. 13. / 28. / producitur. Qui a compl. latit BD sublatus, relinquit 2. 20. / 32. / arcum scilicet DG.

In secundo triangulo DGE dantur duo latera GE & GD per precedentia, & angulus rectus EGD ex hypothesi. Hinc argumentamur: Semissis subtenfa totius GE & c. ad complem: GE sicut compl. GD ad compl. DE per III. Theor: Gebri, cuius arcus 11. 45. / 33. / id est, ipsa ED linea ostenditur.

Angulus GDE per I. Theor: cognoscitur Sem. subt: arcus DE ad s. s. anguli recti DGE sicut GE ad GDE qui est 78. 24. / 36 / & verticalis ADB equalis.

In III. triangulo ABD dantur duo anguli ABD rectus, quia ex $\frac{1}{2}$ emensus, & ADB per precedentia atq; latus DB latit. I. obseruat. Hinc argum: per II. Theor: secundum quod angulus rectus ABD & illius

illius s. f. ad obliq. ABD tanquam complem. DB ad compl. DAB, unde ipse angulus DAB 29. 36. |. 19. ||. qui est obliq. uationis circuli proprii motus Cometa ad Eclipticam, quem toto suo curriculo obseruauit. In cuius locum propter suas rationes nos 29 $\frac{1}{2}$ adsumpsimus.

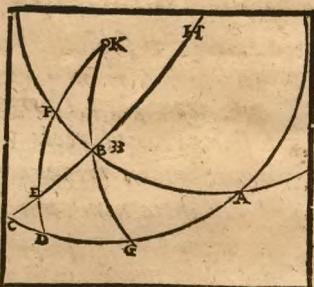
Arcus BA, qui in puncto A ostendit locum Zodiaci, ubi obliq. uatio dicta pertransit, ex I. Theor. inuestigatur, Sicut DAB 29 $\frac{1}{2}$ pp. angulus & illius s. f. sese ad s. f. DB habet, ita ADB ad BA cuius arcus reperitur 66. 25. |. 27. ||. qui a loco longit: primæ obseruationis retro. actus, nobis punctum A in 21. 7. |. 27. ||. dodecatemoriæ $\rightarrow$ commonstrat.

LATITVDINES singularum longitudinum ex obseruationibus datarum, inuento angulo DAB & puncto A per II. Theor. inuestigantur. Postea ex inuenta quacungq. latitudine, collatione cum angulo obliq. uationis & ang: recto habita, per I. Theorema, in circulo ADE locus & distantia Cometae ab A puncto inquiritur, cuius beneficio deinceps declinationes Cometae ab Aequatore, sicut docebimus, ad singulos datos terminos, exponuntur. Quæ postmodum in sua tabula significabuntur.

INVENTIO ANGVL I HBA QVI EST OBLIQUATIONIS CIRCVLI PROPRII MOTVS

Cometae ad AEquatorem, & puncti B, in quo dictus circulus AEquatorem pertransit.

Describatur circulus CDGA Zodiacum vel Eclipticam representans, & ABF Aequatoris in puncto A quod sit principium ∇ Zodiacum secans, atq. CEBH circulus proprii motus Cometae, sicut idem antea fuit ostensus, qui ex C ecliptica in B puncto Aequatorem secabit, cuius interuallum ab ∇ . secundum Tempp. numerationem, una cum angulo HBA peruestigandum, similiter quoq. distantia B a C quod prius A notabatur & c. In cuius rei inquisitionem oportet, vt DEFK colurus solstitiorum ex polo A, itemq. GBK ex K per B in G usq. descendant, quibus diuersi trianguli procreantur.

PRIMA PARS DESCRIBI-

I. Triangulus CDE duobus datis angulis CDE recto, quia D quadrante s. polo circuli CDGA annotatur & ECD qui idem cum DAB pracedentis examinis atq; latere CD 9. pp. quibus scilicet punctum C id est 21. gr. $\rightarrow$ ipsum D Brumæ locum antecedit. Hinc argumentationes consequuntur, ut inuentio anguli CED ex II. Theorem: Gebri constat, ubi s: s: recti CDE s: s: obliqui ECD quale compl. CD ad compl. CED. Hinc ipse angulus CED ostenditur 60. 53. |. 54. || idem quoq; verticalis FEB erit.

Et latus EC ex Theoremate fit cognitum, nam s: s: anguli CED ad s: s: lateris CD, sicut recti CDE ad CE, qui arcus exponitur 10. 18. |. 40. ||. postea addendus EB ad constitutionem CB.

Atq; latus ED ex eodem Theor: S: s: enim anguli CDE ad s: s: arcus CE, sicut anguli ECD ad ED qui est 5. 3. |. 29. || postea à DF subducendus, declinatione nimirum maxima ab Aequatore, ut relinquatur EF. II. Triangulus EFB cognitis duobus angulis EFB recto, quia ex polo A in suum maximum, DEFK ipsa ABF $\frac{1}{2}$ dimensione cadit, FEB verticalis per priora, atq; latus EF ex dicta subtractione DE à DF. Hinc primum angulus FEB per II. Theor: Gebri patefiet, Qualis enim est proportio s: s: ang: recti EFB ad obliqui FEB, talis s: s: compl: EF ad compl. FBE. Vnde ipse angulus FBE 33. 59. |. 57. ||. prodit, qui etiam ad verticem erit HBA angulus obliquationis, circuli proprii motus Cometa ad Aequatorem, quem reperiendum proposuimus. Huius ang: residuum ad duos rectos est 146. 0. |. 3. ||. id est ang: CBA.

BE arcus per I. Theorema sic indagatur. FBE anguli s: s: ad arcus EF s: s: sicut anguli recti EFB ad BE qui est 34. 22. |. 54. ||. ad quem CE arcus prioris trianguli collectus, generabitur totus CB 44. 41. |. 43. ||. distantia nimirum à C puncto intersect: in Ecliptica ad B ubi Aequatorem Cometa peruagatus est.

Per idem Theor: arcus quoq; FB patefcit. Angulus enim rectus EFB & s: s: illius ad s: s: arcus EB quemadmodum anguli FEB ad FB, qui ideo est 29. 34. |. 2. ||. cuius compl. 60. 25. |. 58. ||. ad longitudinē arcus BA referendum. Quo modo in Triangulo ABC omnia latera & anguli sunt reuelati, Arcus BA ex toto circulo, id est, 360. temporib. subtractus, relin-

PTIONIS COMETAE.

relinquit 299. temp: 34. | .2. ||. à puncto cardinali $\vee$ ad eum locum in quo Cometa Aequatorem transiuit: quod etiam inuenisse oportuit.

IIII. Triangulus BGC datur duobus angulis CGB recto quod G per $\frac{1}{4}$ à polo circuli CDGA distat, & BCG superiore inuentione, atq; arcu CB ex CE & EB ante composito. His arcus BG exploratur, Qualis enim (per I. Theor.) est habitus s: s: recti BGC ad s: s: arcus BC, talis quoq; anguli BCG ad arcum BG, qui exhibetur 20. 15. | .49. ||. Latitudo cometae tempore transitus per Aequatorem, quoq; inuestiganda.

Arcus CG reuelatur per III. Theor: compl. enim BG & s: s: illius ad s: s: compl. CB sicut integra s: s: CG & C. ad compl. CG, hinc ipse arcus CG 40. 44. | .0. ||. Longitudo nimirum Cometa dicto tempore, transitus per Aequatorem quoq; à C id est, 21. gr: $\rightarrow$ enumeranda, quae hoc modo locum ipsius in 1. gr: 44. | .0. ||. cum Aequatorem permeasset, demonstrat.

Et hac de circuli proprii motus constitutione atq; qualitate cum reliquis obseruata, exposuisse sufficiat.

INVENTIO MOTVS PROPORTIO-

NALIS, QVEM COMETAM OBSERVASSE TESTIS

fuit experientia: & termini suae stationis, vbi finem sui cursus & consummationem suam adsecutus est.

Cometam inaequali cursu motum proprium in suo circulo absoluisse, manifesta experientia edocti sumus. Et ut obseruationes diuersae inuicem collatae testantur, proportionem Arithmetica à velociori in initio adparitionis ad tardio rem ante disparitionem direxit, atq; maiorem diurnum 107 $\frac{7}{8}$. scr: prima excedentem, notare non licuit, quem si adplicabimus ad primi diei adparentiam, id est, 10. Nouemb. cumq; 1 $\frac{4}{4}$. singulis diebus decrescētē suerimus, totius adparentiae continua successo ad LX. & V. dies prorogabitur & locus in 14. gr: χ . suae stationis & consummationis significabitur. Hinc medius motus diurnus 53 $\frac{7}{8}$. constituetur, qui sexagies quinquies ad 16. gr: $\propto$ collectus, etiam terminum in 14. χ aperiet, atq; cum visibili motu collatio facta, prostapheresin medij & visibilis motus annuntiabit, qualem cursus Cometae qualitatem itemq;

B 3

termi-

PRIMA PARS DESCR-

terminum stationis ante Brumam definivimus præsentem & futuram cum experientia respondentem.

Iactis enumeratis modò fundamentis, descriptionem sequentem & tabb: motus visibilis, extructas esse volumus.

DE PHAENOMENIS COMETÆ SIVE MOTV EIVS VISIBILI.

Cometæ motus violentus ad occasum versus, potestati primi mobilis subiectus, singulis diebus alios atq; alios visibiles Aequatoris Parallelos ostendens, eosq; primum ultra, nunc vero cis ipsius tractum positos, manifestè nos instruit, naturalem siue alterum illius motum εἰς τὰ ἐπόμενα signòrum cœlestium directum, quem Astronomi proprium vocant, ASCENDENTEM & SEPTENTRIONALEM rectius & citra omnem contradictionem dici posse + præsertim cum & septentrionali medietate cœli ab Ecliptica toto suæ adparentiæ tempore nobis visus fuerit. Quamvis autem à principio infra Aequatoris circulum adparuerit, ipsum tamen transcendens post 10. D, nunc omnino, & ab illo septentrionalis nobis existit. Quomodo latitudine pariter & declinatione iuxta Astronomorum vocabula aquilonaris, medietatem cœli nostras terras respicientem occupans, nuncupabitur. Hinc si ad artis fundamenta eiusmodi qualitatem & naturam motus visibilis accommodamus, maximum in cœlo circulum, eumq; tanquam regulam & mensuram producimus, cuius beneficio æquè ut per actum, ita etiam per agendum cursum ad situm nostri Horizontis describere & prælagire possumus. Ad quod negotium peragendum nos oportet observationes, instrumentis varijs, de situ & motu illius desuper acceptas, quibus distantiam ab alijs sideribus, situm in circulis altitudinum (quos Arabes

Arabes Azimuth) & latitudinum (Almicantarath adpellant) concepimus, diligentissimè ad peripheriam dicti circuli adplicare, & in directo tramite ordine in ipso an consideant annotare. Hac ratione deniq; primam partem descriptionis Cometæ, de eius motu visibili, antequam ad alteram de Parallaxi & vero motu, itemq; tertiam de significatione illius, accedimus, conuenienter consignare poterimus.

Observationes itaq; hæcenus ab initio adparitionis Cometæ, vsq; ad crepusculum I I. Id. Xbris à nobis diuersis instrumentis habitæ, decem numerantur, quæ singulæ in recto tramite & ambitu maximi cuiusdam circuli inuicem ordine consequuntur, atq; cum Ecliptica angulum sphericum ad sesquitriginta gradus dilatatum efficiunt: Quarum obseruationum communis & proprius polus fermè trigonum æquilaterum cum Zodiaci & Mundi polis, versus æquatoris & Eclipticæ interfectionem autumnalem, constituit, vt qui propterea ab hoc ex doctrina Triangulorum 33. pp. 59. / 57. // & ab illo 29. pp. 36. / 19. // segregatur, atq; inter Draconis septentrionalis stellas in dodecatemorio insitas in illius 21. gr. 7. / 0. // Latitudinis 60. pp. 23. / 41. // sedem fixit. Ex isto cœli loco, id est, polo, Maximus circulus descriptus, sua circumferentiâ viam adparentis motus huius Cometæ euidētissimè demonstrabit, qui Eclipticam in 21. gr. 47 atq; 11 secat, vt quos gradus signorum si attingeret, visibiliter nobis in Ecliptica collocaretur. Illud autem accidere minimè posse, temporis breuitate in eius adparentiâ prohibebitur: post enim 7 principium incepit & ante 11 finem sortietur. Ergo maximam latitudinem borealem ad 21. gr. X & australem 21. nō deuenire necesse erit: quibus in locis, si ea adpeteret, longissimè ab Ecliptica distare, atq; à X latitudinem descendantem septentrionalem ordiri posset. Aequatoris peripheriam transit idem circulus, primum ad boream declinans à 299. temp. 34. / 2. // qui locus cum ad 1. gr. 44 / 0 // respondeat, etiam tum temporis Cometam permeasse Aequatorem manifestum erit. Ad quem citius redire non poterit

poterit nisi in Ω signo quod proculdubio ob temporis decurtatio-
nem non adsequetur. Maxima hinc declinatio expectanda foret
in $9. gr. 34. / . 14. //$. & qui locus accommodatur $29. temp$: $34. / .$
 $2. //$. Aequinoctialis, ubi locorum nobis ad boream maximam ele-
uationem supra Horizontem ad $73. pp$: $19. / . 57. //$: & à vertice
distantiam ad $16. pp$: $40. / . 3. /$, in Meridiano circulo visui exhibe-
re posset &c.

Hac methodo præmonstrata, nunc tandem licet Cometæ
huius visibilem motum tam præteritum quam futurum commo-
dius & certius examinare atq; describere: Circulus enim iam
ostensus de his omnibus nos edocet, vt qui tanquam norma in nos-
tro Horizonte expositus, de singulis illius adparitionibus ratio-
nem reddere potest. De principio Cometæ quando primum ab
incensione nobis sit visus ante $10. VIII$ bris, id est, Dominicum S.
Martini ep: nullus alius aut prior dies à quoquam fuit animadu-
sus, cuius nimirum noctis crepusculo instante, initio supra Finito-
rem nostrum in occidua aëris & cœli parte atq; VIII . domo ζ
 $\epsilon\pi\iota\kappa\alpha\tau\acute{\alpha}\phi\epsilon\alpha$ à Saturni astro, ad $13\frac{1}{2}. gr$: in ambjtu transcendentis
Maioris circuli, secundum longitudinem Zodiaci vero tantum $6.$
 gr : distans & in $16. gr$: 40 Latit. 13 . septentr: humano generi se
conspiciendum obtulit. Qui visus est caudam instar barbæ longis-
simæ ad successionem signorum cœlestium ex aduerso $\odot$ (qui
tum in inferiore hemisphærio VI . domo & fine μ versabatur)
& à latere Zodiaci longitudine ultra $40. gr$: sub primo mobili ex
medio dodecatemori 40 per totum ∞ producere, & in extrema
tate sua sensibiliber ad Austrum inclinare. In Sphæra autem VIII .
corpus illius proximè supra interscapilium, vt vocant, boreale $\rightarrow$
asterismi notabatur, à quo cauda emissa super β & ∞ sidera con-
tinuabatur, quæ extremitate sua triangulares stellas dextræ ma-
nus ∞ infra pegasum fermè attingebat.

Forma Cometæ molem candentis alicuius globi referebat,
quæ ignem euomeret, & in extremitate sumum quasi permixtum
obtineret, Talis emissus ignis caudam lucidissimam conficiens,

totus

totus diaphonus adparuit, vt etiam à tergo fixæ translucentes demonstrarentur. Et non aliter figuratio illius nobis obijciebatur, ac si eiusmodi globus ex bombarda ad occasum versus ex plaga cœli intermedia orientis & meridiei, cui ad nostrum intuitum Thracia & Asia minor subiiciuntur, propulsus fuisset, & hoc modo in cœli facie confidens, materiam suam sulphuream & bituminosam secum vectam conflagraret, suisq; post se relictis flammis signis vomitu, locum quasi profectiōis, & vnde nobis sit metuendum malum ostenderet. Ita in istum cœli locum protrusus, & ex vi astrorum, id est, $\delta \delta \delta \odot$ cum $\odot \propto$ & η propinquissimis incensionem cum motu consecutus, nunc ad alterum latus videlicet boreale ab oriente cursum suum proprium dirigit, & ad visum nostrum Russiam atq; totam Sarmatiam Europæam & Asiaticam, angulum cum cauda ad $29\frac{1}{2}$, pp: constituens, adpetere videtur, quasi Thraciam cum Sarmatia coniungere vellet.

Tempus eiusmodi adparentiæ ad H. 5. pomeridianam, id est, $\frac{3}{4}$. post occasum $\odot$ s. $\frac{1}{4}$ H. post auditam apud nos XX & IIII. cum referimus, nobis Ascendentis gradus 34. II cum 41. temp: Aequatoris, & occidentis totidem $\propto$ cum 221. temp: occurrunt. In quo cœli schemate Planerarum solus η in nostro hemisphærio, reliqui omnes in inferiori ostenduntur. Circa quod tempus Corona septentr. & Lanx $\simeq$ merid: atq; Centauri sidus occasum subierunt. Et contingebat ista adparitio postridie $\delta \odot$ cum $\odot$ & illo ipso die δ eiusdem $\odot$ cum $\propto$, atq; cum post bīduum eadem $\odot \eta$ coniungenda erat, cumq; dicta H. tres Planetæ $\sigma \propto$ & γ in dodecatemorio $\simeq$ circa emergentem gradum VI. domus commorarentur. Quo modo tota mediætas cœli altera, quæ orientalis à meridiano vacua ab Erraticis consistebat, in qua nostrum Horizontem Cœtus ad austrum & Taurus in Zodiaco cum freno Eriichthonij tum temporis transcendere ceperunt. Cometa proximè sequens η partilem, vt vocant, synodum cum ipso, quemadmodum cum $\propto$ in $\simeq$ $\square$ radiū à principio obseruauit: Cum alijs πλατικῶς conueniebat, vt γ & σ per $\square$ atq; $\odot *$, Saturnus

C

præsens

PRIMA PARS DESCRI-

præfente cœli constitutione ♄ dodecatemorion, vbi domicilia
um ipsius est, possidens, vna cum ♀ in ♌ gubernationem essen-
tialem, vt dicunt, sibi arrogat: Particeps in communicatione ac-
cidentalis virtutis & in cardine occidentis efficitur. Tantum de
cœli themate hætenus pronunciaſſe ſufficiat: nunc porro de cura
ſu Cometæ per ſigna & aſteriſmos in circulo motus ſui aliquid
dicendum nobis erit.

Prima iam expoſita Cometæ adparitio, proximè infra ſyduſ
Aquilæ & illius informatas, vt Aſtronomi loquuntur, ſtellas,
quas Ptolemæus Antinoo tribuit, radicale ſuum principium adſi-
xit. Ex quo loco tanquam ſede primordialis incenſionis, & natali
viſibilis adparentiæ atq; motus, egrediens, primum appetijt Anti-
noi aſteriſmum, illiuſq; ſtellam in ordine quintam (Ptolemæo
auſtraliorem & quintæ magnitudinis dictam) ad 13. Nouemb-
bris, vt patet cum noſtris obſervationibus quoq; ex tabella de ad-
parente motu eius extructa, à parte boreali attigit. Deinde altius
adſurgendo cum ſecunda ſtella prænominatæ Antinoi (Ptolem,
infra auſtralem Aquilæ partem & 3. magnit:) ad rectam obſerua-
tionis noſtræ lineam 18. Nouemb, corporalis ad viſum copula-
batur.

Poſt diſcedens ab Antinoi aſtro proximo die 22 dodecate-
morion ingrediebatur, & demum ſpacium à ſtellis vacuum 12.
D. à ſeptentrione Aquilam & Delphinum, ab aſtro vero veſ-
timentum manus ſiniſtræ Aquarij præteriens, peruagatus
eſt. Interea tamen ad Aequatoris circumferentiâ properans,
eam in 2. gr: 22 inter 19. & 20. Nouemb. tranſiijt, à quo
tempore nobis in hemiſphærio eis Aequatorem adparens, decli-
nare ad boream cepit. Calend. autem Decem: veſpera diem ☉
ſequente, cum puriſſimus aër nobis obijceretur, & propterea Co-
metæ corpus cum cauda euidentius oculus noſter contueretur,
locus in 17 22 id eſt, ſigno integro & 1. gr: à prima adparitione
abſoluto latit: ſeſqui viginti quinq; gra: annotabatur ſuis orga-
nis, atq; ex eo viſibilis illius cauda ultra XI. ſtellam Pegali (Pto-
lem,

PARS PRIMA DESRI-

lem, præcedentem duarum propin quarum in collo, 3. magnit:) ad posteriores duas in opposita vsq; extensa, sub primo mobili 25 $\frac{1}{2}$. gr. assequebatur. Et 2. D. Xbr: ad Equuleum (Ptolemæo præcisionem equi) venit, cuius stellam occidentalem in ore (Ptol: præcedentē & obscuræ magnit.) à parte australi reliquit. Postmodum alteram (Ptol: sequentem in ore & quoq; obscuræ magnit:) accessit quæ biduo ante per caudæ tractum radios transmiserat, quam ad oculum in superiore ad ortum inclinante parte tangere videbatur.

A 4. D. Xbris, h. e. prid. Non. cum indies Cometa ad verticem altius eleuaretur versus pegasum properauit, quo tempore adspectus illius aliquot diebus, ob aëris turbulentiam & nubium nocturnarū interpositionem nobis præripiebatur. Interea ergo præteritis obseruationibus innixi, (quibus medium motum 0. gr, 53. / 33. / 16. / 52. / 30. / ex max. 1. gr: 47. / 6. / 33. / 46. / arripuimus, tabellascq; inde formauimus) de loco & motu illius rationem reddere operæ præcium erat: Quapropter de futuris diebus beneficio calculi quædam pronuntiabimus. Et adseueramus 8. D. Xbris, postridie, postquam circulo magno per ☉ & Cometam ducto, sextilis radius ☉ in 25. ♯ Cometa 23. ☿ ad longitudinem Zodi: positus, mutuo intercideret, eum ultra 3. gr: ad aquilonem stellam 17, quæ est in ore Pegasi, & 3. magnit: & futuris diebus ad austrum Pegasi collum relicturnum. Ab eo tempore Cometa sensibilibiter luminis & quantitatis decremento laborans, quoq; motu suo proprio deficere & tardior tanquam stationarius Planeta, fieri, incipiet.

A. 14. Xbris dodecatemorion X ingressurus in eo cursum suum conficiet, circa cuius 13. gr: diurnus motus consummabitur. Et quia inibi sperandus quasi immobilis & sublunari regioni adfixus, vix maximam suam latitudinem in 21. X inter stellam radicis pedis dextri Pegasi, & duas præcedentes attinget, multo minus declinationem max: in 10. & proximè post septentrionalem stellam

C 2

PRIMA PARS DESCRI-

stellam in Deltoto, circulo proprii motus ostensam, de quibus terminis superius cōmemorationem habuimus.

Quantum itaq; obseruationes nostræ, ex Phænomenis præteritis conceptæ, valuerunt, hæc de prima parte descriptionis Cometæ proferre hæctenus conueniebat, quibus nunc tabulas libet subiungere, accidentiæ visibilis motus repræsentantes. Quæ porro de vero eius motu, loco &c. quæ ab adparente iam exposito, sicut centrum mundi ab eius superficie, differunt, dicenda & examinanda sunt, ex præmonstratis atq; obseruationibus simul coniunctis & collatis, consequenter, quemadmodum ab vtriusq; Significatio & euentus, dependent.

Bruma an. lab. clō, lō, Lxx, Vii. edita:

**TABVLA MOTVS ADPA-
RENTIS COMETÆ, AD SINGVLA
crepuscula directæ, continens Longitudinem, Latitudinem,
Declinationem & alias notabiles obseruationes: quam
ante Brumam hac methodo construximus,**

Series dierū adpar.	Mensi- um Rō. collat.	Locus ☉ ad horā & pomer.	Longitu. sec. dode- cat. Zōd.	Latit. se- ptent. ab Ecliptic.	Dist. a zō- nā in cir- prop. mot	Declin. vlt. citr. Aequat.	Med. mo. longitu. Comet.
Dies	Dies	Gr. ./.	Gr. ./.	Par. ./.	Par. ./.	Par. ./.	Gr. ./.
0	9	27 0	13 13	12 36		10 18	15 17
1	10	28 1	16 0	13 27	28 11	9 9	16 0
2	11	29 2	17 45	14 17		8 9	16 54
3	12	30 2	19 28	15 6		7 10	17 47
4	13	1 3	21 10	15 52		6 12	18 41
5	14	2 4	22 50	16 38		5 15	19 34
6	15	3 5	24 29	17 20	17 14	4 18	20 28
7	16	4 6	26 5	18 0		3 24	21 21

PTIONIS COMETAÆ.

Series dierū adpar.	Mens. umRō. collat.	Locus ☉ ad horā 6 pomer.	Longitu. sec. dode. car. Zod.	Latit. se. ptent. ab Ecliptic.	Dist. a 21 † in cir. prop. mot	Declina. vltr. cirr. Aequas.	Med. mo longitu. Cometa
Dies	Dies	Gr. ./.	Gr. ./.	Par. ./.	Par. ./.	Par. ./.	Gr. ./.
8	17	5 7	27 41	18 39		2 30	22 15
9	18	6 8	29 14	19 17		1 38	23 8
10	19	7 9	30 46	19 53		M 47	24 2
11	20	8 10	2 Aequator; 16	20 28	45 14	S 0 2	24 56
12	21	9 11	3 45	21 1		0 31	25 49
13	22	10 11	5 12	21 32		1 21	26 43
14	23	11 12	6 37	22 2		2 8	27 36
15	24	12 13	8 1	22 30		2 53	28 30
16	25	13 14	9 23	22 56	52 17	3 37	29 23
17	26	14 15	10 43	23 21		4 20	30 17
18	27	15 16	12 2	23 45		5 2	1 10
19	28	16 17	13 19	24 8		5 43	2 4
20	29	17 18	14 34	24 29		6 23	3 58
21	30	18 18	15 48	24 49	58 27	7 2	3 51
22	1 Decemb.	19 19	17 0	25 8		7 39	4 45
23	2	20 20	18 11	25 26		8 14	5 38
24	3	21 21	19 20	25 43		8 48	6 32
25	4	22 22	20 27	25 59		9 20	7 25
26	5	23 23	21 33	26 14	63 50	9 53	8 19
27	6	24 24	22 37	26 28		10 24	9 12
28	7	25 25	23 39	26 41	*. in ma. xi. circu- li ambitu	10 54	10 6
29	8	26 26	24 40	26 53		11 23	11 0
30	9	27 28	25 39	27 5		11 51	11 53
31	10	28 29	26 36	27 16	68 27	12 17	12 47
32	11	29 30	27 32	27 26		12 44	13 40
33	12	30 31	28 26	27 36		13 9	14 34
34	13	1 32	29 19	27 45		13 33	15 27
35	14	2 33	30 10	27 53		13 57	16 21
36	15	3 34	0 59	28 0	72 28	14 19	17 14
37	16	4 35	1 46	28 7		14 41	18 8

PRIMA PARS DESERI.

Series dierū adpar.	Mens- is Rō. collat.	Locus ☉ ad horā 6 pomer.	Longitu- sec dode- cat. Zod.	Latit. s. ptent. ab Ecliptic.	Dist. à 21 ♄ in cir. prop. mot	Declina- yltr. cir. Aequat.	Med. mo longitu. Cometa
Dies	Dies	Gr. ./.	Gr. ./.	Par. ./.	Par. ./.	Par. ./.	Gr. ./.
38	17	5 37	2 32	28 13		15 1	19 1
39	18	6 38	3 17	28 19		15 20	19 55
40	19	7 39	3 59	28 24		15 38	20 49
41	20	8 40	4 40	28 29	75 42	15 55	21 42
42	21	9 42	5 20	28 34		16 12	22 36
43	22	10 43	5 57	28 39		16 28	23 29
44	23	11 44	6 34	28 43		16 43	24 23
45	24	12 45	7 8	28 47		16 58	25 16
46	25	13 46	7 41	28 50	78 22	17 12	26 10
47	26	14 47	8 12	28 53		17 25	27 4
48	27	15 48	8 41	28 56		17 37	27 57
49	28	16 49	9 9	28 59		17 49	29 51
50	29	17 50	9 36	29 1		18 8	29 44
51	30	18 51	10 0	20 3	80 23	18 10	X 38
52	31	19 52	10 23	29 5		18 20	1 31
53	1	20 53	10 45	29 7		18 29	2 25
54	2	21 53	11 4	29 8		18 37	3 17
55	3	22 54	11 22	29 9		18 44	4 11
56	4	23 55	11 39	29 10	81 50	18 50	5 5
57	5	24 56	11 53	29 11		18 56	5 59
58	6	25 57	12 7	29 12		19 2	6 53
59	7	26 58	12 18	29 13		19 7	7 46
60	8	27 59	12 28	29 13		19 12	8 40
61	9	29 0	12 36	29 14	82 46	19 16	9 32
62	10	30 1	12 43	29 15		19 20	10 16
63	11	1 2	12 48	29 15		19 23	11 19
64	12	2 3	13 6	29 16		19 25	12 14
65	13	3 4	13 7	29 16	83 10	19 27	13 7

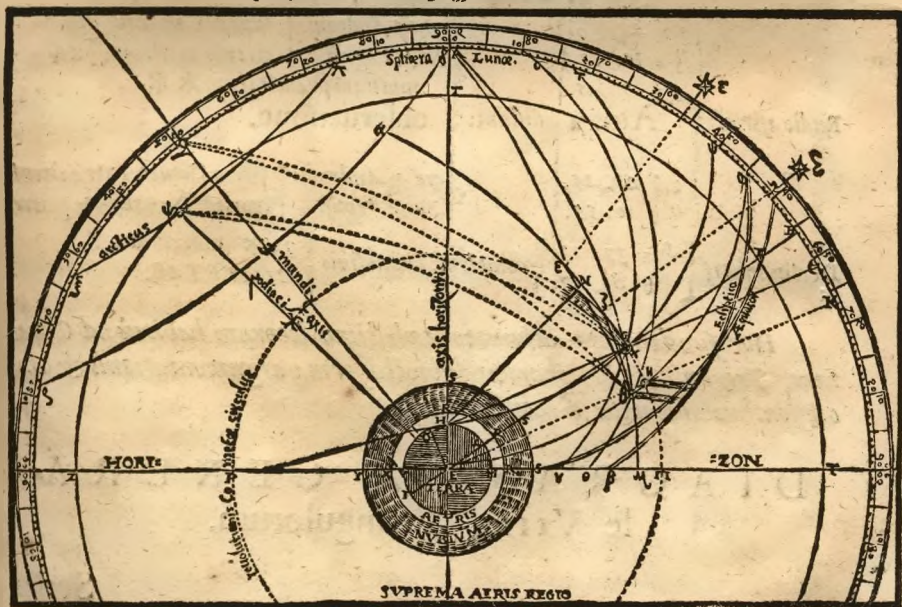
Partis primæ descriptionis Cometæ F I N I S.

PARTIS SECUNDAE DESCRI-
PTIONIS COMETAE

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ,

DE HVIVS METEORICAE
IMPRESSIONIS, VERO MOTV, MA-
gnitudine, loco, &c. in sublunari regione M.

Qua ex PARALLAXI, Cal. Ian. anni incuntis clō, Io, LXX, VIII, observatione facta & in eandem calculo Astronomico, ad institutum doctrinae Triangulorum, directo, e sublimi concepimus: habitu exinde machinae M. duplici formato: posita nimirum Terra mobilitate, qua Cometa non nisi vnicus motus ad ortum versus tribuitur, & eiusdem immobilitate, qua alter reuolutionis diurna adijcitur: qua ratione presenti diagrammate huic Meteoro dupl. faciem accessisse videmus.

ΕΠΙΛΟ-

ΕΠΙΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΓΛΩΡΥΜ ΕΤ
linearum præcedentis diagrammatis.

IN QVORVM SITV ET PROPOR-
tione, varij adspectus multiplicium locorum cælestium atq; ter-
restrium, ad COMETAM directi,
aperiuntur.

TRIANGVLORVM SPHAERICORVM. I.

Ex informatione Clariss. Mathematici M. Pauli VVitichij Vra-
tislau. ad crepusculum Cal: Ianuarij organis conuenientibus & duabus
institutis obseruationibus sequentia phænomena de cæli tam firmamenti
quam sublunari, concepimus.

P. ./. Prima obseruatione.

Radio astron:	$\left\{ \begin{array}{l} \epsilon \kappa \ 28. \ 0. \\ \zeta \kappa \ 10. \ 15. \\ \epsilon \zeta \ 17. \ 45. \end{array} \right\}$ Altera	distant:	$\left\{ \begin{array}{l} 7a * \text{Androm:} \\ 8a * \text{Pegasi} \end{array} \right\}$ obseruatione.
	$\left\{ \begin{array}{l} \epsilon \theta \ 28. \ 25. \\ \zeta \theta \ 10. \ 55. \end{array} \right\}$		$\left\{ \begin{array}{l} 7a * \text{Androm:} \\ 8a * \text{Pegasi} \end{array} \right\}$
Declin. inuers.	$\left\{ \begin{array}{l} \delta \epsilon \ 37. \ 15. \\ \delta \theta \ 61. \ 7. \end{array} \right\}$	complem: altitudinis	$\left\{ \begin{array}{l} 7a * \text{Andromeda.} \\ \text{COMETAE.} \end{array} \right\}$

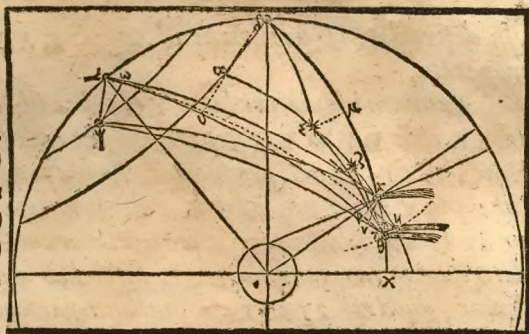
Hoc fundamento adsumpto, cælestium locorum habitus ad Come-
tam, Trigonis VIII. sphaericis, subiecta forma argumentationis & con-
clusionibus inde natis, demonstratur.

DIAGRAMMA GENERA-
le VIII. Triangulorum.

I.
II.
III.
IIII.
V.
VI.
VII.
VIII.
VIIII.

$\exists \varepsilon \theta$
 $\exists \varepsilon \theta$
 $\exists \varepsilon \kappa$
 $\kappa \kappa \theta$
 $\gamma \theta \kappa$
 $\exists \gamma \theta$
 $\gamma \kappa \theta$
 $\downarrow \gamma \theta$
 $\downarrow \kappa \theta$

3 ε θ.

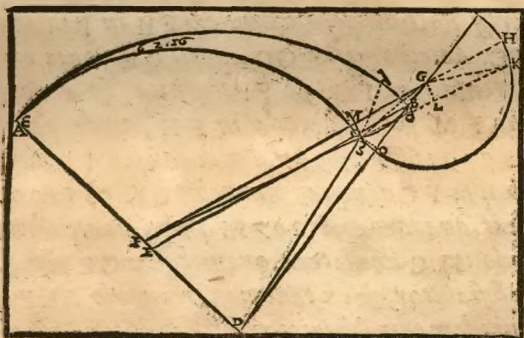
DE I. TRIGONÒ IN QVO EX DA-
TIS LATERIBVS EXPLORANTVR ANGVLI.

Dantur arcus.

Par. ./.

$\angle B \angle A B 28.25.4758801. E B$
 $\angle C \angle A C 17.45.3048643. F C$
 $\angle C \angle C B 10.55.$

Per XIII. proposit. Tri-
ang. sphericorum Coper-
nici, inuestigandus angu-
lus C A B, Ducta semisse
subtensa arcus A B quæ est

BE partium 4758805. qualium integra 50000000. & arcus AC
 quæ est CF partium earundem 3048643. alligatis prius punctis AC
 & B ad centrum spheræ D, suis ut hic adparet rectis. Postea lineæ BE
 æquabilis ducatur ex puncto F ipsa FG, quæ DB extensam secatur in G.
 ad quod ex C recta etiam emittatur. Etiam ex angulo ad C perpendi-
 cularis in DG cadat, quæ sit CO. Similiter in aduersam partem, in AB
 normalis CL vel 3L circularis constituatur. Postremo extendatur FG
 in H vsq., & centro G atq. intervallo GC circulus MCKH fingatur,
 & G cum K recta coniungatur, itemq. ex G angulo normalis GL in CK
 D vsq.

SECUNDA PARS DESCR-

vsq; descendat. Quaratione ad Anguli CAB inuentionem omnia sunt preparata.

Primum inquiritur latus FG per 4. lib: 6. Eucl: Qualis enim DE ad EB talis DF ad FG in partibus ubi tota sem: subit: est 10000000. Hinc FG 5153166. producitur. Postea per eandem latus DG agnoscitur: qualis enim EB ad FG, talis DB tota sem. s: ad DG, videlicet 10828707. Tandem per 4. prop: Planorum Copernici, de latere CG ex datis duobus in triangulo DCG lateribus atq; angulo acuto CDG erudimur, quod est 2146147. similium partium. Examinitis ad eam inuentionem duobus partialibus trigonis COD & COG, ubi CO 1893810, DO 9819037, & OG 1009670. partium earundem procedunt. Ita in triangulo FGC, cuius angulus GFC sectionis est arcuum duorum AB & AC, dantur omnia latera, quare per 7. prop: Planorum Copernici, angulus quoq; GFC reuelabitur. Per penultimam enim tertij Euclidis productum ex FH in FM idem est, cum eo, ex EK in EC, Adiecto igitur GC aequali GH (quia ex centro ad circumsf. utraq; extensa) ad FG, fit FH cognita, & eadem ex FG ablata, relinquitur FM multiplicanda in FH, unde parallelogrammum generatur 21949162877947, diuidendū per FC, qua proditur FK 7199650, ab ipsa FC dempta, remanebit CK 4151007, bipartienda ut CL prodeat, qua ideo erit 2075503½. Dantur hoc modo in triangulo rectangulo GLC duo latera, quamobrem GL per 3. prop: planorum Cop: manifestabitur, & ex eadem in triangulo GLF angulus ad F 6. 2. |. 56. ||. qui idem cum spharico CAB, aperitur: qui explorandus fuerat.

Reliqui anguli in trigono 3eθ, quamuis necessarij huc non recipiuntur, ex sententia Gebri, constitutus partialibus λe3 & λ3θ, reperiuntur. Datis primum in λe3 duobus angulis, ad λ recto & e obliquo, itemq; latere e3. Ostenditur per 1. propos: illius, 3λ 1. 50. |. 11. ||. per 3. pr: eλ 17. 39. |. 28. ||. ergo λθ residuum in eθ erit 10. 45. |. 32. ||. & angulus e3λ 84. 15. |. 4. ||. Postea in λ3θ datis singulis lateribus & angulo recto 3λθ, per 1. prop: 36λ 9. 44. |. 29, qui quoq; est 3θe, proditur & per eandem λ3θ 80. 18. |. 18. ||. qui collectus priori e3λ, componit e3θ 164. 33. |. 22. ||. In primo ergo Triang: 3eθ omnes anguli hac ratione sunt ex-

positi

PTIONIS COMETAE.

positi & definiti per later. cognitionem, Quos inuenisse propositum fuit.

$\delta = \theta$.

DE II. TRIGONO, IN QVO EX COGNITIS SIMILITER LATERIBVS anguli reuelantur.

Dantur arcus.

P. ./. .

$\delta \theta$. 28. 25. 4758801.

$\delta \epsilon$. 37. 15. BE. 6052940.

$\delta \theta$. 61. 7. CE. 8756051.

Etiam per operationem XIII. propof: ſphericorum Copernici, angulus BAC innotefcit. Ducenda linea

BE quæ eſt ſemiſſis ſubtenſa arcus AB, & CF ſi: ſi: AC. Poſtea FG parallelus EB, & ex G normalis in latus DC, quæ eſt GH. Item centro F & interuallo FG circulus KGMN circumſcribatur, & uſq; in illius aduerſum ambitum extendantur CF in N uſq; & CG in M. Etiam ex F in MG ipſa FL cadat perpendiculariter, ut quoq; ex B angulo arcus B μ ad rectos angulos in AC tranſmittendus. Ita ad examen inuentionis anguli BAC parata ſunt omnia.

Principiolatus FG indicatur per 4. lib: 6. Euclidis: Qualis enim eſt ratio DE, ad EB, talis DF ad FG, quæ ideo ſimilium partium 3673029. oſtenditur. Deniq; GD per eandem annunciat: ſicut enim BE ad FG, ita BD tota ſi: ſi: ad GD, quæ ſignif: 6068573. Ad ſententiam tandem prop: 4. Coper: de planis, in Trigono DGC dantur latera DG per priora & DC ex hypotheſi, atq; angulus GDC ab arcu BC qui cum ſubtendit: inde latus tertium GC exurgit 5484735. Præterea lineæ particulares, ex hoc trigono amphigonio duobus rectangularib: per normalem GH factis, ut DH 5337020. & CH 4662980. atq; GH 2887722. ſimilium cum reliquis partium exhibentur. Itaq; in trian-

D 2

gulo

SECUNDA PARS DESCRIP-

gulo FGC, cuius angulus GFC sectionis anguli sphaerici BAC, in preparatione schematis, efficitur, latera singula earundem partium nunc agnoscuntur, quare etiam anguli per 7. plan: Copernici FG æqualis FN, adiecta ad CF, procreabit CN. 12429080. Et ex eadem CF FK æqualis quoq; FG subtracta, ipsam KC consignabit 5083022. Hac in inuicem ducta, vel lineæ vel numeri, per penult: ij. Eucl: æquabunt potentiam CG in CM, quare utrinq; parallelogramma 63177287079760. constabunt, Ergo diuisio per GC instituta, ipsam CM 11518749. manifestabit, à qua GC dempta relinquetur GM 6034014, cuius semissis GL 3617007. aperietur, hac copulata cum GC ipsam CL significabit 8501742. Sic in triangulo orthogonio FLC duo latera similium partium cognita, per III. plan: Copernici, angulum LCF quoq; notum facient. Et per eandem in trigono rectangulo FLG cognita duo latera, angulum LGF explicabunt, qui à duobus rectis subductus, ipsum FGC indicabit, qui cum GCF collectus & quoq; à duobus Rectis ablati, ipsum GFC sectionis angulum s: BAC 33. 58. |. 54. ||. cuius inuentionem initio adpetiuimus, nobis obijciat in residuo.

Nihilo minus reliqui anguli in $\delta\epsilon\theta$ triangulo inquiruntur, per Gebri ostensiones, constitutis duobus partialibus rectangulis $\epsilon\mu\delta$ & $\epsilon\mu\theta$. In $\epsilon\mu\delta$ per 1. propos: $\epsilon\mu$ 12. 29. |. 20. ||. Atq; per 3. illius $\delta\mu$ 35. 23. |. 7. ||. exhibentur, Hac ex $\delta\theta$ sumpta, definiet $\mu\theta$. 25. 43. |. 53. ||. Et angulus $\delta\epsilon\mu$ per 1. rursus reuelatur 73. 4. |. 24. ||. In $\epsilon\mu\theta$ singula latera iam sunt aperta, quibus per 1. Gebri reliqui anguli definiuntur, ut primum $\epsilon\theta\mu$ s. in toto $\epsilon\theta\delta$ 27. 1. |. 40. ||. & $\mu\epsilon\theta$ 65. 49. |. 38. ||. partialis in toto, cui alter partialis $\mu\epsilon\delta$ ante inuentus adhibitus, in collectione totum $\delta\epsilon\theta$ 138. 54. |. 2. ||. exhibebit. Sic in triangulo $\delta\epsilon\theta$ datis lateribus omnes anguli sunt aperti quos aperiendos principio voluimus.

. $\delta\epsilon\kappa$.

DE III. TRIGONO IN QVO DATIS
DVOBVS ANGLVLIS ET VNO LATERE RELI-
quus angulus cum lateribus inuestigabuntur.

Diagramma

Diagramma presentis Trigoni constat ex generali ante exposito. Cuius ang. $\kappa\delta\epsilon$ per præcedentia notus, quia idem cum $\theta\delta\epsilon$. Et alter $\delta\epsilon\kappa$ innotescit, si $\zeta\epsilon\theta$ exprimo Trigono, eundem cum $\theta\epsilon\kappa'$, ab integro $\delta\epsilon\theta$ in præcedentibus significato auferimus, hic tanquam residuum $132.51.6.$ extruitur. Atq; in eodẽ partialis $\epsilon\mu\delta$ ante examinatus integer in toto contentus, ideo nullo examine opus habebit. In altero ergo $\epsilon\mu\kappa$ operatio ineunda cuius $\mu\epsilon\kappa$ angulus cognoscitur, si $\delta\epsilon\mu$ ex $\delta\epsilon\kappa$ subtrahimus, qui erit $59.46.42.$. Hoc modo duo anguli cum uno latere dantur, Ergo & reliqua. Per 2. proposi. Gebri ang: rectus ad μ sese ad obliquum $\mu\epsilon\kappa$ habet, sicut compl: $\epsilon\mu$ ad complm: anguli incogniti $\epsilon\kappa\mu$. Hinc ipse angulus $\epsilon\kappa\mu$ $32.28.18.$ qui etiam est, $\epsilon\kappa\delta$, producit. Per 1. eiusdem $\epsilon\kappa$ quoq; exponitur, $23.45.10.$ distantia veri loci Cometæ à $7.*$ asterismi Andromedæ, quæ à visibili, id est, $\epsilon\kappa$ subducta, relinquit $\kappa\kappa$ $4.14.50.$ diuersitatem adspẽctus primæ observationis, in quantum scilicet verus locus Cometæ à visibili in eodem verticali circulo eleuatus fuit. Per eandem 1. latus $\mu\kappa$ exprimitur $20.22.4.$ quod ad $\delta\mu$ collectum (per præcedens Trig. signif:) ipsum arcum $\delta\kappa$ $55.45.11.$ id est, distantiam veri loci Cometæ à vertice in secunda observatione definit, qui numerus à $\delta\theta$, ex hypothesi primum dato, redemptus, in residuo $5.21.49.$ parallaxin secundæ observationis (quam hæcenus quæsuisset oportuerat) oculis nostris subijcit.

Ad examen Triangulorum planorum; id est, habitus Cometæ ad Terram præcedentes trigonos exposuisse sufficit. Sex itaq; reliqui non nisi ad definitionem habitus Cometæ ad polos & circulos celestes, sequentibus suis ostensionibus peraguntur.

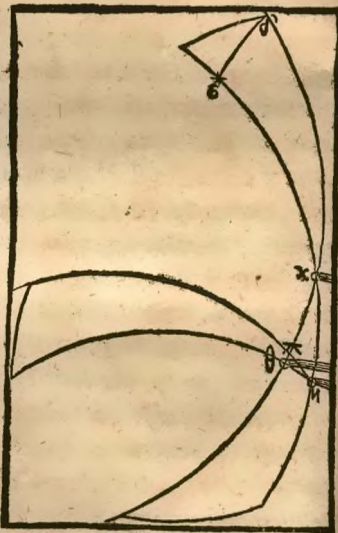
SECUNDA PARS DESCRI-

DE IIII. TRIGONO, IN QVO CO-
GNITIS DVOBVS LATERIBVS ET VNO ANGULO
reliquum latus & anguli patefiunt.

Examen huius Trigoni conducit ad inuentio-
nem distantix, visibilium locorum Cometæ, inter
duas obseruationes, secundum raptum primi mo-
bilis, absolutæ.

Preparatio diagrammatis, suis complementis laterum, sicut hic conspiciamus, absolvitur, Et quod ex toto $\kappa\theta$ duo particulares orthogonij per arcum $\kappa\pi$, qui in latibus $\kappa\theta$ normaliter emittitur, construuntur. Dantur in toto latera $\kappa\theta$ secunda & $\kappa\pi$ primæ observationis aspectus diuersitates, & angulus $\theta\kappa\kappa$ ad verticem $\epsilon\kappa\delta$, cui propterea equalis.

In partiali triangulo $\kappa\pi$ primum la-
tus $\pi\kappa$ 2.17. | 43. || per 1. prop. Gebri ex-
ponitur, angulus enim ad π rectus, respectu
ad $\kappa\kappa$ suum subtendens latus obseruat,
quemadmodum angulus ad κ obliquum ad
 $\pi\kappa$. postea per 3. prop. $\kappa\pi$ offertur, qualis
enim s: s. complementi $\pi\kappa$ ad s: s. compl:
 $\kappa\pi$, unde ipse arcus $\kappa\pi$. 3. 34. | 29. || ostenditur, qui ex $\kappa\theta$ sublatu-
notu in residuo facit $\pi\theta$ 1. 47. | 20. || Et per 1. angulus $\kappa\kappa\pi$ 57. 20. 24.
patescit, inuersa argumentatione laterum ad angulus formata. In altera
partiali triangulo $\kappa\pi\theta$ duo latera $\pi\theta$ & $\pi\kappa$ per precedentia sunt nota &
angulus $\theta\pi\kappa$ rectus ex positione. Tota s: s. $\kappa\pi$ & c. ad compl: $\kappa\pi$. sicut compl:
 $\kappa\theta$, inde ipse $\kappa\theta$ arcus 2. 54. | 35. || qui in hoc trigono toto $\kappa\kappa\theta$ in primis
specta-

PTIONIS COMETAE.

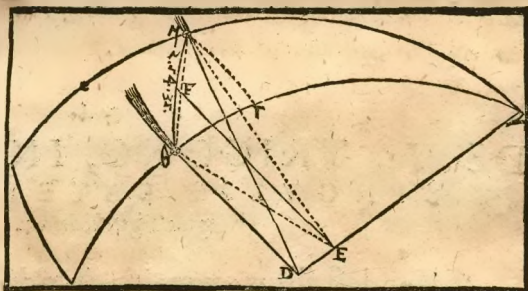
spectabatur, ipsa scilicet distantia duarum obseruationum, qua ad sequentium triangulorum examen potissimum requiritur. *Angulus* $\kappa\theta\pi$ innotescit per 1. Gebri 51. 33. 49. & per eandem (habitu laterum ad angulos instituto) 37. 56. | 54. | |. qui cum $\kappa\kappa\pi$ priori inuento copulatus totum $\kappa\kappa\theta$ 95. 17. | 18. | |. aperiet. Hoc modo datis lateribus binis & angulo, reliqua in $\theta\kappa\kappa$ trigono sunt expressa, quod fecisse oportuit.

$\gamma\theta\kappa$.

DE V. TRIGONO, IN QVO COGNITIS SINGVLIS LATERIBVS anguli explicantur.

Examen huius conducit ad inuentionem arcus Aequatoris, inter vtramq; obseruationem, per Merid. transeuntem, & per consequens spacium quoq; temporis interceptum.

Data latera sunt $\theta\kappa$ per precedentia & $\gamma\theta$ atq; $\gamma\kappa$ complementa Declinationis ex 1. parte Descriptionis Cometae, inuicem aequalia. Hinc per xij. propos: sphaericorum Copernici anguli explicantur, & inprimis $\kappa\gamma\theta$ cuius

angulus ex adparatu sectionis est $\kappa\theta\theta$ lateribus aequalibus $E\kappa$, $E\theta$ comprehensus, & illius axis s. normalis in $\kappa\theta$ cadens ipsa EF ostenditur. Eruntq; dicta latera s: s: datorum arcuū equaliū, vtrinq; 9484160. & earundem $\theta\kappa$. 507623. s: s: anguli ad centrum $\kappa D\theta$ cuius dimidium 253812; earundem partium ad κF referendum. Per tertiam ergo Planor. Copernici in triangulo κFE , qualium $E\kappa$ est 10000000, earundem κE 267617, quae ex canone s: s: 1. 32. | 1. | |, obijciunt angulum

tum scilicet κEF , cui aequalis ex hypothesis alter $FE\theta$; quare totus $\kappa E\theta$ erit 3.
4. | 2. || qui est inclinationis planiciorum, duorum arcuum $\gamma\kappa$ & $\gamma\theta$, qua ratione etiam $\kappa\gamma\theta$ talis erit, qui hoc loco imprimis spectabatur, videlicet arcus Aequatoris duabus observationibus datis interceptus, qui est portionis temporis 12. | 15. || 28. |||. Unius horæ, à priore ad posteriorem confecta, Et est idem angulus suo fastigio in polo Mundi situs, cuius Maximus Aequator.

Residui duo anguli ex Gebro annunciantur. Ut per 1. illius propof: $\tau\kappa$ innotescit, (ex κ enim in $\gamma\theta$ ad rectos $\kappa\tau$ ducta) inderectus ad τ in suum subtendentem $\gamma\kappa$ est, sicut ang: ad γ modo inuentus ad $\tau\kappa$, qui ideo est 2.
54. | 32. ||. Et per 3. eiusdem, compl: $\tau\kappa$ ad compl: $\gamma\kappa$ sicut tota si: si: $\gamma\tau$ & c. ad compl: $\gamma\tau$. Hinc ipse $\gamma\tau$ arcus 71. 29. | 31. ||. ostenditur, subtrahendus à $\gamma\theta$, ut relinquatur $\tau\theta$, qui est, 0. 1. | 29. ||. Atq; angulus $\gamma\kappa\tau$ per 1. inquiritur, ut enim $\gamma\kappa$ ad suum rectum ita $\gamma\tau$ ad dictum ang: qui inde est 89. 1. | 36. ||. In altero $\kappa\theta$ duo incogniti $\tau\kappa\theta$ & $\tau\theta\kappa$ per 1. Gebri ostenduntur, hic 88. 32. | 3. ||. qui idem cum $\gamma\theta\kappa$, ille 0. 28. | 13. ||. colligendus ad $\gamma\kappa\tau$, unde totus $\gamma\kappa\theta$ significatur 89. 30. | 3. ||. paulo minor ob descensum, qui tamen sine sensibili errore idem statui potest propter ante datam hypothesisin. Ita in Trigono $\gamma\theta\kappa$ datis lateribus anguli omnes sunt expositi, qui inueniendi fuerant.

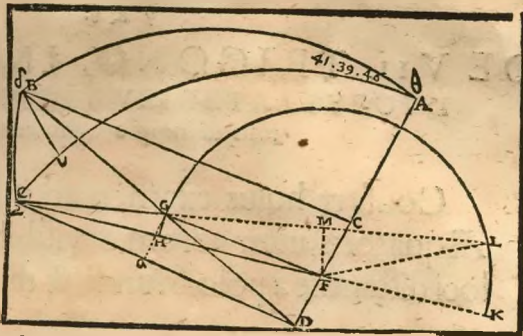
♂ $\gamma\theta$.

DE VI. TRIGONO, IN QVO DATIS SINGVLIS LATERIBVS AN- guli significantur.

Prodest illius examinatio, ad inuentionem arcus Aequatoris, quo distantia Cometæ à Meridiano in temporibus significatur.

Preparatio

Preparatio schematis ferme I. & II. imitatur, Trigonum, sicut est processus operationis et inuentiois anguli $\delta \theta \gamma$ f. BAC. Exinde latera & anguli producentur, quemadmodum in schemate & sequentibus annotatū conspicitur. Dantur enim tria

latera, $\delta \theta$ ex obseruatione altera, $\theta \gamma$ ex compl. Declinationis & $\delta \gamma$ complem: Latitudinis loci. Inde à principio, per 4. lib. 6. Euclidis datis DC, CB & DF ipsa FG indicatur 5746911. Postea per eandem datis CB, BD & FG ipsa GD 6563359. consignatur. Et per 4. planor. Copern. datis DC & DG cum angulo CDG etiam CG similium partium 6445638. patescit. Hinc in Triangulo CFG singulis lateribus cognitis etiam anguli & inprimis GFC per ultimam planor. Copern. exhibetur, qui examine admodum I. II. Trigoni habito 41.39.46. magnitudine sua demonstratur, & hic est idem cum BAC siue $\delta \theta \gamma$ & quoz $\kappa \theta \gamma$. Per Gebri demonstrata demum Trigonus partialis $\delta \nu \theta$ examinatur, in quo duo anguli $\delta \nu \theta$ rectus ex hypotthesi & $\delta \theta$ dicta obseruatione, itemq. ang. ad θ per presentem inuentioem, noti existunt. Hinc per I. propof: $\delta \nu$ prodit 35.35.45. Per 3. $\theta \nu$ 53.33.25. qui ex $\theta \gamma$ sublatus $\gamma \nu$ 17.57.35. relinquit. Et rursus per 1. angulus $\nu \delta \theta$, 66.44.29. indicitur. Alter $\delta \nu \gamma$ notus singulis lateribus & recto ad ν . Inde per 1. uterq. ang: reliquus $\delta \gamma \nu$ qui & $\delta \gamma \theta$ 66.40.49. & illud est interuallum loci visibilis Cometae in Tempp: à meridiano. Atq. $\gamma \delta \nu$ 29.6.35. copulandus cum $\nu \delta \theta$ ut inde prodeat totus $\gamma \delta \theta$, qui idco est 95.51.4. Et hoc modo in Trigono $\delta \gamma \theta$ datis lateribus anguli omnes sunt aperti, quod hoc loco aperuisse oportuit.

E

DE

SECUNDA PARS DESCRIBI-

$\gamma \kappa \theta$.

DE VII. TRIGONO, IN QVO DATIS DVOBVS LATERIBVS ET VNO ANGVLO reliqua in ipso agnoscuntur.

Confert huius examen ad inuentionem arcus
Æquatoris, inter verum & visibilem locum, veriq;
loci distantia à polo Mundi, & differentia à visibili.

Schema huius constat
ex circulorum portionibus
à polo Mundi in verum
locum Cometa atq; visibi-
lem locum secunde obser-
uationis ductis, usq; in
Aequatoris peripheriam
usq; extensis, Postea ex κ
emissa normali per $\gamma \theta$,
que ipsam in ϕ secat &c. ut fiant duo triangula particularia.

In toto Trigono $\gamma \kappa \theta$ dantur duo latera, $\gamma \theta$ compl: visibilis Declina-
tionis ex 1. parte Descr. & $\theta \kappa$ parallaxis 2. obseruat: ex 3. Trigono, atq;
angulus $\kappa \theta \gamma$ per preced. qui idem cū $\delta \theta \gamma$ erat. In primo particulari dan-
tur $\kappa \phi \theta$ rectus, $\kappa \theta \phi$ quē modo $\kappa \theta \gamma$ diximus, duo anguli & $\theta \kappa$ latus quoq;
Hinc per 1. propof: Gebri $\kappa \phi$ 3. 33. |. 45. ||. exponitur, Et per 3. $\phi \theta$ 4.
0. 44, auferend a ex $\theta \gamma$ relinquetur $\gamma \phi$ 67. 30 |. 16. ||. Atq; rursus per
1. angulus $\phi \kappa \theta$ 48. 27. |. 52. ||. exurgit. In altero $\kappa \phi \gamma$ dantur duo latera
 $\kappa \phi$ & $\gamma \phi$ per prædicta, cum ang: $\kappa \phi \gamma$ recto, Hinc per 3. propof: $\gamma \kappa$ 67.
33. |. 21. ||. significatur, quæ est distantia veri loci Cometa à polo Mundi,
& per 1. $\gamma \kappa \phi$ 88. 26. |. 22. ||. adijciendus $\phi \kappa \theta$, quibus totus $\gamma \kappa \theta$ 136.
54. |. 14. ||. renunciatur, atq; per eandem $\kappa \gamma \phi$ 3. 51. |. 17. ||. angulus,
qui decernit Aequatoris segmentum inter verum atq; visibilem Cometa
locum 2, obseruationis collocatum. Qui angulus in toto Trigono $\kappa \gamma \theta$ nun-
cupatus

PTIONIS COMETAE.

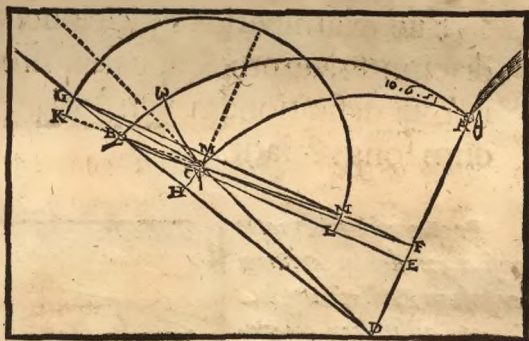
cupatus, ex ipso si subducimus $\kappa\gamma\theta$ quinti Trigoni, relinquetur $\kappa\gamma\kappa$ angulus, qui est arcus Aequatoris circuli inter verum locum & primam visibilem observationem positus. J. 47. |. 15. ||. Hoc modo in proposito Trigono $\gamma\kappa\theta$ datis duobus lateribus & uno angulo, reliquum latus & anguli reuelati, sicut hoc fecisse oportuit.

† $\gamma\theta$.

DE VIII. TRIGONO, IN QVO DATIS LATERIBVS, ANGVLI annunciantur.

Prodest ad inuentionem distantiae à Coluro solstitionum secundum Temp: & à principio ☊ in gradibus Zodiaci.

Extructio figura huius equiparatur ferme superiori in primo Trigono, facta modo inuersione laterum & circumscriptionis circuli ex centro G, qui hic ex C generatur, reliqua reliquis prorsus similia.

Dantur singula latera, $\gamma\theta$ complem: Latitudinis visibilis & $\gamma\downarrow$ distantia Polorum. Per xiij. sphericor. Copern: ad methodum superius annotati examinis, angulus sectionis GFC, qui idem est cum BAC seu $\gamma\theta\downarrow$, quia in planiciebus suorum arcuum consistit, J 0. 6. |. 5 J. || ostenditur. Demum formatis duobus partialibus Trigonis, per $\downarrow\omega$ arcum ex $\downarrow$ in $\gamma\theta$ normaliter ductum, in priori $\theta\omega\downarrow$ duo anguli exhibentur, Rectus ad ω per hypothesein & obliquus ad θ per predicta, atq. latus $\downarrow\theta$ per J. partem Descript. Hinc primum $\omega\downarrow$ 8.49. |. 30. ||. per J. Gebri & $\omega\theta$ 60. 30. |. 7. ||. per 3. ipsius eliciuntur,

E 2

Hic

SECUNDA PARS DESCRI-

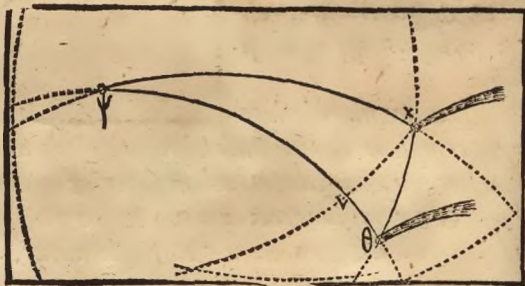
Hic ex $\theta\gamma$ ablatum in residuo $\omega\gamma$ 11. 0. 53. |. designat. Atq; angulus $\omega\downarrow\theta$ per 1. 85. 2. |. 59. |. aperitur, qui tanquā particularis ad $\gamma\downarrow\omega$ postea colligendus. In altero particulari dantur singula latera & angulus rectus, ex quibus per 1. Gebri reliqui anguli patefunt, ut $\downarrow\gamma\omega$ 22. 39. |. 36. |. seu $\downarrow\gamma\theta$ distantia in temporibus à Coluro solstitiorum, & $\gamma\downarrow\omega$ 28. 40. |. 19. |. adiciendus $\omega\downarrow\theta$, unde 113. 43. |. 18. |. distantia à $\odot$ perhibetur, propter angulorum angustiam aliquantum excedens. Hac forma in Trigono $\downarrow\gamma\theta$ à datis lateribus anguli sunt expositi, quod efficiendum fuerat.

$\downarrow\kappa\theta$.

DE VIII. TRIGONO, IN QVO DATIS BINIS LATERIBVS ET VNO ANGVLO, reliquum latus & anguli capiuntur.

Eius examinatio respicit inuentionem arcus Zodiaci, inter verum & apparentum Cometa locum, itemq; definitionem veri loci in Ecliptica, secundum long: & latit.

Preparatio schematis constat ex ductu arcuum per polum Zodiaci atq; loca Cometae visibilem & verum, adhibitis complementis laterum & circulo partiales triangulos consciante &c. quemadmodum pateet hac figura. Latera s.

arcus duo $\downarrow\theta$ & $\theta\kappa$ exhibentur longitudine, ille ex prima descript: parte, hic ex III. Trigono, atq; angulus $\downarrow\theta\kappa$ ex compositione duorum, $\kappa\theta\gamma$ in VI. & VII. Trigono, itemq; $\gamma\theta\downarrow$ preced. Trigoni unde 51. 46. |. 37. |.

procreata

SECUNDA PARS DESCRI-

procreata magnitudo proponitur, Hinc quæ restant cognoscenda exponuntur.

Per I. Gebri κv inquiritur 4. 12. |. 20. ||. & per III. $v\theta$. 3. 19. |. 30. ||. ex $\downarrow\theta$ demenda, ostendunt magnitudinem in residuo 57. 33. |. 30. ||. ipsius $v\downarrow$. atq; rursus per I. angulus partialis $v\kappa\theta$ 38. 21. |. 7. ||. exhibetur. Ita in altero triangulo $\kappa v\downarrow$ offeruntur duo latera, $v\kappa$ & $v\downarrow$. unusq; angulus ad v rectus, inde per III. Gebri $\kappa\downarrow$ 57. 39. |. 24. ||. distantia veri loci Comete à polo Zodiaci, cuius compl: 32. 20. |. 36. ||. vera erit Latitudo. Per I. angulus $\kappa\downarrow v$ s: $\kappa\downarrow\theta$ agnoscitur 4. 59. |. 11. ||. arcus nimirum Zodiaci inter verum & visibilem locum Comete, qui adiectus longit. visibili primæ partis 10. 44. |. 33. ||. X nobis annunciat in collecto 15. 43. |. 44. ||. verum locum Comete. Ang. $\downarrow\kappa v$ 87. 18. 49. ||.

Tantum de Triangulis sphericis circa hoc Meteoron examinasse sufficiat.

Sequitur alterum examen.

TRIANGVLORVM PLANORVM II.

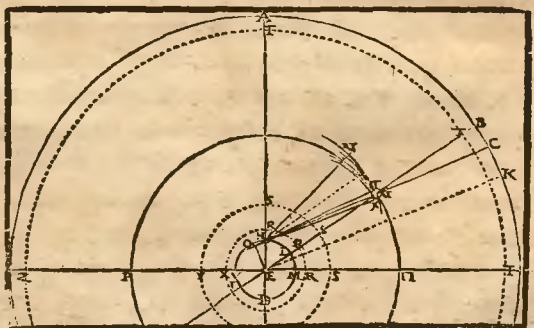
Fundamento in Parrallaxin $\kappa\theta$ 5. 21. |. 49. ||. posito, habitus Comete ad Terram & regionem Sublunarem sequenti forma ex Trigonis planis, itemq; corporum & linearum proportionem enunciat.

THEMA IIII. TRIANGVLORVM ET HABITVS REGIONIS SVBLVNARIS.

TRIGONI PLANI.

I.	H O E.
II.	G O E.
III.	H G N.
IIII.	H r x.

HE	semidiam Terræ.
HR	altit. aëris reg: III.
RS	latit. aëris reg: II.
ST	latit. aëris reg: I.

PTIONIS COMETAE.

puncto. Hinc triangulū HOE $\delta\theta\gamma\omega\nu\iota\sigma$ exurgit, in quo rectus HOE per adparatum datur, & angulus OHE $\kappa\alpha\tau\alpha\ \kappa\omicron\sigma\upsilon\phi\lambda\omega$ ipsi AHC per xv. lib. J. Elem: aequalis. Et cum per xxxij. lib. J. Elem: interiores tres anguli in quolibet Trigono rectilineo duobus rectis sint aequales, sequitur si duos collectos EOH & OHE à duobus rectis auferimus, vel quod idem est OHE ex uno recto, in residuo tertium OBH exhiberi. Quia autem OHE, 6 J. part. & 7. min. qualis erat distantia Cometae in altera observatione, notatur, erit per consequens OEH 28. 53. Qualium ergo partium HE subtendens rectum HOC id est, 10000000, earundem per Canonem semiss. subtensarum OE 875605 J & HO 4830278 producuntur.

HE autem semidiameter Terræ, in dimensionibus Geometricis quibuscumq; agnoscitur, ut in passibus Geometricis 3436363 $\frac{7}{11}$. & milliaribus Germanicis communibus 859 $\frac{1}{11}$. In similibus ergo partibus & dimensionibus per regulam proportionum reliqua latera quoq; significabuntur, ut HO 4 J 4 $\frac{1061371}{11000000}$. mill. & OE 752 $\frac{493632}{22000000}$. mill. Quantitas autem OE est ipsa quam inprimis spectauimus, longitudo nimirum lineæ ex centro Terræ in rectam CH emissa, qualem inuenisse oportuit. Hæc lineæ cum reliquis, suis mensuris & quantitatibus, varietate notationis adhibita, sequenti forma, oculis cernenda traditur.

Anguli	Arcus. .J.	Latera	Semisses subtensæ
O H E	61 7	O E	875605 J
O E H	28 53	O H	4830278
H O E	90 0	H E	10000000

Milliar.	.J.	.II.	.III.	.IIII.	v.	.v/.	Passus Geometrl.
752	13	26	8	11	33	46 $\frac{4}{11}$	3008897 $\frac{5}{11}$
414	57	53	15	1	8	43 $\frac{7}{11}$	1659859 $\frac{1}{11}$
859	5	27	16	21	43	38 $\frac{2}{11}$	3436363 $\frac{7}{11}$

G O E.

II. TRIGONVS, CVIVS FASTIGI-
VM IN COMETAE CAPVT VSQVE EXTENDITVR,

basis autem cum latere prioris Δ in Terram & $\eta\pi\omicron\tau\epsilon\iota\nu\omicron\upsilon$ ex centro
Terræ in Cometam dirigitur.

Huius

PTIONIS COMETAE.

Anguli	Arcus	./.	./.	Lateræ	Semitas subtensæ
OGE	5	21	49	OE	934738
OEG	84	38	11	OG	9956214
GOE	90	0	0	GE	100000000
				LG	
				HG	

Milliar	./.	./.	./.	./.	v.	v/.
752	13	26	8	11	33	45 $\frac{4}{11}$
8012	11	56	35	5	34	17.
8047	26	27	34	2	1	34. Distantia Cometæ in sublunari regione à centro TERRAE.
7188	21	0	17	40	17	25. Sub parallelo latit. 22. 29. / 39. // distantia verticalis à TERRA.
7597	14	3	20	4	25	34. Sub latit: nostra 50. 40. / distantia Cometæ à TERRA.

Distantiæ prædictæ f. linearum in duobus Trigonis quantitates, similibus partibus & mensuris Geometricis paribus, expressæ.

Lineæ	Subtensæ similium pp.	Passus Geometrici
EO	8756051	3008897 $\frac{5}{11}$
HO	4830278	1659859 $\frac{1}{11}$
HE	10000000	3436363 $\frac{7}{11}$
GO	93263692	32048796
GE	93673853	32189764
GH	88433414	30388937
GL	83673853	28753400

Mill, Germ.	Passus resid.	
752	897	
414	3859	
859	363	Semidiameter TERRAE
8012	796	
8047	1754	Ex centro Terræ sursum ad Cometam.
7597	937	Ex nostra regione ad Cometam.
7188	1400	Ex loco verticali latit. 22. 29. / 39. //

SECUNDA PARS DESCRI-

Dimensiones altitudinaræ regionum Aëris ad sententi-
am probatis. authorum directæ, & situs COMETAE in ipsis.

		Passus Geometrici	
A terræ super- ficie sursum ad	Nubes	HR	288000
	Impress:	HS	772000
	Lunam	HT	179664000
A Cometa	desuper ad nubes	SG	27981400 $\frac{2}{11}$
	sursum ad Lunam	TG	155119326 $\frac{2}{11}$

Milliar.	Passus		
72	0	I. }	Regionum trium Aëris eleuat: à TERRA
193	0	II. }	
44916	363	III. }	
6995	1400	supra conuexum nubium	] Cometa.
38779	3326	infra concuum sphaeræ	

Harum linearum & distantiarum dimensiones, ex mutuis subtra-
ctionibus cognitarum quantitatum, quæ hoc examine & in libellis Spha-
ricis inuicem collatis proponuntur, constant. Quæ ulterius ad semidia-
metrum Terræ collectæ & duplicatæ, diametros suarum circumferentia-
rum exprimunt. Et ipse per proportionem triplam sesquiseptimam ab
Archimede Syracusano, quam dimetiens ad suum circulum possidet, in-
uentam examinata, seq. offerunt.

Regionum trium AERIS & reuolutionis COMETAE

D I A M E T R I			
	Passus Geometrici.	Milliar.	Passus
V M	6872727 $\frac{3}{11}$	1718	727
X R	7448727 $\frac{3}{11}$	1862	727
Y S	8416727 $\frac{3}{11}$	2104	727
P II	64379528	16094	3528
Z T	366201454 $\frac{6}{11}$	91550	1454

CIRCVM-

PTIONIS COMETAE.

CIRCVMFERENTIAE

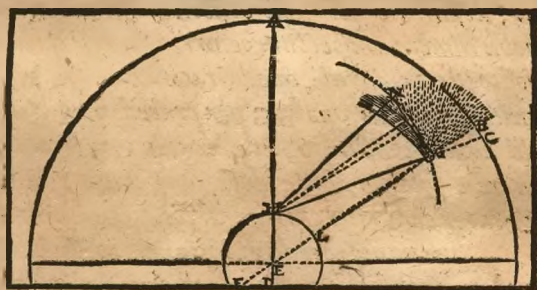
Passus Geometrici	Milliar.	Passus	
21600000	5400	0	TERRAE.
23409711 $\frac{5}{7}$	5852	1711	I. infra nubes.
26552571 $\frac{3}{7}$	6613	571	II. nubium.
202335659 $\frac{3}{7}$	50583	3659	Circuli reuol. Comet.
1150918857 $\frac{11}{7}$	287729	2857	III. impressionum.

H G N.

III. TRIGONVS, CVIVS FASTIGI-
VM IN LOCO OBSERVATIONIS SEV REGIONE NO-
stra, basis totius Cometæ longitudinis tractus, lateribus æquicruribus.

Ad expositionem longitudinis integræ molis
Cometæ, qualis in medio adparitionis tempore
circa Brumam videbatur, prodest.

Linea HG vt in prio-
ribus educenda, postea ex
H centro per G in N vsq;
arcus describatur, in quo
longitudo Cometa circa
Brumam 20. pp. 50. ob-
seruata per Radium note-
tur, vt eo modo angulus
GHN tantæ amplitudinis

occurrat, quare ex H in N linea emissa equalis per definitionem circuli
erit, & GN basis ipsius Trigoni. Caudam Cometæ ad ambitum motus
circa Terram diurna reuolutione direximus. Quamvis Region montanus
sit in ea sententia, caudam ex G capite sursum versus B in tractu linea
ex centro Terra per caput ipsius emisse, proiectam, dimetiendam esse: Que
valere possunt in eo casu, quando angulus παραλλελογ, id est, BGC siue
κατὰ κορυφὴν HGE maior est angulo GHN ex cauda longitudine ex-

F 2

tensb

SECUNDA PARS DESCRI-

tenso, tū enim HN extensa in EGB ascendendo cadere & contactu extremitatem caudæ à G capite distans, representare potest. Quapropter nos de presenti Cometa alia via caudæ quantitatem inuestigare oportet, siue autem nunc eadem supra basin Trigoni GN vel infra exporrecta cadat, ipsam GN sua longitudine, & nullam aliam lineam visibilem, ipsius magnitudinem referre posse manifestum erit. Et philosophorum sententia utraq; forma saluabitur, Cometam scilicet nemini se totum videndum exhibere posse, ut verbis Seneca utar: Si enim latus, longitudinis ipsius, nobis obiectum intuemur, emissam vibrationem in superiores sublunaris regionis partes, ab N versus B & C vergentem nequaquam cognoscere licebit. Sicut & ipsam veram caudæ extremitatem, quo in loco deficiat, à quolibet iuxta aciem visus, quatenus acrior aut hebetior existit, diuersimodè annotari necesse est. Accedit præterea harum septentrionalium terrarum aëris turbulentia & spissitudo, quæ in australioribus non eiusmodi deprehenditur. Ut hoc modo sit concludendum, Cometam semper maiorem, quam ut observatione oculari aut calculo edocemur, extare.

Definita itaq; longitudine basis GN in hoc tertio planorum Trigono, definitam quoq; esse visibilem huius Meteori tractum, in quantum nobis illud in conspectum occurrit, non est quod aliquis ambigat. Ergo proposito isto Triangulo, quod Græcis ἰσοσκελὲς dicitur, constante duobus cognitis lateribus, vno HG per præcedens Δ & altero HN per κατὰ κενὸν illi æquale constituto, atq; angulo GHN longitudinis caudæ circa Brummam è sublimi deprehensæ, constabunt tam anguli quam latera reliqua, & inter ea GN quantitas visibilis longitudinis Comete.

Siue nunc præcedimus in examine huius Trigoni per II. planorum, vel ex eo confectis, ducto axe, duobus orthogonijs, eadem exurgunt. Quia autem per 30. lib. I. elem: in omni Triangulo tres anguli æquales duobus rectis, subtracto angulo GHN 20. 50. |. à 180. remanebunt 159. 10. |. quantitas scilicet collecta reliquorum ang. inuicem æqualium, ergo quilibet erit 79. 35. |. Qualium ergo HG vel HN 10000000, talium axis Trigoni 9835189, & tota basis 3616106. Sed in præcedenti Trigono GH in passibus Geometricis & Milliaricis Germanicis dabatur, Ergo per regulam proportionum quoq; basis GN similibus dimensionibus dabitur,

PTIONIS COMETAE.

bitur, & si volumus etiam axis Trigoni. Hinc GN visa longitudo capitis & caudæ Cometæ secundum passuum numerationem 10988960 & milliarium 2747 $\frac{2}{5}$ exurgens, calculo ostenditur, & axis 29888093 pass. Hoc modo datis duobus lateribus & uno angulo in hoc III. Trigono, reliquos angulos & latus, atq; in primis expetitam basin quantitatis Cometæ exposuisse sufficiat: quæ contuenda nunc suis numeris subiicimus.

Latera	Arcus	Subtensæ	
HG & HN	90 0	10000000	
NG long: Com.	20 50	3616106	*
Axis trigoni	79 35	9835189	

Passus Geometrici	Milliar.	Passus	
30388937	7597	937	ex oculo nostro ad Cometam.
10988960	2747	960	totius Cometæ tractus longit.
29888093	7472	93	ex oculo nostro ad latū Com:

Hanc Cometæ longitudinis quantitatem, qualis circa Brumam adparuit, mediam statuimus.

H r x.

III. TRIGONVS, CUIVS FASTIGI- VM IN EODEM CVM PRIORI LOCO, BASIS diametro capitis globosi Cometæ.

Beneficio examinis huius. Trigoni tandem peruenimus ad reliqua obseruationis Cometæ accidentia, vt primum expositionem dimetientis & rotunditatis, globosi sui capitis: Postea caudæ solius longit. Deniq; proportionem magnitudinis ad Terram & Lunam &c.

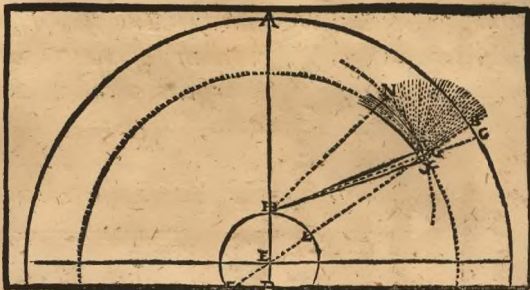
F 3

Diagram.

SECUNDA PARS DESCRI-

Diagramma ad hoc
negocium requisitum faci-
lim est consignationis, ad
utrumq; enim latus gibbo-
sum capitis Cometae ex H
ducenda linea ut consti-
tuantur duo triangula or-
thogonia, circa puncta

r & x rectis angulis formatis in quibus singulis inuicem aequalibus la-
tus unum videlicet Hr & Hx superiori lineæ Trigonorum HG aqua-
le & duo anguli exhibentur, rectus, de quo modo diximus, & parti-
cularis duplex ad H semidiametro capitis Cometae extensus, qui est
28. |. Totus enim dimetiens fermè similis Lunæ apogea ad 54. min.
vnius partis CCCLX, obseruatione habita constabat. Quare reliquus
angulus ut complementum ad unum rectum cognoscetur, qui ideo
erit in utroq; partiali Trigono 89.32. |. & quoq; latera, ut quarū est ex H
in centrum Cometae 10000000, earundē semidiameter 81438, & 6. Sed
HG in passibus Geomet: & quoq; milliariibus Germanicis ex superioribus
patuit, ergo per proportionum regulam quoq; semidiameter similibus pa-
tescet, quæ ideo 247512 erit, unde duplum totum dimetientem 495024
passuum esse notorium erit, quem primum hoc loco inuenisse oportuit.

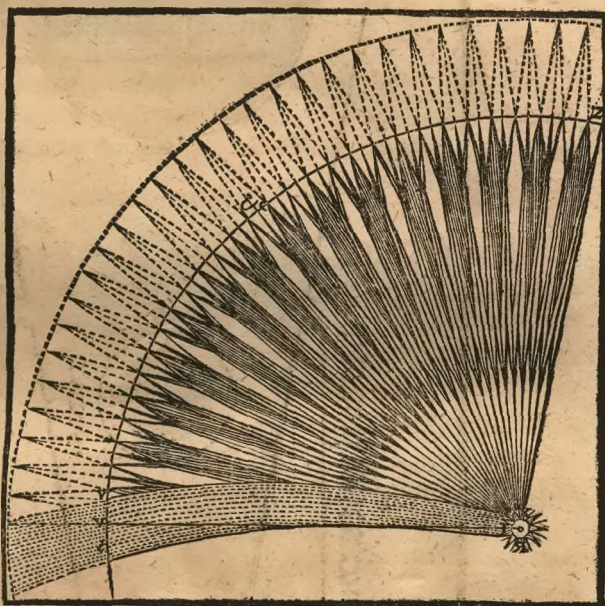
Dato dimetiente per proportionem triplam sesquiseptimam Archi-
medis, ambitus capitis Cometae patescit, qui passibus 1555787. inde con-
ficitur. Huius corpulentiam ad Terræ molem atq; Lunæ globum collatam,
postmodum expositori sumus.

Dimetiens capitis Cometae sublatuſ à longitudine per præcedentem
Trigonum significata, solius caudæ elongationem extra caput passuum
Geom: 10493936 constituit, qui milliaria Germanica 2623 & pass.
superfluos 1936 exponunt.

Explicatis prioribus, in examine Diametris & circumferentia re-
volutionis Cometae, medius illius motus diurni temporis spacio ad 53 $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{2}$
min. constans, 501668 passus s. 125. mill. & 1668 passus supra reuolu-
tionis quotidiane peripheriam, ab occasu ad ortum extensos, nobis annun-
ciat. Quæ una cum præcedentibus seq. tabella ostenduntur.

PTIONIS COMETAE.

Integræ molis huius meteoricæ, in sublunari regione extantis, impressionis proportio, cum Terræ & æ corpulentij, conferenda.

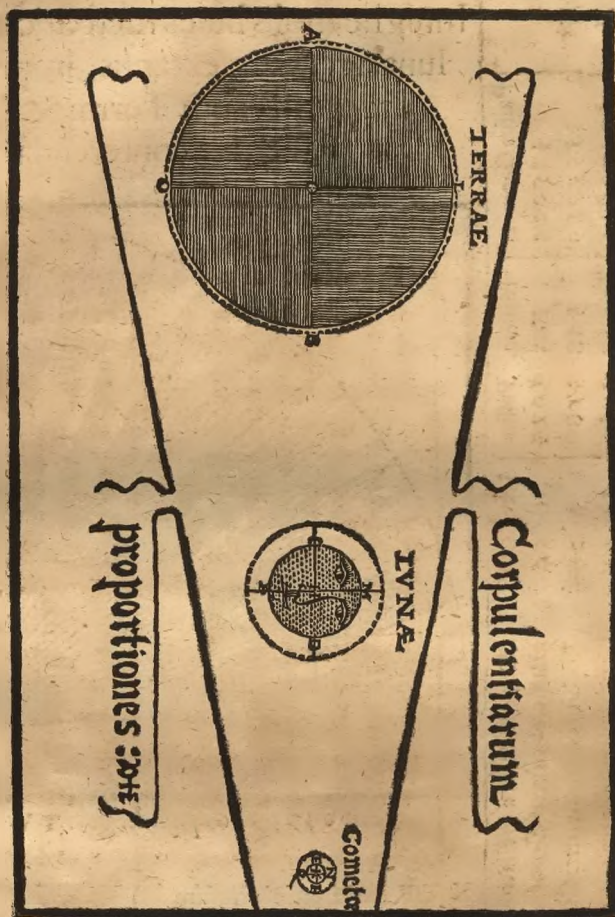
10493936. pass. longit. TV.

XTR	Caput globosum	} COMETAE.
TV	Cauda emissa	
S & c. Z	Adscensio radiorum	
XYRS	Proportio caudæ ad	
XTR	magnit. capit.	

	Passus Geomet.	Milliar.	Passus	Arcus ./. .	Dimensionum appellationes
xr	495024	123	3024	0 54	Diameter capitis Cometæ.
xGr	1555789	388	3789	2 28 $\frac{4}{7}$	Ambitus corpulentia Cometæ.
r N	10493936	2623	1936	19 56	Caudæ tractus extra caput emissus, TV,
med.	501668	125	1668	0 53 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{8}$	Dimensio mediæ motus diurni in suo circulo.
max.	1003336	250	3336	1 47 $\frac{6}{7}$ $\frac{1}{2}$	Dimensio maximi motus diurni in suo circulo.
reuel.	202837327	50709	1327	360 53 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{8}$	Proptius motus diurnus ad violent. continuat.

SECYND A PARS DESCRI-

PTIONIS COMETAE.

DIAMETRI.

Axes	Pals. Geomet.	Milliar.	Paltus	
AGB	687227	1718	727	TERRAE
CHD	2021390	505	1390	LVNAE
EKF	495024	123	3024	Cometae
				triplica superp. $\frac{808552}{2021390}$
				quadrup. sup. $\frac{412924}{495024}$
				reddecup. sup. $\frac{437415}{495024}$

Ambitus	CIRCUMFERENTIAE.	
ALBO	21600000	5400
CMDF	6352940	1588
ENFQ	1555789	388
		3789
		Cometae
		triplica superp. $\frac{2541180}{6352940}$
		quadrup. sup. $\frac{129784}{1555789}$
		reddecup. sup. $\frac{1374743}{1555789}$

Sphaerae	Quadrata diametrorum.	Cubi diametrorum.	
GLBOA	47234376416529.	324628974126042104583	Terrae.
HMDPC	4086017532106.	8259434979211619000	Lunae.
KNFQE	467809560576.	442091252174773824	Cometae.

TERRA

LVNA

cap. Comet.

392511009936288963583

18301792440065690168

Trigecupla noucupla superpartiens

Octodecupla superpartiens, &c.

734133995029758117267

Septingentes trices quater & $\frac{1}{4}$ ferme.

TERTIAE PARTIS THEMATA COELESTIA:

Oppositionale.

G 2

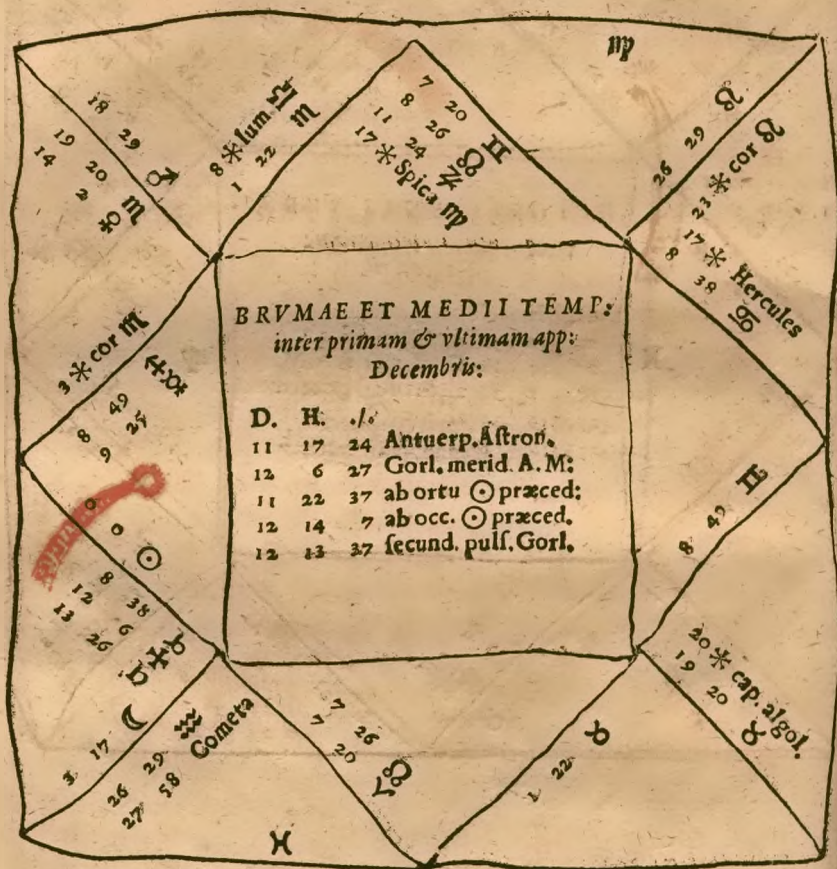
BRVMA

TERTIAE PARTIS THEMATA COELESTIA:

BRVMALIA.

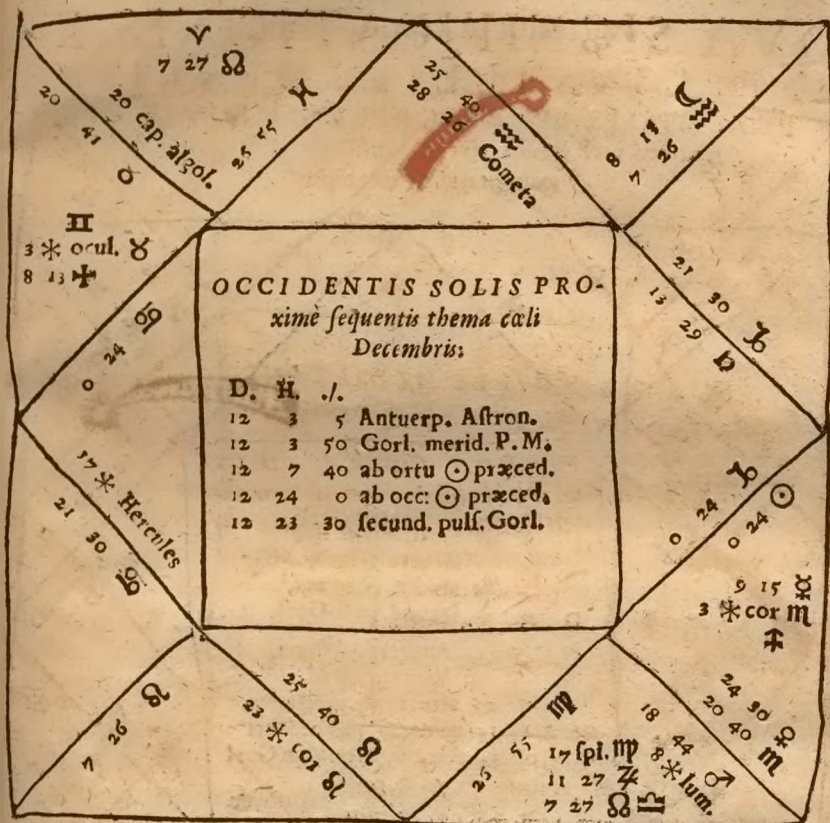
Ingressus in Capricornum.

Crepusculi

TERTIAE PARTIS THEMATA COELESTIA:

Crepusculi sequentis.

G 3

Descr.

TERTIA PARS DESCRI-
 DESCRIPTIONIS COMETAE
 PARS TERTIA:

QVA SIGNIFICATIONIS ET
 EFFECTVS ILLIVS QVALITAS,
 PRAEMISSIS SVPERIORIBVS, IISQVAE CVM
 sentibus cœli figuris vnâad considerationem adhibitis,
 examinatur & exponitur.

PTIONIS COMETAE.

DE HVIVS PRODIGIOSI SVB
LVNARIS REGIONIS OSTENTI
SIGNIFICATIONE ET EFFECTV:

ASTRONOMICA ET PHYSICA DE-
CLARATIO: AD SENTENTIAM LIB: II. CAP:

VIII. *quadripartiti Ptolemæi & illius doctiss. Commentarios
ab Hier. Card. Mediol. editos, directæ & exposita.*

P R A E F A T I O

IN ARTIS DEFENSIONEM CON-
tra Zoilos, cui dispositio ordinis doctrinæ huius III.
partis de Cometa subijcitur.

DV O ad Astronomicas prædictiones significandas præ-
cedere oportet, e, Ptolemæo teste in exordio suæ Quadri-
partitæ constructionis, sine vlla contradictione adfirmar-
re & adsentiri nos oportet. Primum quod loco & potestate su-
perius, est configurationum corporum cœlestium, inter se & ad
Terram, diligens examinatio. Alterum, propter quod primum
tanto studio acquiritur, est dictarum configurationum, naturalis
proprietas, vnde prædictiones Astronomicæ, aut, vt in titulo
huius posuimus, Significationes & effectus, constant & depro-
muntur, summa attentione comparata consideratio. Hæc in ani-
mo voluentes, cum hoc loco aliquid, quantum ingenij vires in hac
naturæ imbecillitate suppedirauerint & valuerint, de COMETAE,
superioribus mensibus Xbri toto, atq; huic proximis tempore
partibus, ex VIII libri & Ianuario mensibus, in sublunari regio-
ne flagrantis, SIGNIFICATIONE & EFFECTV, nobis dis-
cendi & proferendi copia sit oblata: etiam rebus quas diximus,
antea satis instructos & præmunitos esse volumus. Quare ad
subeunz

TERTIA PARS DESCRI-

Subeundam istam prouinciã, prius superiores duas **DESCRIPTIONIS COMETAE** partes, in quibus configurationum cœlestium & terrestrium situm atq; habitum, quantum potuimus, adsecuti sumus, præmittendas meritò & necessariò quoq; iudicauimus. Absq; enim earundem notitiã & accurata inspectione, quo modo ad Significationis definitionem solidiorem alia via accedendum sit, prorsus ignoramus. Sunt igitur hæ duæ partes doctrinæ Astronomicæ, motuum cœlestium consideratio, & ex illis definiendus influxus, tam arcis vinculis copulatæ & diuelli omnino nequeant: eo modo, vt qui illam ignorat aut negligit, eum hanc quoq; ignorasse & neglexisse oporteat. Et quod hæc difficilior sit illa, habemus Ptolemæum cum ipsa experientia respondente, notissimum testem. Quam ob causam Ptolemæi ætate multi ob difficultatem cognitionis Astronomicarum prædictionum, artem, & per consequens, ipsos influxus siue cœli virtutes, esse negabant: Si qui aliij autem veram ipsam esse negare nequibant, ideo quod mala præuisa non auertenda, bona verò ignorantibus oblata maioris voluptatis esse arbitrarentur, inutilem garrulendo putarunt. Quibus satis responsum à Ptolemæo eo loci, quæ & huius ætatis censoribus aduersis responsa esse iudicamus.

Aliquoties autem & nunc quidem his diuersi aduersarij, ne dicam prodigiosi calumniatores, prodeuntes, ac per varias regiones quidam eorum cursitantes semidei, execrationibus & diris, audent, præter aliarum artiũ optimarum iacturam quam moluntur, etiam specioso quodam prætextu & insana arrogantia **ASTRONOMIAE** studium, & inprimis Prædictionum partem, aggredi, eamq; dijs infernalibus deuouere: quam fundamentis orbatam, proscrip-tam, impiam & professores illius demoniacos & fanaticos præstigiatores esse, è suo inflato cerebro, æstimant & in publicum dentatis suis verbis & scriptis clamosis coram plebeijs, & si qui sunt ex ipsorum armento seminarijs turbarum, effutiendo promulgant,

Huic negotio fucum illinentes, scripta sacra allegant, quibus Herculis cothurnos infantibus aptant, nihil discriminis facientes inter Iudaicos & ethnicos idolorum, oraculorum, sortium aut aliarum id generis præstigiæ cultores atque interpretes: & illos qui naturalibus Astrorum & motuum cœlestium fundamentis & rationibus innixi, SIGNA & VIRTUTES cœlorum (Gen. I. Lucæ XX. I.) respiciunt & animo Chriftiano obferuant, in mortaliumque vsum & salutem, quomodo in cœlo generentur aut adpareant, beneficio artis Astronomicæ (quam primis temporibus ab Abraham Chaldæi, à Chaldæis Aegyptij, ab his Græci & Arabes, ab vtrisque nos, diuina sic ordinante clementia, qua eiusmodi studium à condito Mundo vsque, hinc inde apud varias gentes, semper domicilium suum obtinuit, accepimus) exponunt & in lucem edunt.

Addunt Oedipi imprecationes (quales olim in ipsum authorem reciderunt, ictuque fulminis condemnatae fuerunt) mendacissimas, quibus tam strenue & perfidiose sunt intenti (iustis enim rationibus & ostensionibus destituuntur) ut nihil aliud spectent quam euerisionem & interitum huius artis, utque illius professores inuisi ignorantibus redderentur: sunt enim ad hoc nati & educati, ut ad ostentationem & concertationem inuicti, sed in rebus melioribus & ad tranquillitatem spectantibus toti inepti & sine fructu deprehendantur. Et dum ita conuicijs artes bonas earumque cultores proscindunt, illis adsimulantur, qui secundum Plinium quædam semina execrationibus feri oportuisse autumabant, sine quibus accrescere & fructum ferre non potuissent: Ut & eo modo imbuti hoc studio magis inde valeant & in eo corroborentur, messem producentes copiosiore.

Præterea adducunt accidentia quædam, de artis imbecillitate profecta, quod ea quæ aut de tempestatibus vel alijs rebus prædicta, contrario euentu aliquando solent occurrere: Atque ea propter statuunt paruifaciendam vel prorsus reiiciendam Astronomicarum prædictionum facultatem. His & similibus argumen-

H

tis,

TERTIA PARS DESCRI-

tis, scuticis castigandis; sibi videntur deum aut regem agere, præsertim cum bullatis & turgescenribus verbis suis quandam maiestatem imitantur: Non animaduertentes diuersitatem Accidentium & Substantiarum in quibuscunq; Artibus. Et propter illa si sola spectare velimus, nequaquam has reiiciendas, Facile enim hac via omnes aliæ quoq; Artes, non hæc tantum, refutari & condemnari poterunt.

Volunt enim SIGNA cœlestia ex sacris literis interpretanda simpliciter, non adiuncta Astronomiâ aut alia quadam Philosophici studij parte. Hic sensus est eorum, qui optimarum artium præsentī tempestate cultarum tam audacissimè prosequuntur, quam interitum earum omni conatu & viribus adiuuant. Quod dum agunt, non attendunt omni tempore, à præcipuis quibuscq; & ecclesiarum & regnorum gubernatoribus rectè sentientibus, coniunctionem artium atq; facultatum fuisse cum sacrarum rerum studio conseruatam, commendatam & aduersus eiusmodi formalicj familiares & gregales defensam: Qui vnanimiter nobiscum senserunt, nullius SIGNI aut VIRTVTIS cœlestis naturam & qualitatem, sine motuum doctrinâ illiusq; cognitione, sicut ab initio monuimus, exponi aut reuelari posse. Si sola scriptura sacra, quam semper comitem & priore loco, in consideratione SIGNORVM cœlestium spectare debemus, sufficere posset: ad quid opus esset Motum, figuram, locum, magnitudinem &c. eorundem tam anxie perscrutari: Quorum beneficio, & nullo alio, coram totō Mundo (animo prius imbutō & instructo sacris cogitationibus, quo magis magisq; eiusmodi rerum consideratione maiestas diuina respiciatur, indeq; plus celebretur & timeatur) Significationem accuratius exponimus & altius eundo interpretamur, eoq; modo animis hominū fortius imprimimus. Quo modo non satis erit ab istis blateronibus vulgarem illam sententiam protulisse, de duabus hominū sortibus, impia & proba, quarum huic irē, illi gratiæ testimonium sint talia Signa: sed etiam adieciſſe ipsa quæ restant ad plenariam meditationem, ex vtracq; professione & imprimis Astronomica sumenda.

Sed

PTIONIS COMETAE.

Sed cum non sit huius loci nec instituti Astronomiæ descripti-
ptionem fusius & plenius suscipere, vel etiam istorum crimina-
tiones dentatis & garrulis chartis nuper emissas pluribus confu-
tare (potius enim obliuioni tradenda quam diutius exagitanda
alia Thraonica dicteria, quilibet saniore mente præditus iudica-
bit) ad propositum nostrum, de COMETAE SIGNIFICA-
TIONIS & EFFECTVS ENARRATIONE, accedere &
properare consultius statuimus. Interea sperabimus alios fore, qui
accuratius clamatorum *δίκηγορόωντων* criminationes insipientes
& eruditioribus & firmioribus argumentis atq; rationibus eis sese
opponentes, satis superq; responsuri sint propediem: sicut & alijs
saeculis similiter est factitatum. Quæcunq; enim omnibus ætatis
bus in Astronomiæ odium sparsa, eiusq; destructionem structa
vnquam fuerunt, iusta defensione & erudita refutatione non ca-
ruerunt: Idem in præsentibus, vt modo diximus, calumnijs con-
uiciatorum fore expectabimus: Siue fuerint qui nihil, aut aliquid
sine vsu, de cœli virtutibus senserint: siue qui distinxerint ele-
mentares impressiones à sensitiuis, & quidem concesserint tempe-
states ab ipsis oriri, sed in sensibus animantium nihil efficere &c.
Quorum dicta, factaq; neq; dicta neq; facta, in rei veritate &
euentu ipso. Atq; ideo famæ aliorum insidiantia dicteria, viciato
genio nata, & in his & in illis nullius vsus, vna cum suis authori-
bus meritò censenda & nihil facienda sunt.

Partem tertiam ergo de COMETAE descriptione (in qua
SIGNIFICATIONEM & EFFECTVM ipsius proferen-
dam, iuxta Astronomiæ & Physicæ doctrinæ facultatem, pro-
posuimus) nobis aggressuris, Methodus à Ptolemæo in Quadri-
partita sua constructione lib. II. cap. VIII. & commentatoris il-
lius excellentissimi Mathematici Hieron. Card. Mediolanensis,
præ reliquorum regulis atq; præceptis, rationibus & argumentis
firmioribus constans, maximeq; arridens, placuit & probata fuit,
quam ideo sequi atq; suis capitibus exponere statuimus. Quo in
loco, cum commentator decem obseruationes, in quolibet Come-

TERTIA PARS DESCRI-

ta notandas, proponat: nos ex septima tribus alijs & distinctis formatis, in duodecim, melioris notationis causa, partiemur: ut à quibus tota Significationis & Effectus ipsius summa pendere & in lucem dari commodius possit.

Observationes autem ad sententiam vtrarumq; præcedentium partium Descriptionis Cometæ conferendæ, sequentibus capitibus distinguuntur. Primum considerabimus magnitudinem capitis & caudæ in hoc ostento: Deinde colorem: Tertio splendorem: Quarto formam: Quinto diuturnitatem motus: Sexto situm caudæ: Septimo locum ad Zodiacum collatum. Ex quo capite Cardani, nos ob materiæ meliorem distinctionem, tria formauimus: ut ab eo quod diximus alterum, quod in ordine erit Octauum, de congressu cum fixis sideribus dicat: reliquum & Nonum de examine figurarum cœlestium & genesium adplicatione: quo hæc tertia pars duodecim capp. complectatur. Decimo, motum proprium: Vndecimo, habitum ad Solem atq; Horizontem: Duodecimo, situm orbis cœlestis siue thematum. De singulis his ordine, quantum ingenij facultas tulerit & commoditas requisierit, expositis duodecim capitibus rem totam absoluemus.

Et quia hac in parte etiam artifices maximam difficultatem subesse comperti fuerunt, atq; eam ob causam interdum lapsi in Significationum determinatione: cuius rationem Ptolemæus in rei natura & profitentium infirmitate sitam esse statuit: Hoc mihi multò magis euenire & contingere posse, non inficias eo. Quapropter, si quo modo ad penitiorem negotij præsentis definitionem non adplicuero, & in hanc vel aliam partem declinauero: non propterea mihi hoc vicio vertendum, multò minus Artibus tribuendum: sed potius imbecillitati meæ, quod singularum rerum circumstantias in cœlestibus configurationibus non satis adsecutus fuerim, adscribendum esse, & lectores in meliorem partem interpretaturos esse confido.

PTIONIS COMETAE.
SIGNIFICATIONIS ET EFFECTVS
COMETAE CAPVT PRIMVM.

De magnitudine illius, & exinde efficacix
declaratione.

IN hoc primo capite superiorum Descriptionis Cometae partium singulari ope indigemus, ubi in tertio Sphaericorum trigono, inuenta & constituta parallaxi, postea in secundo Planorum interuallum in collatione cum semidiametris Terre, altitudine sua harum $9 \frac{3673853}{10000000}$ expleuit, in singulas passibus Geometricis 32189764 computatis. Inde porro in tertio Trigono, totius tractus eius quantitas 10988960. pass. commensurabatur. Et in quarto dimetiens capitis pass. 495024. atq. circulus maximus in conuexo illius 1555789 pass. Quibus solius caudae longitudo, capite 10493936 pass. relinquebatur. Tandem dimetiens capitis Cometae, per 18. lib. 12. Elem: Euclidis, cum mole terrena & corpore Lunari, proportionibus mutuis examinatus, trium corpulentiarum habitum nobis aperuit, quo scilicet Luna sua magnitudine, per longum latum & profundum considerata, octodecuplam proportionem cum $\frac{3}{4}$ ferme ad Cometae caput obseruauerat. Terra. verò ipsum septingentis trigesies quater sua dimensione excefferat.

Hec à superioribus hucrelata, & cum exemplis alijs, quotcuq. hac forma examinata extant, collata, maximo miraculo sunt nobis. Et cur non aliquis valde miretur de immensa mole, qua ratione in sublunari regione potuerit subsistere? Eademq. cum Primi mobilis violentia quotidie circa Terram volui? atq. à Secundis mobilibus, iuxta regulam Maximi circuli, accrescente latitudine boreali retrahi? &c.

Anno 1475. legimus Regiomontanum hyberno tempore quoq. Cometam obseruasse, qui propemodum similem cum nostro à Terra distantiam obtinuit, sed motu proprio contrarius huic in antedentia signorum mouebatur, à ☿ in ♀ usq. cursu inequali, sed tamen proportionali, cuius principium cum fine tarditate respondebat, medio velocissimo. Et integro suo curriculo, motu proprio circuli Magni portionem (vt. verbis Re-

TERTIA PARS DESCRIBENS

giomontani utamur) descripsit: Quemadmodum hoc ipsum à presenti Cometa quoque singulis nostris observationibus factitatum cognouimus. Magnitudine sua longè inferior nostro fuit, quod illius diameter 11. min. tantum, huius 54. esset. Quod & de caudæ longitudine ibi similiter ostenditur: harum respectus mutuus ut 0. gr. 34. min. ad 20. gr. 50. min. (qualis hac circa medium tempus adparuit) in trigecupla septula ferme proportionem habetur.

Anno 1532. à mense VIIIbri Cometa fulsit, ex dodecatemorio ☿ versus ♄ progrediens, septentrionalis ab Aequatore 27. pp. declinans. Quo tempore fratres Austriaci, Carolus V. Imp. cum Ferdinando rege, Viennam ingrediebantur, atq. Turcicus tyrannus metuens eorum potentiam, ab occidente fugiendo, Thraciam repetebat. Motus proprius illius ab occasu ad ortum versus cum hoc Cometa congruebat, sicut etiam ascensus ad boream. Sed locus Signorum & distantia à Terra differebant: parallaxi enim à Vogelino Viennense Mathematico tum temporis deprehensa ultra 35. gr. multò breuiore à Terra elongatione, sicut & magnitudine molis suæ longè minore declarabatur. Vnde distantia illius à loco obseruatoris vix 4684000 pass. & magnitudo 736000 pass. adæquabat.

Anno 1556. ad principium Martij in ☿ Cometa arsit, qui spacio 10. à Virginis astro ad Cepheum vsq. perrexit, Quem puerum vidisse me memini. Et quantum tum temporis animaduertere licuit longitudine cubitum, id est, 4. aut 5. gr. vix adsequebatur: multoties breuior presenti. Hic regrediendo & simul ascendendo celerius ad boream, videbatur Rhutenis viam in Lituoniam monstrasse, quam ex eo tempore ferme totam deuastantes occuparunt.

Si cui placeret considerare historica exempla ab alijs enarrata, quæ nos hoc loco breuitatis studio prætereunda esse duximus: quanquam plurimis eorum, tamen simili magnitudine Cometa vix vspiciam ullus reperiretur. Etsi singulos minores maximæ rerum mutationes, tam quo ad tempestates elementares, quam etiam quo ad ecclesiasticum & politicum statum, semper sunt subsequutæ: quis non nobiscum statuet, hunc, quem precipue constat esse magnitudinis, longè maiores tristioresq. ærumnas, mutationes & ruinas consecuturas esse? In magnitudine enim æstentorum, & raritate

raritate eorundem, plus possum esse arcani, operationum fatalium, quis dubitat? Et propterea maiores ac rariores inde nobis euentus expectandos esse, luce clarius patet. Sicuti hac atq; alia sequentibus capitibus significabuntur.

Si unquam aliud exemplum, tum imprimis hoc ipsum in dubitationem, ne dicam admirationem, trahere animum mortalium potest, ambigentem qui fieri, quod tanta moles diametro ad 524. milliaria ferme Germanica, ambituq; 389. mill: consiciens, radios ultra sesquiquarta millia miliarum emitteret visibiles? Atq; superans capite & cauda Terræ profunditatem, in sublimi hereret? Præterea motum cælestibus & æthereis corporibus similem teneret? An etiam hac ratione ex materia exhalationum terrestrium, secundum Aristotelem, constare, sursumq; vi astrorum & configurationum certarum attrahi, atq; ibidem ferri & tam diu conspici posset? Nonne potius hinc arguendum, modum generationis eius, ipsis quidem naturæ organis, sed tamen præter illius inditampotentiam perfectum, atq; propterea humani ingenij aciem longe excedentem, potius magni miraculi loco habendum.

Non est dubitandum Senecam propter has & alias rationes eò deductum, ut libentius senserit Cometæ corporibus perpetuis simillimos, ab æthereis non nisi adparentia in disparentiam conuersa, distinctos. Sed ea sententia, quia pugnat cum ordine primæ creationis Mundi, & præterea cum principijs vſitatis Physicorum, quibus aliquo modo conamur Meteororum originem exponere, non recipitur. In hac hesitatione nobis videtur Damascenus ecclesiasticus scriptor succurrere, qui Cometam statuit diuinum esse opus (& ideo, ut diximus, miraculum aut ostentum) cuiusq; generationem non in naturæ vi & efficacia positam: sed esse tale Signum, quodcum bona vel mala (hæc sæpius illa rarij) sequantur, tum ea non à Signo tanquam simpliciter efficiente, sed tantum mediante, proficisci, ut scilicet, instar organi eo utatur Deus. Quemadmodum & reliqua corpora cælestia, quæ perpetua sunt, interdum contra rerum seriem (ut in statione ☉ tempore Iosue, & regressu illius sub Ezechia & eclipsi passionis Christi. Item stella noua ante quinquennium adparente, &c.) id est, contra

TERTIA PARS DESCI-

tra quam à suo Creatore ordinata, vires acceperunt, easdemq; diuina conueniente potentia, inferioribus communicauerunt, &c.

Exposita in superioribus & hic repetita huius Cometa magnitudine, atq; facta illius collatione ad alios id generis: magnitudinem quoq; effectus & futurorum euentuum, inde estimandam & pensitandam nobis mortalibus esse, manifestum est. Qui effectus generali consideratione potissimum in elementares, vegetatiuas & sensitiuas, naturæ mundanæ ac corruptibilis, virtutes, diriguntur. In quibus portenduntur magna aëris tempestates, post diutinam siccitatem repentina pluuiæ & inundationes: itemq; lethales infectiones, quas pestiferi morbi, subitanei interitus hominum, præsertim principum stirpe prognatorum & potentiorum in regnis ac monarchijs plerumq; consequuntur. Etiam hinc imminet & præsagiuntur mutationes possessionum, successiones aliarum familiarum in regnis & ducatibus, surrogationes nouarum legum ciuiliū & ecclesiasticarum, ex præsentibus noua ac multiformes hæreses, item inquisitiones humano arbitrio & potentia in corpora & conscientias hominum facta &c. Et vt breuibus complectamur: metamorphoses in elementis & animantibus insigniores, quales multis annis aut ætatibus hominum nusquam similes obseruata, ab hoc Cometa oritura significantur. De quibus in specie consequenter & suo loco monebimus.

CAPVT SECVNDVM.

Significatio ex Coloris qualitate.

DE Colore hoc capite differendum nobis est. Hic ab exordio incensionis, vt patet ex figura cælesti primæ illius adparitionis (quod & supra in prima parte recensuimus) visus est adsumpsisse vicinorum Planetarum qualitatem. Decimum diem enim **VIII** Ibr. cuius vespere Cometam initio contuebamur, coniunctio Luminarium proximè præcesserat, & ipso die 10. Astronomica determinatione, Luna accedebat ad ♄, atq; biduo post eadem Saturno coniungebatur. Proximo ergo & breuissimo temporis spacio, id est, in triduo, Luna cum tribus Planetis synodos partiles habuit:

quo

PTIONIS COMETAE.

quo simul intercedebant reliquorum radij, 4 ♀ & ♀ quadrati, aduersus dictas synodos directi. Ex sententia autem Ptolemæi duo Planeta ♀ & ♀ genitores præcipui Cometarum referuntur, reliqui comites adsociantur & participes fiunt, pro ratione configurationis, motus atq; significationis eorum. Cum his si testimonia essentialium dignitatum Planetarum unâ consideramus, plurimum, sicut colorem ita quoq; naturam permixtam, adsumpsisse præsentem Cometam obseruabimus. Quantum essentiali robore respicimus, Saturnum superiorem & gubernatorem, suo domicilio & receptione exaltationis cum ♀, videbimus: cui comes ♀ adsociatur in ♄, unde non fortuito huius ab initio motum, illius colorem, ut plurimum representant. Mercurius particeps gubernationis constituitur, propter suam præsentiam, & quod in figura coniunctionis luminarium proxime præeuntis, cardinem I. C. & primæ adparitionis cardinem sequentem occupauerat: unde hic accidentalis significationis, sicut priores essentialis, author æstimatur. Reliqui Planeta remotiores à significatione sunt. Hinc color ipsius plumbeus & albicans, pallidusq; Saturnum in primis referens, qui aliquid ex stellarum ♀ atq; ♀ adspectu attemperatum haberet, adparuit.

Ab incensionis tempore Coloris adpectus simul nobis oblatuſ est: eodemq; Cometa locum, ab hora, qua nostro imp: tanquam capiti & monarche Romani imperij primum visus fuit, à qua etiam reliquis simul mortalibus sese ostendit, videlicet 10. VIIIbris, inter quintam & sextam vespertinam, in 16. gr. ♄ retulimus. Quem quidem locum non ex obseruatione, sed tantum calculo talem posuimus, cuius beneficio ante brumam, tempus, diem & locum disparentia prædiximus. Quanquam à quibusdam idem per duos gradus, ab alijs pluribus in præcedentia retractus fuit: quorum sententiam non improbamus, præsertim cum instrumentali obseruatione constiterit. Iste adpectus Coloris, arguens originem dominantium Planetarum, eorundem quoq; naturam sibi communicatam in seseq; adsumptam testatur. Quare hoc fundamento præsentem Cometam Saturninum & Venerium secundum essentiam, & Mercurialem ex generatione sua, ab accidente gubernationis nuncupabimus. Iuxta quorum Planetarum naturam, Significatio & Effectus in posterum desumendus plurimum erit.

TERTIA PARS DESCRĒ

Ita primum in rebus Saturninis diuerſa & fatales mutationes & detrimenta metuenda: quantum videlicet ad agriculturam, ſiue terra fructus & fodinas metallicas attinet, item theſauros, adificationes, opificia impura, hereditates mortuorum, as alienum, carceres &c. circa quas res multi varia pericula ſuſtinebunt, pauciſſimi verò aliorum incommodi ſaturati ſœliciores ſtatum experientur. Perſonæ Saturnina ſimul dictis calamitatibus & fortune varietati ſubiectæ erunt, vt ſenes, agricola, metallici, ruſtici, lapicida, coriacci, figuli, Iudei, Mauritani, & quicunq; ſunt de numero inuidorum, pertinacium & ſolitariorum hominum.

Poſtea ſimilia notabimus in rebus Veneris, vt ſunt ſpectantia amores, miſericordiam, urbanitatem, pulchritudinem, amicorū donationes & mulierum, coniugia, dotes, ornamenta & res precioſas, libidines & luxū &c. in quibus naufragia multiplicia facient plures, præſertim perſonæ huic Planeta annumeratæ: Vt qui à natura manſuetudinem & adfectiones muliebres ſectantur, item adpetentes deliciarum & conuiuiorum, phrygiones, muſici, poëtæ, piëtores & alij his æquales. Tales res & perſonæ, conditione ſuorum Planetarum, hic ♀, ibi ♂, decrementa & incrementa alterna vice ſubibunt.

Reſtant Mercuriales, quæ inopinata rerum fortuna & varietate iacturam facient: vt in rebus reſpicientibus contractus, negociationes, omnis generis artes & ſtudia, inprimis ad quæ ſubtilior ingenij contemplatio requiritur, ſicut alia ſtudia honeſta, item inuentiones nouarum artium, diuinationes & curioſa negocia &c. iſdē periculis erunt obnoxia. Perſonæ quoq; , vt ſunt Philoſophiæ profeſſores, mathematici, arithmetici, ſcribæ, cancellarij, notarij, mercatores, ſculptores & qualeſcunq; artiſces ingenioſi, ſagaces, callidi & inconstantium morum &c. Et his rebus atq; perſonis non ex propria aut cogenita natura, ſed per accidens, partim ſuapte culpa, plurimum tamen aliorum impulſi, variæ mutationes damno erunt.

CAPVT TERTIVM.

De Splendoris & luminis interpretatione.

TRia sunt aliàs genera corporum sublimium, in sublunari regione & atherea adparentium. Primum quod ex sua innata proprietate luminosum, & radijs elucentibus, quousq; recto tramite sine impedimento pertingit, ac si præsens esset, totum illuminat, & à nullo alio suam lucem mutuatur, suumq; lumen corporibus alijs capacibus, & ad recipiendum reflexum luminis idoneis, tribuit. Huius generis solus est SOL in cælo, qui idco oculus totius Mundi, splendor firmamenti, mensur temporum & rector in Planetarum motibus, dicitur, & qui sua virtute vitam elementis & animantibus, naturalem atq; vegetatiuam, tribuit.

Alterum, quod quidem congenitum habet & proprium lumen, instar carbonis candentis, sed ad fundendos ex sese & emittendos radios non sufficiens, atq; nisi à primo genere, per receptionem, alienum lumen suo coniungeret, totum sine lucentibus radijs relinqueretur: quemadmodum Luna in eclipsi de se testatur. Et huius generis omnia reliqua sunt corpora in cælo, Planeta & stella fixa, quæ à ☾ non nisi perspicuitate, cum hæc sit opaca, illa pellucida, differunt: perpetuitate vnanimiter conueniunt. Hoc genus rursus distinguitur in suas species, vt sunt lumine clariora, quæ in obiectione corporum opacorum umbram constituunt: sicut in ☾ ♀ & ♀ deprehenditur, & superioribus annis in stella noua annotabatur. Atq; infirmiora, nullam umbram proyicientia: sicut reliqua in cælo sidera perpetua &c.

Tertium, quod nullo proprio constat lumine, sed tantum adscititio, quo se nobis conspiciendū prabet. Huius generis sunt meteorica & ignita impressiones, quæ secundum hos in forma viscosa & bituminosa materie incensione, secundum illos autem tantum transmissione radiorum Solarium, in superficie terrena resplendere & adparere deprehenduntur. Et istius generis aliqua non tantum radiorum, sed & umbra projectione spectantur: Quemadmodū de præsentī Cometa ab initio sæpius fuit animaduersum.

Ad tertium sic genus corporum sublimium Cometam nostrum referimus, & à Venere propter dominium præcedente cap: commemoratum, post Solis illuminationem, mutuatum fuisse suum splendorem fulgentem, statuimus: sicut etiam initialem motum, vt antea diximus. Quamdiu ergo sua velocitate Veneris motum imitabatur, tam diu quoque

TERTIA PARS DESCRIBIT

lucidiores radios emittebat, qui umbram circa obiecta corpora demonstrabant.

Hac igitur in parte, de natura Veneris, secundum res & personas antea enumeratas, observatio singularis habenda erit. Vnde propterea actiones euidentiores & plures spontanei aut repentini euentus, in elementis & animantibus, in forma momentanei cuiusdam luminis, oculis nostris sese offerentis, accedentes & recedentes, portenduntur. Et quia talem splendorem vix quarta parte adparitionis sue, id est, ad 16. dies aut circiter, obtinuit: etiam inde in his inferioribus & inter mortales, summa inconstantia & creberrime permutationes expectande erunt.

Ob hanc etiam causam ab Hier. Card. hoc in loco fatales mutationes magistratui publico, concitatis seditionibus vulgi, portendi adseritur, quas proximè comitantur violentæ & momentaneæ remotiones, quibus illi de gradu dignitatis & honorum deiciantur. Idem quoque author statuit hanc de Cometa splendoris notationem commodissimam hereticis, qui prætextu sanctioris vitæ & actionum coram plebeis, in suam sententiam prius adducto magistratu superiore, fucum faciunt, ut aliquandiu simulatam hanc sanctitatem atque confessionis suæ ficta lumen conseruent. Sed quemadmodum Cometa suum splendorem ab æthereo & non æterno corpore adscitum, breui temporis spacio tenuit, postea è vestigio illum, ob suam instabilitatem relinquens, aliorum tam motu quam splendore Planetarum naturam adsumpsit. Ita quoque eiusmodi emissarij & hæresium seminatores, à suo naturali temperamento & corporum cælestium fortasse non incommodo positi, sensuque humano & non diuino, Splendorem externum adipiscuntur. Sed quam primum periodus fatalis ingruit, ad quamuis occasionem & mutati sideris momentum, cum repente doctrinæ quasi colorem mutant, sensumque alium adsciscunt, tum diuersorum Planetarum suâ mobilitate, qualitatem & ingenium, ceu Polypti varios colores recipiunt, hominibusque pro sanctissimi codicis lumine, diuinitus illis attributo, precio & stipendijs confertissimis eandem Planetariam inconstantiam vendunt. Qualiacunque enim ex proprio genio sine diuina ordinatione, in spiritualibus vel sacris negocijs, mouentur vel agitantur, diuturna nullo modo esse possunt. Quapropter absoluta reuolutione, vertentibus astris, termi-

num

num suum, qui initij & capitis primum absconditi mentem reteggit, isti summa violentia consequuntur. His ita exactis, mox alie non multum ab- simili fucō adornatæ reformationes pari audacia & instituentur & eodem fato procedent.

Hæc quia in hunc modum ex astrorum positu, depræhenduntur, eiusmodi nouatores hæresium conscij sibi fraudum & malitiæ extrema, cum aliâs vix cupressum simulare queant, mouentur, ut hanc artem cum alijs affinibus (metuentes scilicet ne fuculo anguille stringantur in folio) fanaticam & impiam esse corâ vulgo proclamant. Nullam enim profecto insanae calumniæ aliâ habent causam, quâ quod firmamentû stellarû, æthereæ & elementalis regio, talium hominum artificia, non Dei gloriam sed suam, & quidem inanem, spectantia, & rem facientia, & principum potentia in perniciem aliorum abutentia, ambitionem, fraudem, insidias, fucum, scelus &c. significare possunt. Ut enim materiam agunt naturalibus motibus subiectam, ita & naturalem exitum, peractō curriculo, sæpius breuissimo, quandoq; longiore, pro ut occasiones naturales ferunt, portendunt. Si essent motus diuini & spiritui æterno corroborati, tum nec cælum nec elementa, vel etiam totus hic mundus cum illius principe (qui cognoscens influxum, ipsum in hominum perniciem vertere conatur) eos significare, multo minus commouere possent. Cælum enim cum naturali potentia sua, ad salutem huius vitæ, primâ creatione nobis conditum est, non verò ad prætextum fictæ aut simulate sanctitatis, aut ad res diuinas peragendas. Hæc ab illis, quantum cælum æternum à mundo corruptibili, differunt: Quæ si permiscemus, ut quando naturæ dona pro diuinis venalia exponimus, indignationem summam omnipotentis Dei accersendo incurrimus. De quibus in Astronomicarum prædictionum theoricis satis superq; expositiones & declarationes reperiuntur, ad quem locum nos lectorem remittimus.

CAPVT QVARTVM.

De Cometæ forma, illiusq; expositione.

TERTIA PARS DESCI-

Plinius Lib: II. cap. XX. V. Cometarum nouem species, suis figuris & formis distinctas, enumerat: Sicuti hæc in alijs, hæcenus de presenti Cometa editis descriptionibus eruditè recensentur, ad quas lectorem remittimus. Ab alijs tria genera exponuntur, CAUDATI, CRINITI & BARBATI. Caudatos dicunt, quando in eorum tractu emissæ partes sunt inequalis raritatis aut densitatis, ac si in ijs locis inflexi & nodosi extarent. Crinitos indicant eos, qui in medio densiores & sine rarioribus, sed tamen non dispersi, nec longiores aut latiores deprehenduntur. Et noster ex parte talem formam representasse videbatur. Talis fuit, qui Vespasiano imperante conspectus fuit, haud multò ante mortem ipsius: quem ille iocans ad Parthorum regem pertinere dicebat, qui capillatus esset. Sed fata tum non capillatos sed tonsos presserunt. Post enim surreptum fati ipsum Imperatorem Vespasianum, cum biennium & menses duos, diesq; XX. præfuisset Titus, sub altero Domitiano filio respub: urbis & monarchia Romanorum deficere & inclinare cepit. Quo tempore Crinitū sidus hostibus Romanorū, barbam & comā alentibus plus fauere visum est, eisq; successum profligandi milites ipsorum atq; subinde limitaneas prouincias occupandi præbuit. Barbatos tum statuunt, cū extrema ex parte, in speciem barbae longæ promittitur iuba: Sed illa dispersio iube plerunq; & obscura & late sparsa est. Hanc formam planè noster retulit.

Quapropter, si ex forma & figura Cometae huius, diuinitus & non sine singulari prouidentia sic expressa, expositio quedam desumenda esset (qualem desumi posse, totus ipsius habitus ostendit & permittit) tum potius regionibus & regnis illis, in quibus tonsis capitibus homines degunt, infensus putandus erit, quam ubi comati habitant. Nam & motus proprius easdem regiones à talibus habitatoribus cultas habitatasq; ut postea videbimus, petere & notare videtur. His aliæ sententiæ quas inferius recensēbimus quoq; ad stipulantur.

Possumus eadem etiam colligere ex rerum statu superioribus sæculis. Cum enim florente orientali Romanorum regno, quod nunc hostis illius, oppressis legitimis Christianorum possessoribus, obtinet, interea occidentale languescere & multū diminui cepisset: tandē periodo aduentante à Carolo. M. rursus occidentale excitatum, incrementū maximum accepit: & si-

mul interea orientale decreuit. Quare cū hoc antea sit compertum, ut quā diu Casares orientis & occidentis extiterunt, accrescente vno, alterū potētia sua decreuit: Etiā nunc presenti tēpestate orientalem tyrannum suum fastigium summum adeptum, quoq; fatalem suam periodum aliquando & breui subiturum. Quam nostram predictionem barbatus præsens Cometa ominosus super imberbes, confirmare multum videtur. Quare sperabimus confidentissimè, occidentalem Aquilam Iouis, quam Cometa occidentem versus relinquens, prateriuit, & idolum Antinoi (id est, blasphemos in Deum & ipsius Filium, saluatorem nostrum Iesum Christum) atq; equos gradarios adpetiuit, equuleum & Pegasum (id est, Christiani nominis hostes, &c.) alis suis rursus explicatis & in altum euectam, vires suas dudum enervatas, recuperaturam, atq; validissimā potentia & effectu exercitaturam. Iuxta enim quatuor monarchiarum diuinam determinationem, si nulla quinta aut noua successura est, quarta hac vltima nomine Romano adhuc insignis, vigeat & permanebit: Etiam si distinctis temporum spacijs varias vicissitudines perpeffa fuit, nunquam tamen tota oppressa, semper seminaria nouorum fructuum reliquit. Ideoq; hactenus aliquoties quasi reuiuiscens, suas vires & potentiam denuò exeruit. Hanc potentiam in posterum ante Mundi terminum rursus quasi naufragij tabulas collectam, in totius Christiani orbis emolumentum conuertet & manifestè conspiciendam mortalibus omnibus exhibebit.

Ex numero formarum in Plinio videbatur Cometa eam quæ Pertica dicitur, aliquantisper representare: quia dissimilibus radijs, interdum lucidioribus, quandoq; crassioribus. itemq; interdum sinuosis & rursus directis comparuit. Qualem conferendum cum presentibus Planetis esse artifices volunt. Vnde hic cum Saturno copulatus, multorum obitum, præsertim seniorum & religiosorum, quiq; Vestibus Saturninis induuntur, portendit. Postea in ☿ ☿ interitum per ferrum & sanguinem metuentum testatur, Et in primis ante aut post effusam maximam aquarum copiam, maximam siccitatem, iidem artifices statuunt &c.

CAPVT QVINTVM.

De diuturnitatis adparentiæ influxu.

Prima

TERTIA PARS DESCI-

Prima parte descriptionis Cometae, diuturnitas adparitionis sexaginta quinq; dierum, tabella quoq; adhibita de singulorum dierum habitu, exposita fuit. Principium autem illius ad 10. Nouembris, aliorum omnium consensu, quo initio conspectus fuit, posuimus. Quam visibilcm adparentiam iudicamus potiore, magisq; amplectendam esse imaginaria illa, quae non nisi coniectura & opinione infirma proditur: cum scilicet aut ad precedens, VIIIbris mensis, interlunium, vel etiam ad alios priores terminos aut posteriores, eandem referunt. Finem autem, quo nostrum adpectum fugere ceperat, in 13. Ianuarij diem retulimus (in illum ipsum diem, quo sub crepusculo vltimum fuit visus: Quemadmodum hoc testantur aliorum observationes, & inprimis Dantiscani mathematici, doctiss. V. M. Matthiae Menij, qui eum hac vespere Dantisci ad mare Balthicum, postremo conspexit, & postea amplius, etiam serenissimo caelo post biduum, contueri aut agnoscere non potuit) Qui finis tot dierum spacio post brumam, quot eius ortus ante brumam, observatus est: atq; ita Bruma seu media inter ortum & deflagrationem Cometae, quot diebus & horis secuta ortum, totidem finem anteceffit.

Eo modo tempus quo Sol punctum cardinale, principium videlicet & ingrederetur, brumaeq; inflaret dies, medium totius diuturnitatis Cometae, quandiu visus fuit, deprehenditur. Nam 12. D. Xbris, in quo matutino tempore, ad sextam H. à media nocte, bruma anni proximi finientis 1577. nobis extiterat, inter utrunq; crepusculum, initij & finis adpectus Cometae, medius fuit: utrinq; enim $32\frac{1}{2}$ D. inclusivè intercipiuntur. Iste itaq; dies brumalis, 12. Xbris, semissem temporis observans, tanquamcardo & regula motus Medij traditus nobis fuit: tum enim motu Diurno ab occasu ad ortum 0 gr. 53. |. 33. ||. & c: absoluerat. Qui uti superioribus diebus recedendo, iuxta Arithmeticam quandam progressionem, accrescens, ita postea consequendo decrescens, simili proportionem, id est, $1\frac{4}{6}\frac{1}{4}$ min. (ibi augendo, hic diminuendo) singulis diebus, unius trecentesimae sexagesimae partis Zodaici, ostendebatur. Ita 13. Ianuarij, motu hoc deficiente, etiam adparitio hæc post desinebat, quo tanquam curriculo suo absoluto & lumine ipsum deficiente, etiam potentia motus Proprij defecit, ibidemq; evanescens, totus consumptus, disparuit.

Hoc nobis de diurnitate adparitionis inprimis obseruandum est, quoad id faciat, ut hoc ostento singularis etiam exquiri possit significatio. Sicut enim puncta cardinalia in Zodaico aliàs solent præ omnib. alijs partibus illius, quantum ad motus Planetarum, efficacioris & notabilioris esse virtutis: ita quoq; hæc brumalis obseruatio Cometae euidentioris & potentioris vim communicare poterit. Quia autem effectus tam in elementis quam animantibus (sicut in superioribus significauimus) maximis mutationibus expectandus, non est cur dubitemus, tam propter diurnitatem adparitionis, scil. 65. D. quam simul etiam cæli cardinalem locum, & magnitudinem præterea inusitatam, insigniores & multo maiores metamorphoses rerum, quam ullus mortalium arbitrabitur, hunc Cometam excitaturum. In quibus autem rebus euentus plus minusuè metuendus, partim in sine cap. 1. dictum, partim sequentibus copiosius dicetur.

Accedit ad præfatam admirandam diurnitatem etiam illud, quod & initium & finis adparentie, suis locis, circulo maximo per Solem & ipsum Cometam traducto, ex doctrina Triangulorū, prorsus idem intervallum obtinuit à Sole, utrinq; enim ad 49 ferè partes, quales totus ambitus 360. continet, numerantur. Quamuis in longitudine Zodiaci eiusmodi equalitas non fuit animaduersa, differebat enim ad 8. gr. quibus in sine propius Soli adstiterat, hic enim modo 40, ibi 48 gr. obyeiebantur. Circa 7. D. Xbris, quo motus diurnus & adparens illius, Solis motui equabatur, maximam à Sole distantiam obseruabat: tum enim in longitudine Zodiaci 58 gr. inuicem disponebantur: desideratis modo duobus, sextilis radius mutuo intercedebat.

Artifices ex collatione multorum Cometarum, diurnitatis temporacertis notationibus, dimetiuntur triplicia. Maximam durationem ad semestre spacium, mediam menstruum & minimam septem dierum esse testantur. Qui numeri certa proportionem inter se conferuntur: ut si Geometricam sextuplam adsumimus, maximum tempus diurnitatis Cometa 180 D. non excedet, sicut nec minimum à 5. D. deficiet. Progressionis igitur medius numerus 30. D. erit, quos noster Cometa ante & post brumã adparens, utrinq; sesquitribus diurnis spacijs, siue naturalibus die-

K

bus die-

TERTIA PARS DESCRI-

bus diebus, superavit. Hacq, ratione duplum temporis dimidi, suis sexaginta quinq, diebus, Cometa exuperans, quoq, virtutis & effectus vulgarium Cometarum multiplicationem nobis annunciare & demonstrare videtur.

CAPVT SEXTVM.

Situs & tractus caudæ, eiusq, inclinationis ad cardinem Zodiaci atq, subiectam plagam M. enarratio.

AD huius cap. examen, inprimis opus habemus secunda parte Descriptionis Cometæ, ubi de illius Vero motu egimus: deinde etiam Prima, de adparentia. Ex secunda parte nobis, Declinatio septentr. vera, qualis cal. Ianuarij 22. pp. 26. §. 39. ||. calculo Astronomico reperta est, patet, quæ 4. ferme pp. maior visibili erat. Et cum eadem fere diuersitas de tota adparentia sit statuenda, primo tempore, id est, 10. VIIIbris ex nouem pp. quinq, tantum Declinationis austrine, per tabulam motus adparentis, in prima Descriptionis parte, habebimus. Et ex eadem tabella, per 4. pp. subtractionem, Cometam inter 15. & 16. D. VIIIbris, vero suo motu, ex centro Terræ notato, qui Proprius dicitur, transysse, & simul violento vero reuolutionem diurnam absoluisse, in AEquatoris circulo, obseruabimus: Atq, propterea sequenti tempore, vsq, ad suam disparitionem, Septentrionalem extitisse: Et circa 7. Xbris, quo longissimè à Sole discedebat, 15. pp. ab eodem circulo in septentrionem declinasse, id est, $\frac{1}{4}$ partem totius circumferentiæ cali: Bruma vero 17. pp. deuiasse, quæ medium, adparitionis integra, tempus, mirabili nature casu confecerat: Itemq, 13. D. Ianuarij, desinente Proprio motu, & stationario siedere vel ostento facto, quo post nostrum conspectum fugere & disparere cæperat, 23 $\frac{1}{2}$ pp. abscesisse (adiectis scil. 4. gr. ad visibilem illius temporis Declinationem, 19. pp. 27. min. in tabella predicta annotatis) & maximam Declinationem ab AEquatore, qualem & Sol æstiuo tempore adsequitur, obtinuisse, id est, in ipso Tropico ☉, illius parallelum, motu Primimobilis & Proprio attigisse (fatis & hic, singulariter in diuino arbitrio positus

positis, sic ordinantibus) & cursum suum & periodum absoluisse.

Prima australis Declinatio (sive visibilis sive vera) ad maximam vel ultimam borealem collecta, exponit 28 pp. 36 min. quib. secundum latum, ultratrag, AEquatorem, Cometa sub Primo mobili fuit digressus. Huic amplitudini Declinationis, subiacentes regiones & verticales in superficie Terra, latitudine quarumcung, considerata, facile dehinc poterimus consignare: sicut mox videbimus.

Sed quia de cauda tractu & inclinatione ad certam Mundi plagā, hoc loco aliquid proferendum nobis visum fuit, ut ex praedictis caput globosum Cometa, ubi nam toto suo corpore collocatum fuerit, attentius consideremus, ex eo deniq, caudam emissam, accuratius, quousq, sese extenderit, longitudine ipsius, superius definita 10493936. pass. Geometricorum, adhibita, quatenus ab una in alteram atq, etiam intermedias regiones pertigerit, facile annotemus: quod paulo post exposituri sumus.

Quotiescung, cauda tractus, praesertim sereniore aut puriore aëre obiecto, longius adparens, a nobis in terrena superficie adspiceretur, visa fuit illius prior & maxima pars ex capite progrediens, latitudinem parallelam ad latus Zodiaci, extremitas autem notabiliter ad austrum vergens & reclinans declinationem aequabilem ad latus AEquatoris ostendere: Quod aequè cum prioribus Cometa miraculosis adparitionib. observatione maxime dignum est. Sinuosa illius pars seu angulus inclinationis, secundum Zodiaci & AEquatoris peripheriam, animaduersus, & in directum productus, cardinale punctum & respiciendo adpetebat, id est, locum ubi uterq, circulus secatur. Quod punctum ab Astronomis circa predictiones, quam omnes alij loci caelestes, maiore attentione observatur, tam quo ad motus quam virtutes cali definiendas. Et hunc ipsum cardinem, quoq, circulus maximus, sive linea recta, tanquam subtendens arcum sinuosum emissionis cauda, per centrum capitis Cometa & medium extremitatis cauda transcendens, singulis adparentijs, demonstrare animaduertebatur. Quemadmodum simili modo Regiomontanus Cometam an. 1475. ab idib. Ianuarij ad exitum Februarij conspectum, sua cauda extremitate, stellas Geminorum, quae non multū a cardine solstitiali absunt, ex ♄, praecedentia Signa usq, ad ♀ perambulando, semper respexisse testatur. Si-

TERTIA PARS DESCI-

cut igitur hic Tropicum, ita noster AEquinoctium punctum, obseruare visus fuit. Quamquam autem in sine adparentia, ob cauda decurtationem & inclinationis obsurationem, tam exactè eiusmodi cardinalis demonstratio notari non potuit, attamen de residuo, permanente aquabilitate, ad dictos circulos, oportuisse illi directionem talem inesse ratio docuit.

Ex qua situs cauda qualitate, non minus quam ex superioribus anis maduersionibus, significationis & effectus robur, vehementia & magnitudo firmior nobis portenditur. Circuli enim utriusq, Zodiaci & AEquatoris, itemq, punctum cardinale, in commotione virtutum caelestium (quarum saluatoris nostri filij Dei pradicatio Luca 21. mentionem facit) si vnquam alius cæli circulus aut locus, plurimum valent & possunt. Hic enim regula Primi mobilis, ille secundorum mobilitum, hoc principium utriusq, in Astronomia docetur. A quibus virtutes celi mouentur, tam ad naturalem formam primæ creationis, quam etiam contra ipsam à prima causa. A qua causa hunc Cometam in sublunarem regionem positum fuisse, atq, mediarum causarum, immediatèq, concursum, atq, hac quidem prima motrice, illis vero posterioribus organicis ad hunc usum destinatis, munus suum obijisse certò constat.

Ad principium autem adparentia Cometa, sic apud illius ad extremum occidentis, respectu nostræ Germaniæ, situm in Peruiam Americæ, regi Hispanorum subiectam, illiusq, latitudinem 5. pp. & longit: ad 290 pp. collocamus, ubi littus orientale maris del Sur est, terminumq, occidentalem eadem regio occupat: Aut quod magis verisimile statuimus, si meditullium illius regionis recipimus, 12 pp. maioris longit: ubi Cometa, tempore, quo nostrum Horizontem subijt, verticalis mortalibus istis adparuit: Tum extensio cauda ad orientem versus, per Canibaliū terram, oceanum AEthiopicum, deinde Manicongorum (quæ Lusitanis) & Melindarum (quæ precioso Ioanni, tributaria est) vastissimas regiones, atq, postmodum per oceanum Indicum ad Mallabariam, illiusq, tractum ex aduerso Calecutij usq, pertinebit. Tempore & momento verò, quo nostro imperatori Rodolpho II. hora 6. vespertina (referente D. Hagecio aula Cæs: medico) visus fuit, examinatis distantijs longitudinarijs à Vienna Austriæ inferioris, occasum versus, Meridianum per insulas Capitis viri-

PTIONIS COMETAE.

*tis viridis, olim Gorgades & Hesperides dictas (& an. 1472. denuò re-
pertas) transeuntem tenuit, & littus orientale, è regione terræ Brasili-
cæ (Lusitanorum ditioni, an. 1504. subiectæ) perpendiculariter incum-
bens præstet. Et si vix ad dimidium H. quadrantem recedimus, tum in ip-
so Meridiano, qui Cosmographorum primus est, & à quo omnium regio-
num Terra & maris, in superficie illorum, longitudes capiuntur, quiq;
per insularum Fortunatarum (hodie Canarium, an. 1405. rursus inuen-
tarum) latus occidentale transit, conspectus fuit.*

*Quibus omnibus ita constitutis, in obseruatione monarchiæ Romæ-
ni imperij, fata singulare quiddam præsignificare proculdubio voluerunt.
Posito enim Cometa tum temporis supra Horizontem Viennensem, circa
emergentem gradum Zodiaci in VIII. domo & paulo post VII. petua-
gante, regnorum occidentalium varia vicissitudo ex natura Domorum
(id est, ex infirmiore & languescente statu, in solidiorem, commutatio)
decernitur. Eoq; postmodum ad occasum tendente, periodus ipsius fatalis,
ad finem Mundi inclinans, prædicatur. Hæc domus, ex publicis & com-
munib. imperij hostibus, victoriam: illa post mortis pericula adita & su-
peratos immensos labores, ab alienatarum prouinciarum, quasi ex despe-
rato hereditatis iure, recuperationem promittit. Cuius tanti negocij for-
tuna, initio factò à capite insularum Fortunatarum & Hesperidum, ab
occidentis Mundi partibus, in orientis extremitatem usq; tanquam noua
constituta monarchia (hoc ceu omine spectanti Imp. factò) progredietur.
Adspirabitq; ea familia huic felix, quæ particeps dominij est istius termi-
ni mundani.*

*In oriente, respectu finitoris Germanici, positus Cometa, meridianum
possedit, transeuntem hunc ipsum locum, quem antea caudæ extremitas
attingit, videlicet, Mallabariam, in qua Calcutiim extat, unde caudam
super insulam Summatram, olim Taprobanam, & mare del Sur, porrexit.
In meridiano nostro situs, iuxta insulam S. Thomæ, oceani Aethiopici, ver-
ticalis fuit.*

*Postea Declinatione mutata, & per totos LX. V. dies, sui circuli,
septentrionaliora quotidie loca adpetendo, ultra AEquatorem, versus no-
stras terras progressus est, & usq; ad Tropicum ☊, quemadmodum antea*

K ij   diximus,

TERTIA PARS DESCRIBI-

diximus, peruenit. Eoq; modo toti terræ parti, quæ Zona torrida est, et AEquatorem, verticalis fuit, ut America australi, inde ex Peruuiis ad Canibaliū terram, exinde per Parianam & Mexicanam prouincias, Hispaniolam insulam, usq; ad proximam Cubam & nouam Hispaniam: in Africa uero, cum Manicongorum terram, per Damutium, Medram, Guineam ueterem, & è regione orientali totam præcisi Ioannis, AEthiopum maximi imperatoris, ditionem, tum Nigritarum & Nubiæ regna latissima, itemq; Libyam, usq; ad Biledulgeridam (olim Numidiam nuncupatam) etiam normalis transiit. Atq; in Asia maiore, primum ex insula Summatra, per auream Chersonesum (hodie Malacam adpellatam) similiter Mallabariam, usq; ad Cambaiam & Menæ fluuii confinia, vertices transiit. Harum igitur terrarum, regionum, prouinciarum, Cometa toto suæ adparentiæ tempore, capita transiit. Quibus ideo quoq; minatur effectus sui maiorem vim, ut in aëris tempestatibus & dominiorum translationibus.

Quod autem caudæ tractus, secundum suum anfractum, in priore parte & maiore, ad latus Zodiaci: & posteriore AEquatoris: in orientem directus fuit: & communem horum circulorum intersectionem respexit: fatales periodos eiusmodi rerum & negociorum, ab occidentalibus populis, suis quibusq; orientalibus imminere innuit. Sicut & motus Proprius, & accidentia quæ in unum concurrunt (de quibus postea nobis, suis locis, dicendum erit) ferè similem progressionē demonstrauit: Qui tamē ad boreā ab australioribus terminis, inclinantes terras, denotare nobis uidetur.

Situs caudæ Europæ regionibus, etiam ad formam tractus sui formidabilis, mutuas persecutiones portendit: Si scilicet qualescunq; vicinas, quæ à suis reguntur gubernatoribus, inuicem conferre volumus. Quod ita fiet, quando equabilem transitum circuli, qui proprium Cometæ describit motum, considerabimus, & iuxta eum parallelum, qui subiacentes Europæ secet prouincias, affingemus. Sicut postea suo loco adparebit.

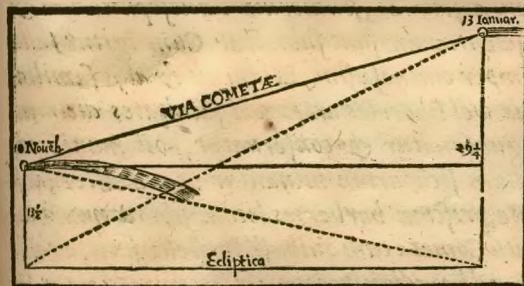

CAPVT SEPTIMVM.

Loci secundum longum & latum atq; Signorum consideratio.

Longitudinem visibilem, qualem supra in prima parte Descriptionis annotauimus, ex medio fermè Signi $\propto$ prodijisse, & ad medium propemodum χ usq; duo dodecatemoria proeessisse, manifestum est. Latitudinem autem septentrionalem & ascendentem, in ambitu maximi circuli obliquantis, ex 21° gr. $\rightarrow$ ad proximam amplitudinem $29\frac{1}{2}^{\circ}$ gr. fuisse, obseruationes instrumentales adiunctis demonstrationibus, testantur. Et incipiendo à $13\frac{1}{2}$ pp. latit : postrema adparentia per 16 . ferè pp. augescendo in $29\frac{1}{2}$ maiore fermè latitudine, desyt.

Secundum longum igitur 57 . gr. & latum 16 . respectu Zodiaci ab soluens, cum Eclipticæ gradibus, quos diximus, primo & ultimo adpectu, latitudinarijs æquidistantibus Zodiaco, alligatis, & quarto latere portio-

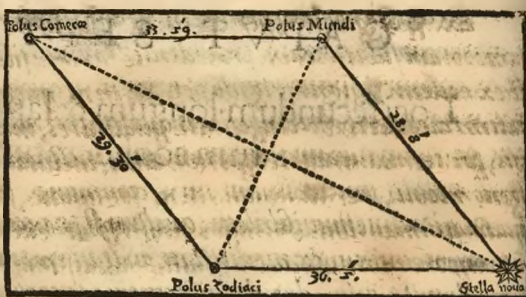
nis circuli proprij motus adiuncto, figuram quam dicunt Τραπεζιον σκαλωρον constituit. Quam compositam iudicamus, parallelogramo & orthogonio triangulo. Vel, si aduersos angulos quoslibet rectis coniungimus, tum una parte

ρθογωνιον, altera δεξυγωνιον & rursus αμβλιγωνιον, trianguli diuersi, generabuntur.

Præterea $\xi\omicron\mu\beta\acute{\omicron}\varsigma\delta\epsilon\omicron$ constituitur à tribus polis atq; loco stellæ nouæ ante quinquennium visæ. Quantum enim stellæ noua à polo Mundi, tantum quoq; Polus circuli proprij motus Cometæ, à polo Zodiaci distat. Similiter, quantum stellæ noua à polo Zodiaci, tantum ferè etiam Polus Cometæ à polo Mundi. Tanta affinitate mutuo fruuntur stellæ noua an-

TERTIA PARS DEScript-

1572. sub initium VIII-
bris exorta & continuis
succeedentibus 16. mensi-
bus, circa asterismum Cas-
siopæa conspecta, id est, ul-
tra exitum anni insequen-
tis, & hic præsens Cometa
noster: Qualem enim ad-
fectionem cum utrisq; Po-
lis, Mundi & Zodiaci illa tum habuit, talem quoq; polus Cometa, seu cir-
culi Proprij motus ipsius, hoc tempore, obseruauit. Eaq; modo, cum à Come-
ta ipso, propter eius mobilitatem, talis configuratio ꝑossibile est formari
non possët, in ipsius locum Polus eius substitutus, schemae eiusmodi construx-
it. In quo si dimetientes ducimus, trianguli οξυγωνιοι, inaequalium late-
rum, inde proficiuntur.

Tales figurae, ex sphericis in planas superficies mutatae, & quæ ex cin-
cularum & rectorum subtendentium cognatione constant, atq; quatuor &
trium laterum compositionem absoluunt, studiorum Philosophicorum &
inprimis Mathematicarum scientiarum sunt subiecta. Cum igitur talia
Signa sub cælo adparentia semper ominosa sint, Etiam his & alijs familia-
ritate coniunctis studijs, quæ vel liberales artes vel facultates dicimus,
quibus mortalium societas gubernatur & conseruatur, post maximam
stragem, plerumq; ijs excidium secuturum minantur: haud aliter, ac si
periodo fatali omnia vertente, priscum barbaries locum sibi regnumq; re-
peteret. Similia ferè expositu Cometa cum quibusdam stellis fixis, ab alijs
nuper animaduersa & edita, ad hanc significationem accommodantur.

Istis in hunc modum, de figuris Geometricis expositis, nunc ad dode-
catemoria, siue arcum Zodiaci, quem Cometa suo cursu emensus fuit, trās-
eundum nobis erit. In quo, si Zodiaco in duodecim aquas partes secto, nu-
merum earum spectamus: duas penè, vix duobus relictis gradibus, cur-
su suo Cometa confecit. Sin autem Signorum capita, tria earum curriculo,
partim attigit, partim permeauit: circa medium enim & primum adpa-
ruit, & totum ꝑerambulans in X perstitit. Hinc trium istorum cæli
Signorum naturam, examinare opere præcium erit.

Ex

PTIONIS COMETÆ.

Ex ♄ Signo sicco, per ♀ in ♈ usq. signa humida, digrediens, aquarum copiam subitanæam, præcedente summa siccitate, fore significat. Deinde ex eodem ♄ signo frigido per ♀ in ♈ quoq. frigidos transiens, alternatim tales aeris & tempestatis qualitates, magis tamen ad insuetum frigus, præter naturam temporum anni, inclinantes, decernit. Tertio ex ♄ signo mobili, per ♀ fixum, in ♈ commune, secedens, tam in elementis quam animantibus exitiales catastrophas excitabit, adeo, ut quæ præsentit tempore infirmissima existunt, validissima futura sint: contra quæ cœu fixa & nulla sorte mobilia visa, momento fluxa & omnium inconstantissima fiant. Signum ♄ in specie quoq. considerandum est: Hoc cum ♀ & ♈ obliquum, per se verò domesticum simul & bestiale: postea quadrupedum, cum ♀ paucorum filiorum, cum ♈ fæmineum & nocturnum: per se ægrum, cum ♈ ruptum: per se silvestre, cum ♀ & ♈ meridionale & os bediens: per se tenebrosum, cum ♀ violentum: & postremo domicilium principale ♄, sicut ♀ secundarium &c: Hinc multiplices significationes depromuntur, quas nimis longum foret exponere. Nos potius breuitati operam dantes eas cogitandas alijs relinquimus.

Postmodum ♀ per sese Signum perhibetur masculinum, diurnum, ærium, sanguineum, humanum & rationale, cum ♈ pulchrum, per se dulce, forte &c: Et ♈ Signum membrorum præcisorum, alatum, aqueum, phlegmaticum, reptile, mutum, paruum, multorum filiorum, falsum, turpe, mediocre, diuersa proportionis, domus secundaria ♄, morbosum &c: Quarum rerum expositionem diligentia legentium relinquimus. Quæ penitus considerantibus, natura totius habitum, propediem suis passionibus obnoxium, reuelabunt.

Diriguntur autem accidentia dictorum influxuum vniuersaliter in animantia & elementa. Ut si animo sagaci attendimus, quales mutationes in actionibus humanis, domesticis & publicis, deinde in turbatione complexionis, ingeniorum, valetudine corporis, in sexu, ætate, forma &c: quorumcunq. hominum, tam inferioris quam superioris status atq. ordinis: itemq. circa reliqua animantia, in terra, aquis, aère &c: viuentia, atq. res crescentes, in quibuscunq. elementis, vel si fuerint sensitua vel vegetatiua, & cuiuscunq. denominationis subiecta mundana &c: In eis ergo

L

quales

TERTIA PARS DESCI-

quales mutationes sint oritura, luce clarius intelligentibus, tanquam pra-visa fuerint, adparebunt.

Regionibus & locis superiore capite expressis, in quibus Cometa plurimum efficax erit, annumeranda nunc sunt, quæ dictis Signis ab Astro-nomis subiiciuntur, & in primis quæ domicilijs & adscriptæ sunt. Ut sub ♄ statuuntur regiones in Asia maiore, pars extrema ab Indo fluuiò India adpellata, olim Seria, in S. S. Euilat & nunc Indostan: postea Tartaria magna Aria, hodie Sernere, Gedrosia hodie Gest. In Europa Macedonia seu Turcia, Illyris cui Sclauonia & Liburnia attribuuntur: Thracia, hodie Romania: Bosnia superioris & Bulgaria inferioris Mysia, Albania & reliquæ Græciæ partes: Masouia & Lithuania ducatus: postea quoq; Saxonia, Hesiæ & Thuringia, maioris Germaniæ: Stiria Pannoniæ superioris olim, nunc Germaniæ pars: Orcades olim Thule, nunc Orknai in Gothica lingua, Britannicarum insularum, quarum numerus 31. superare videtur. Hi persentiscent initium motus Cometae velocissimi.

Deinde sub ♄ in Asia maiore comprehenditur Oxania & Sogdiana, nunc Maurenachar, ultra laxartem flumini Tartariæ maioris. Item Arabia deserta, hodie Aggara, & petrea nunc Batraab. Sarmatia ultra Tanaim. Et in Europa Sarmatia cis Tanaim, VValachia inferioris Mysiæ cis Danubium, Russia rubea, quæ meridionalis & ad occasum Germanica multum utitur lingua. Dania & Sueciæ meridionales prouinciæ, Scandiæ regionis. Item VVestphalia Germaniæ mediterraneæ. Pedemontium AEmiliæ, nunc Lombardia di qua dal Po. Bauaria pars Vindelicorum & c. Hiremistorem & mediū, sed tamen durabiliore Cometa cursum sentiet.

Postremo, qui loci sub ♄ siti sunt. Ut Asiæ minoris, hodie Anatolia, Lydia, Pamphilia, ubi nunc Mentese & Setilia. Cilicia, hodie Carmania adiuncta Pamphilia. Europæ Calabria s. magna Græcia (ubi olim Brutij, Locri, Oenotrij & Epizephyri) Neapolitani nunc regni. Portugallia (sue Lusitania, adiuncta Interamnis parte Tarraconiæ Hispanorum. Normandia Galliæ Lugdunensis & c. Exortis motionibus à ♄ locis & peragratis ♄ , in his Piscium terminus tardissimus consopietur.

Quidam talibus Signis suos Trigonos & Tetragonos adiiciunt, hos in malis, illos in bonis Significationibus: Vnde hoc loco Capricorno ♄ & ♄ per Δ

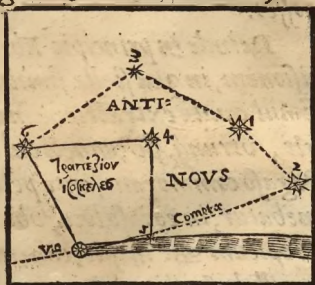
PTIONIS COMETAE.

per Δ : & $\triangle$, $\boxplus$ atq; ∇ per $\square$ adsciscuntur: quæ Signa etiam simili methodo suis subditis locis examinanda essent, sicut & quæ $\boxtimes$ atq; $\times$ hoc modo configurantur. Nos verò in ea parte fugientes prolixitate descriptionis huius tertie partis, & quod etiam eiusmodi regiones talib. Signis subiecta minoris & infirmioris sint notæ in percipiendo effectu, prætermittimus illarum expositionem. Et hoc tantum ad calcem huius capituli adijcimus. Motum Cometa in consequentia Signorum Zodiaci directum, quemadmodum antea de Caude tractu significauimus, etiam effectus sui progressionem ab occasu ad ortum versus designare: quod ipsum deinceps quoq; de motu in proprio circulo referendum erit.

CAPVT OCTAVVM.

Congressus cum fixis syderibus illiusq; effectus &c.

IN prima parte, sub titulo de phenomenis Cometa, motum visibilem, congressum cum quibusdam stellis & transitum è regione vicinorum syderum, quantum opus fuit eo loci satis exposuimus. Ibidem prima adparitio, quomodo iuxta informatas Aquile, Iouis volucris præpetis, quæ Antinoo Adriani imperatoris amasio, confidenti in ara, dijs imolando, adscribuntur, emicuerit, constiteritq; secundum longum & latum Zodiaci, describitur. Proximus autem istis stellis initio positus & nobis illhinc visus $\tau\epsilon\alpha\pi\epsilon\acute{\rho}\epsilon\iota\omicron\nu\ \iota\sigma\omicron\sigma\kappa\epsilon\lambda\epsilon\sigma$ cum quarta, quinta & sexta, stellis ipsius effinxit, atq; caudam super cornua γ naturæ ♀ & ♂ , atq; fascies $\boxtimes$ extendens, vsq; in eius humeros porrexit, hasq; stellas octiduo percurrit.

De loco hoc & astris cali sumenda primum Significationis interpretatio, quæ partim à natura stellarum, quam cum Planetis communem habet, partim ab asterismorum figuratis expositionibus, ex historijs, fabulisq; depromptis, pendet. Natura stellarum Anti-

L ij

noi imi-

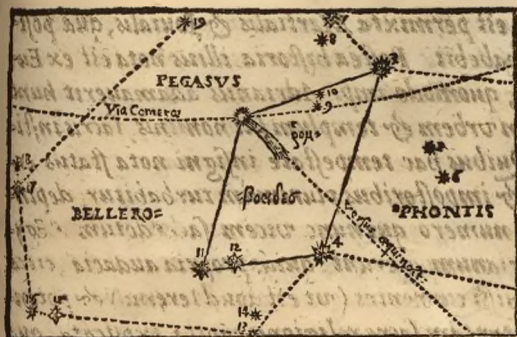
TERTIA PARS DESCI-

no imitatur *Aquilam*, qua est permixta *Martialis* & *Iouialis*, qua postmodum expositionem suam habebit. Postea historia illius nota est ex *Eusebio chronologia* & *Dione*, quomodo imp. *Adrianus* adamauerit hunc puerum, & in ipsius honorem urbem & templum sui nominis, sacris institutis, consecraverint &c. Quibus hac tempestate insigni nota status ecclesiasticus, qui ab haereticis & impostoribus plurimum turbabitur, depingitur. In quo è clericorum numero, qui nunc vicem sacerdotum *Aegyptiorum*, instigantium *Adrianum*, gerunt: quique propria audacia, citra voluntatem diuinam, non miseri currentes (ut est apud *Ierem.*) & potentia magnatum confisi, conantur tam sacra religionis capita explicata, quam scolas *Rerump.* & *Ecclesie* seminaria florentissima odoratissimaq; turbare, permiscere & fundo vertere ab imo. Prætextu scilicet pietatis & salutis communis non solum fucum facientes: sed cum suis commodis, animo ambitioni, cupiditati, auaritia morem gerentes: tum alios innocentes nefarie opprimentes. Non aliter ac *Aegyptij* mentiti, ad Imperatoris pertinere salutem, ut imolaretur animalis hostia alicuius amici, qui sponte pro eo oppeteret mortem, innocentis pueri effuderunt innocentem sanguinem: culttris suis mactantes humanam hostiam, mortaliū omnium inhumanissimi. Sicut admodum luculenter & adposite, totius huius historiae (quam nostra saeculi praefigurationem apertam continet) mysterium negocijs presentibus, si breuitatis studium nos non impediret, longa serie accommodari posset.

Deinde in principio *Xbris* idem Cometa pertransyt Equi minoris praecisionem, in qua stellae similes cum prioribus *Antinoi* naturae existunt, & simul caudae extractione maiorem Equum, quem *Pegasus* dicunt, attingit, utrunq; sic connectens. Et aduenientibus diebus proximis, totus in *Pegaso* commorans, ante pectoris eius stellae immobilis persistens, consumebatur, in eo ipso loco, ubi circulus sui motus proprii secturus mox erat *Tropicum* ☊. In quo, cum in consinio *Zonarum*, torridae & temperatae, sub parallelo *Solstitiali* circumuolueretur, *gong. ad lw* cum tertia in radice pedis, quarta aie, & undecima in collo, stellis equi *Bellerophontis* concludebat. Quae figura superioribus connumerata, ad confirmationem praesagij, de instante & futuro excidio *Stradiorum*, multum inseruit. Quantum

vero

vero attinet ad significati-
onem viriusq; equi, quate
ethnicorum vates olim in
suis institutionibus, de ho-
minū statibus, non sine sa-
pientissimo intellectu ex-
posuerunt (quemadmodū
in omnib. cæli imaginibus
singularia mysteria ordinis
& moderationis vite hu-

mane, ab erudita antiquitate compræhensa continentur) eorum alter ab
historia Hipponi filij Glauci regis Ephryæ, qui postea Bellerophon, ob in-
terfectum Bellerum Corinthiorum primatem, cognominatus fuit, deriva-
tionem nominis obtinuit. Referunt autem ipsum armatum equitem &
constipatum militibus domuisse Solymos, populum secundum Homerum
olam bellacissimum, propè Lyciam. Quæ significari in rebus politicis à pri-
ori equo & minori, quem Præcisionis vocabulo dicimus, indicamus. Po-
stea cū à Neptuno Pegasus, equum alatum & maiorem nactus fuisset,
interemisse Chimæram in Lyciæ monte: Propter quas suas virtutes &
res gestas meruit partem regni Lobatis &c: Sed hac felicitate elatus, ce-
pit superbire & homines atq; deos habere contemptui: quare Pegasus
conscendens, ausus fuit in cælum volare, ex quo ipsum Iupiter æstro agita-
tum, deturbavit, qui in Aleium Lyciæ agrum decedens, in eo cæcus oberra-
uit & perijt.

Hunc Bellerophantis Pegasus adpetijt, ingressus est, & in eo evanuit
Cometa noster: Qui virum, equum conscendit, priorem, designantem sta-
tum politicum, quo militatum erat, superavit, Alterum, quo Chimæram,
animal ex leone, capra & dracone peremerat, quo religionis Christianæ
reformatores heretici, ex quam plurimis suam quandam doctrinam con-
stantes, depinguntur, non pertransire potuit, sed in eo quasi defectus viri-
bus expiravit. Quod videl. tales sectarum seminatores in frontispicio
leoninæ audaciæ, cum splendore simulato sanctimoniam præ se ferunt: à po-
steriore parte diabolici draconis monstro simillimi tandē animadvertuntur.

L iij

Bellero-

TERTIA PARS DESCRI-

Bellerophon autem utrunq; statum gerere volens, & aulam & ecclesias moderari studuit, cum subactis propinquis armatis olim fortissimis, maximas diuitias & honores euectus fuisset, mox operam dedit, quomodo altius Pegaso suo, profana sacris miscendo & venditando, scandere, sam. Etumq; sanctorum aggredi & Dei vicem in terra & calo agere possit. Sed his conatibus tandem infensus omnipotens Iupiter, æstro mali spiritus percitum & mente attonitum, oculisq; cordis priuatum, ne ad resipiscientiam, qua indignus iudicabatur, venire posset, ipsum ad inferos in Lyciam regni diabolici relegauit &c: Qua ceu imagine nobis significatur: Pegasus, id est, sacrosanctum ministerium, ab iniquo & superbo sessore gubernatum: sed tamen gubernatorem excussum & Pegasus in calo reseruatum iri. Et quoniam Equuleus superatus sit: Remp. quidem vim passuram, sed sessorem illum gloriosum ad extremum & infelicem futurum. & mortem obiturum.

Aquila & Delphinus, quorum asterismos Cometa præterijt, etiam arcanum aliquid significant, non autem in ea qua ante significatione, quã de Antinoo & duobus Hipponoi equis à Cometa flâma ustulatis incensiq; explicauimus. Notant namq; eos, quorum intererit subterfugere, aut cohibere & opprimere sacrificia scelestâ & sanguine polluta Antinôi, itemq; facinora Bellerophontea cum sua Chimæra hypocritica. Referunt, siquidã Aquila & Delphinus, vtriusq; status homines, præcipuè magistratum gerentes. Igitur vbi, quæ diximus, omnia suam fatalem periodum attigerint, interea quiescentibus Aquila Iouis sacrata aue, atq; Delphino (qui sicut illa in aère sublimius reliquis eleuatur, ita hic in aquis velocitate alios pisces anteuertit: & allēctus sacris symphonijs, mortalibus seruitium præstare dicitur: quiq; solus lingua volubili præditus, humanam vocem imitari potest, contra omnium aliorum piscium naturam qui muti dicuntur) tandem cum aliquis insignia Aquilæ ferens, tum vna cum eo Delphinus sacra mysteria diuinitus cognoscens, excitabitur: simul vtrinq; consilijs & viribus coniunctis, inuēctam in cætum Christianum hæresin ab hypocrisi pharisaica expurgabunt & radicitus extirpabunt.

Ad eam rem conficiendam, auxilia communicabit ex altera parte Antinôi, è regione Aquilæ adstans Chiron, Saturni filius ex Philyra natus. Qui

tus. Qui cum diu in syluis vagatus esset, ibiq; natura & rerum crescentium arcana perdidicisset, tandem propter rerum experientiam, probitatē & iustitiam inde accersitus, Hercules, AEsculapj, Achillis & multorum Græcorum exterorumq; præceptor fuit: quorum plerofq; cum enumerat, tum quibus artibus virtutibusq; præstiterint, recenset Xenoph. in suo Cynegetico. Ex cuius narratione satis constat, varijs cū vitæ generibus, neq; tum excultis, neq; non laborantibus, consilio auxilioq; fuisse: & à barbarie totam Græciam liberasse, humanioremq; reddidisse. Qualem utinam nobis det Deus.

Similiter Pan Dæmogorgonis filius, ad eandem regionem aduersi lateris Aquilæ & Delphini sequitur. Cuius cornua (quæ Cometa primo exortu attingens, ledere videbatur) radios solares & cornua Lunæ, facies rubicunda ætheream regionem, Nebridis stella in pectore Firmamentum, pars inferior arborea feras terrestres, caprini pedes Terræ soliditatem, res præsentant. Ut denuo secuta strage Studiorum & bonarum artium atq; facultatum, hîc septem suis imparibus calamis coniunctis, harmoniam cæli benigniorem humano generi reuocet exhibeatq;: utq; redeant expectata sacra illius in mente Auentino.

CAPVT NONVM.

Examen schematis quadruplicis Cometæ, & ipsius habitus ad Solem in quatuor cardinib. cæli: atq; Genesium adplicatio.

Prior pars huius capituli absoluit ea, quæ spectant ad cõplementum præcedentis, videl. de planetarijs naturis stellarum fixarum & asterisimorum, per quos Cometa transijt. Ut in Antinoo & Equuleo natura ♀ & ♂, in Pegaso similiter & præterea accedens ♀ atq; 4 (quorum Planetarum tanquam dominantium, asterismi prædicti induunt qualitatem) hac in parte consideranda est. Superius ♀ & ♀ tanquam vicem dominij subeantes, & ipsorum natura exposita est, quibus ♂ posthabetur, vltimumq; locum

TERTIA PARS DESCI-

locum & possidet. Nunc iuxta hunc ordinem, naturam porro & qualitatem eorum consulemus.

Venus ob domicilium suum fortissima quidem, coniunctione sed tamen Martiali admodum affligitur, sicut ☿ ☐ ♄ atq; ♃. Illius igitur res atq; personæ cap. 2. expositæ, in primis respiciendæ nobis erunt. Restat deinceps ut loci qualitas, secundum quatuor cœlestia themata, quibus ad iudicium ferendum opus est, explicetur. Ut primum in figura imperatoria, violentiam & afflictionem, unâ cum ☿ & ♀ iuventuti instare adferit, quæ amissis voluptatibus, quarum recuperandarum spes non sit, ludis, muneribus & eiusmodi delectationibus illecta, pessum eat. Mercurius in detrimento collocatus, & radijs Solaribus obsessus, atq; motu tardus & retrogradus, ratione sui loci in prima figura, sui generis agnitiones & varia corporis nocumenta, itemq; afflictionem seruilem a vicinis atq; animalium domesticorum contagium lethiferum, &c. annunciat.

Deinde in Coniunctionali themate ☿ tantum Veneri associatur, qui ambo dilapidationem & dissipationem in lautissimorum & potentissimorum hominum substantia, opibus, suppellectile, censu, redditibus, &c. portendunt: In quorum possessionem vel locum succedent, qui aut arte aut vi superauerint. Mars in eadem figura (qui etiam ob receptionem Exaltationis ♄ fortis indicatur, sed versa vice ☐ sinistro ad Cometam infelicioreuadit) dissidia & concertationes acerbissimas inter fratres, sorores, consanguineos & ad fines orituras, itemq; infidias & pericula in itineribus et hospitij, atq; ob rumores terribiles a vicinia, decernit. Mercurius qualitate sui loci, acerba odia & animorum sæuisima incendia: cum inter parentes & filios, propter patrimonij, bonorum immobilium, thesaurorum, fodinarum metallicarum, sepultura alienationes, repetitionesq;: tum inter alios qui hereditates se iure suo vendicare arbitrentur, commouebit. Et in hac figura Cometa cum emergente loco, in quo antea diximus ♀ & ☿ & ☿ herere, sua presentia maximum commercium obtinet, qui ideo quæ ipsi portendunt mala, plurimum aucturus & corroboraturus videtur.

Tertio in Oppositionali themate ♀ & ♀ in primis, postea ☿ quoque sua & cum ♃ hos preueniens, in qualitate situs, sibi subiectis personis mortem & rebus eorum euersionem funestam, unde superstitibus impronisa heredi-

hereditates aduentura sunt, minatur. Mercurius in loco religioso, cum corde in stella Martialis, turbas mouebit circa iudicium de religionis articulis & pietate, unde in diuersas inclinabunt animi opiniones & sectae exorientur multiplices. Vnde metuendum sit, ne ex diuinationibus & somnijs noua accedant perturbationes, neu cum confessiones nouae à sapientioribus euulgatae, tum earum interpretationes multifariae, novos tumultus concitent. Præterea ne instituantur peregrinationes & litera mittantur in fausto successu, verendum.

Postremo ex figura caelesti, ad caput crepusculi brumam (s. medium tempus adparentia) proximè sequens, directa, ♀ & ☿ adsumit naturam à ☿ positu in primo themate consistente eoq; loci enumeratam: Similiter quoq; ☿ hic & ibi, eandem domum occupans. Hinc quæ ibidem de ☿ fuerunt exposita, incrementum Significationis sortientur. Eodem modo ♀ & in hac & in illa figura æqualem positum obtinens significationem suam quasi repetendo adaugebit.

Hæc quæ hætenus sunt enumerata, respiciunt coniunctam virtutem Planetarum cum asterismis Antinoi, Equulei & Pegasi. Nunc reliqui Planeta secundum proprium situm examinandi sunt & ipse quoq; Cometa cum ipsis conferendus. Initio autem præter luminaria Saturnus primarius gubernator omnium adparentiarum huius Cometae, solus restans, secundum quadruplicem figurarum caelestium habitum, obseruandus est. Hic in prima & ultima figura angulum occidentis occupans, in rebus matrimonialibus, nuptijs, negotijs muliebribus, deinde quoq; societatibus, forensibus concertationibus & simultatibus, inimicitias graues excitabit. Vnde postmodum confederationes exitiales, rapinae & varij generis scelerum proditura portenduntur. In altera figura Mercurij significationem, quam antea de parentibus & hereditatibus diximus, idem Saturnus adiunabit. In tertia locum demoniacum & tristem euentuum tenens, multiplicabit mortalium arumnas, mærorem, labores & plurimorum paupertatem causabitur, alios carceribus puniet, alios occultis aduersarijs subiciet, impios suscitabit infensissimos & meretrices efficiet contagiosissimas, maiorum animalium domesticorum & syluestrium feraciam mouebit, quæ humanis corporibus vim facient, &c.

M

Lumina-

TERTIA PARS DESCI-

Luminaria in prima figura Mercurij effectibus adsimilantur, & ♀ atq; ♂ in ultima: Deinde in secunda Martialem prius notatam vim accipiunt. In tertia Sol cæli culmen & cuspidem regalem, sicut & Cometa in ultima (si secundum longit. simpliciter aspicias) obtinet: Vnde uterq; subiectis sibi regnis, ducatibus, comitatibus, dominijs, detrimenta & funestas clades excitabit, multos suis honoribus & publicis administrationibus priuabit, Itemq; magisterijs, studijs & artium generibus tractandis, periculosus & aduersus erit, &c. Luna autem, qualis ♀ in secunda describatur, speranda. In ultima ☉ Saturnum occidentalem imitabitur: Luna verò Solem in tertia.

Nunc Cometa situs per singula crepuscula, quæ Sole descendente ordinatur, considerandus erit. Primum in medio VIII. domus apud nos 28. gr. ♄ in medio cæli deprehensus ponebatur. Postea medijs suis adparentijs propius ad Meridianum, in eadem domo, 26. gr. ☿ cælum mediante, accessit. Motu deniq; tardiore incedens, rursus ad emergentem locum dictæ domus declinauit, 11. gr. ♄. C. M. Ea q; ratione in nostro Horizonte, Sole occidente, Cometa omnibus temporibus VIII. domicilium thematicæ cælestis perambulauit. Quam ob causam illius virtus, significationem ♀ & ♂ in tertio themate corroborabit & augebit, quantum scilicet ad vicissitudines attinet status spiritualis, &c.

Meridianis temporibus & in principio adparentiæ 28. gr. ♄ C. M. Cometa terminum XI. & proximum locum emergentem XII. occupauit. Medio tempore, die brumali 0. gr. ♄ C. M. sensibilibiter ultra medium XI. domus excurrit. Et tempore disparentiæ 3. gr. ☿ C. M. ultra trientem ferè, in X fuit transgressus. Meridiano sic tempore proximus initio, termino emergenti XI., per integram XI. cursitans, angulum M. C. petens, intrauit. Quibus multorum speratos feliciores euentus in irritum casuros, statufq; mortalium varias vices subituros, amicitias dissolutum iri, significatur. Plurimi etiam fidelissimorum amicorum ab alienationem deplorabunt. Suffragia erunt exitiosa, quibusq; communicabuntur. Consilia successum expetitur non adsequentur. Et in summa, spes omnis atq; fiducia in homines posita admodum inanis erit.

Oriente

PTIONIS COMETAE.

Oriente Sole locus Cometae infra horizontem in principio adparitionis 21. gr. m in M. C. culminante, incidit, proximeq; apud nos in I. domo ad gradum emergentem accessit. Medio tempore & brumali 5. gr. m in M. C. culminante, adhuc infra horizontem latuit, sed mox à ☉ oriturus, & ideo cardini ascendentis proximus, tum circa rictum oris equi Belletrophontis adstitit. Quare sequentibus diebus Solem oriendo, usq; ad terminum obitus sui, præcedere indies magis magisq; potuit. Latitudo enim ortiua, ob crescentem Declinationem (vnde arcus diurnus in parallelis reuolutionis quotidiana, quantitate sua creuit) facultatem ei tribuit, qua, sicuti omnibus diebus Solem descendendo, sed tamen iustò altius, sequebatur, ita quoq; ascendendo eundem praeueniret. Minor enim portio Parallelorum ipsius, postquam Aequatorem transcederat, infra finitorem comprehendebatur. Quare ad finem phenomeni huius, ascendente vna primo triente h & Sole in principio z versante, potuit ipsum in ascensu ad $\frac{3}{4}$ H. antecedere, caudaq; sinistrorsum decedente sese nobis ostendere, ea forma, ac si nouum esset & diuersum quoddam Ostentum à vespertino Cometa post ☉ occasum nobis adparente. Sole tum oriente, 3. gr. p in M. C. culminauit, & Cometa iam XII. domus mediū ex aliqua parte transcendit. A principio itaq; I. domus per totū orientis cardinē, in XII. usq; Cometa transiens, circa ortum ☉ toto adparentia sua tempore, in nostra loci latitudine, obseruatus fuit: Vnde in primis videtur ascendentem locum adfluxisse. Quibus hominum radicali humori, vita, complexioni, morum & animi qualitati, maximum detrimentum portenditur.

Sole I. C. tenente, id est, media nocte instante, principio adparentia, Cometa ferè in medio V. domus, sub nostro horizonte versatus est, 28. gr. 8 C. M. Ad brumam verò, ante medium VI. o. gr. h C. M. Et ultimo tempore in fine V. fuit. Ita ad mediae noctis tempus utriusq; domicilij particeps fuit. Cuius positus Significatio in prima figura de ♀ & ♂ recitatur.

Ad huius capitis calcem aliquid de Genesium adplicatione commemorandum putauimus. Quicunq; habuerint vnum Signo-

M ij

rum

TERTIA PARS DESCRIBI-

rum trium **B**, **W** vel **H**, & inprimis horum medium **W**, quod Cometa integrum peruagatus est, in angulo orientis, ipsis vita terminus abbreviabitur, & vis eos & spiritus deficiet. Item in capite & facie varias passiones & adfectiones sustinebunt.

Qui in domo 2, quæ Porta inferna dicitur, Signa prædicta habuerint: illi totius substantiæ, præsertim rerum mobilium detrimentum & iacturam ferent. Itemq; colli ac cervicis infirmitatibus laborabunt.

Qui in 3. domo, id est, Dea: Hi cum consanguineis dissidebunt, & utringq; mutuis cladibus sese adficiunt. Item brachia, humeri & manus ipsorum gravissimè laborabunt.

Qui in 4. id est, Hypogeo: illis genitores interibunt, & patrimonium eorum cum rebus immobilibus dissipabitur. Atq; pectus cum corde in ipsis male adficietur.

Qui in 5. id est, Bona fortuna: circa liberos, munera & consuetas delectationes varia fortuna utentur. Et ex stomachi & laterum doloribus ægri erunt.

Qui in 6. id est, Aversa fortuna: Varijs morbis & ingrauescente continua imbecillitate atq; vicijs corporis, & potissimum ad ventris regionem vexabuntur. Et familia ipsos summa molestia torquet.

Qui in 7. id est, Diametro dyctico: coniugio infelice & inimicis instantibus vitam transigent. Illorum viscera, pudenda & femora, magnis cruciatibus consicientur.

Qui in 8. id est, Epicataphora s. Porta superna: aut morientur, vel circa mortuorum hereditatem periclitabuntur. Hic etiam locus secretioribus partibus infestus erit.

Qui in in 9. id est, Cadente ab occasu: illi tam in rebus spiritualibus quàm earum personis, item itineribus aversa fortuna erunt. Et circa nates sese male habebunt.

Qui in 10. id est, Mesurania: honoribus, authoritate & magisterio priuabuntur. Circa genua atq; poplites humoribus destillantibus infirmitatem sentient.

Qui in 11. id est, Agathodæmone: eorū amici ac fautores, animo mutato, desertores & aduersarij fient. Et circa crura inferiora vehementer laborabunt.

Qui

PTIONIS COMETAE.

Qui in 12. id est, Cacodemone : miserrimi omnium habebuntur, & animo & corpore varijs afflictionibus erunt obnoxij. Illorum pedes & tali doloribus infestabuntur.

Ad hanc enarrationem adplicatæ quorumcunq; hominum Geneses, s. figurae cælestes, ad momenta natiuitatum directæ : præcipuè autem præstantium virorum, qui magistratum siue ecclesiasticum siue politicum gerunt, vel quicumq; illustri nobiliu sanguine nati sunt. Illis ad futura vita status ex Cometa efficacia significabitur.

CAPVT DECIMVM.

De motus Proprij ascendentis & septentrionalis consideratione.

Corporum cælestium, æthereorum & sublunarium duplex motus deprehenditur. Primus est, qui ab ortu versus occasum tendit, & in Aequatoris aut eius aliquo parallelo circulo, qualibet diurna reuolutione absoluitur. Huius regula est ipse Aequator. Et illius Poli sunt, qui dicuntur Mundi, Axesq; proprio coniunguntur. Circa quem Axem motus Primus contingit. Illius originalis potentia à primitiua creatione indita, in extremo cælo quod reliquos omnes ambit, indeq; primi mobilis nomen sortitum est, consistit. Hoc cælum extremum, circumactione sua omnes inferiores Sphæras æthereas sibi inclusas, & Sublunaris quoq; regionis partem maximam, quasi violentia quadam, secū rapiendo reuoluit. Hanc ob causam talis motus illi proprius & essentialis, Sphæris verò inferioribus alienus & accidentarius, adscribitur.

Alter motus dicitur Secundarius, qui in varias species subdiuiditur. Hic potissimum secundum suam proprietatem, ab occasu ad ortum versus, procedit. Sicut eiusmodi motus in Sole, Luna & reliquis Planetis atq; etiam quibusdam Planetis, attenditur. Interdū tamen, cum Planeta seu potius eorum Sphæra sunt stationaria, adsimilatur Primario: sed neq; eadem aut tarditate aut breuitate temporis procedit, sicut regredientes Planetae h̄ 4

TERTIA PARS DESORI-

☿ ♀ ☿ ☿ testatum faciunt : neq; pari velocitate & perpetuitate, sicut plerumq; Planetae demonstrant.

Iidem motus alijs quoq; accidentibus differunt. Nam interdum sursum aut deorsum in suis Sphaeris, à Terra recedendo aut ad ipsam propinquando, mouentur : Sicut ex omnibus praedictis corporibus patet. Itemq; ad latus, versus boream ascendendo, aut meridiem descendendo : quod excepte Sole à reliquis fieri animaduertitur.

Horum motuum Secundorum regula Zodiacus est, praesertim quantum ad Planetas, qui tenens proprios suos Polos & Axem, secundum obliquationem Aequatoris circulum disspescit, una medietate ad Aquilonem, altera ad austrum relictæ. Cometa autem extra regulam dictam, retentis tamen Planetarum accidentibus, interdum aliquibus quandoq; omnibus motibus feruntur.

Præsens autem Cometa, quem hæcenus descripsimus, excepta retrogradatione, omnes, quas diximus, motuum varietates expressit. Iuxta Primarium enim motum, quotidie ab ortu per occasum et inferiora rediit ad ortum, & Primi mobilis violentiam perpeffus est. Nihilominus tamen interea Secundarium quoq; spectans, semper longius ad ortum versus digressus est. Ita quoq; ipsum à principio altius ad surrexisse et postmodum denuò ad inferiora inclinasse, observationes testatæ fuerunt. Et visus est singulis diebus motum in latitudinem ascendentem atq; septentrionalem (ut titulus cap. huius sonat) adauxisse, eo modo & ratione qua est in descriptionis prima parte expositum.

Iste motus in latitudinem Zodiaci & declinationem Aequatoris, & utramq; borealem, hoc loco imprimis spectandus est. Circulus enim proprius motus dirimens Eclipticam & Aequinoctialem (circulos Primi mobilis potissimos & insigniores reliquis) hunc 299 temp. 34. |. 2. ||. illæ 265. gr. 7. |. 27. ||. à communi intersectione horum circulorum, videlicet Aequinoctij vernalis, præcipuo progressu & numeratione instituta, transcendit. Quomodo vera idem circulus cum Ecliptica 29½ pp. & Aequatore 33 transitu suo, angulum confecerit, supra in prima parte est ostensum.

Qua ratione, si ponatur Proprius motus Cometa, descripto eius motus circulo, in Sphaera materiali aut cælo, cum sectione, que Aequatorẽ intersecat, ver-

PTIONIS COMETÆ.

rat, versus occidentem : adparebit illius in ortum progressio amplitudine anguli 33. pp. Cuius tamen terminum Cometa non fuit adsecutus, quia in Declinatione visibili 19. pp. 27.]. evanuit, ibidemq; ut in 6. cap. diximus, secundum veritatē motus Tropicum ☊ attigit. Hæc directio motus Proprij ab occasu procedens & declinans in alteram partem orientis versus Aquilonem, nobis demonstrat Significationis & Effectus eius progressum futurū: scil. à regionib. Mundi occidentalioribus, in eas quæ versus orientem illis ad boreale latus sitæ sunt.

Hinc elementorum & animantium motus, per maria & terras, secundum tabularum Geographicarum contextū, ad circuli quem diximus tractum, definiendi sunt: factō principio ab extremis, vel in Europa, Africa aut America, ad occasum situs regnis atq; populis. Sic nanq; exemplis superiorum sæculorum etiam demonstratum est, quomodo scilicet Cometarum motus, ab una ad alteram Mundi plagam, etiam populorum & regnorum migrationes, impressionesq; similes, in superficies terræ, semper produxerit. Ut cum Sarracenicum regnum initium sumeret, quod repente ad occasum versus, tam in Africā quam Europam progrediens, longè lateq; omnia occupavit: Cum paulo ante Cometa rotundus, Veneris stella triplo maior, ex medio Scorpij in antecedentia usq; in medium γ excurrrens, quoq; fulsisset. Sicut ille à quodam Arabe, Hali Rhodoan describitur.

Regiones circa 9. pp. latitudinis septentrionalis sitæ, mediæ Declinationis Cometa verticem notarunt. Quo sub Parallelo habitantes in Terra incolæ, in suos orientales & ad boream declinantes, tumultus maiores facient & movebunt. Ut in America Canibalium populi, peninsula meridionalis, metuendi à vicinis terrestribus atq; insularibus, ad ortū & boream situs, erunt. In Africa vetus Guinea formidabilis illis ad ripam Nigris à Nilo maximi ibidem fluuij. De gentibus in Asia, qui in extremo angulo Mallabariæ vitā agunt, timendi erunt Narsingensibus & insulis proximis. Item qui in Malaca s. aurea Chersoneso, terrestribus Cambiensibus. & insularibus vicinis.

Postea à latere reliquæ regiones mundanæ, secundum æquabilem circuli cælestis positum, similiter spectanda & explicanda sunt. Ut primū generali consideratione, America aut præcipuæ eius partes, tam Africanis quam

TERTIA PARS DESCRI-

quam Europæis, ut infensi ita periculosi existimandi. *Africani Asiaticis meridionalioribus, & Europæi septentrionalioribus.*

Quemadmodum olim contrario motu, ex Asia magna in Europam & Asiam minorem, irruptiones Tartarorum ab extremo oriente factæ sunt: qui in his regionibus partim cæsi, partim coacti sunt repetere suum iter. Sed tamen non longius quam ad Tauricam Chersonesum, hodie Gazariam & confinia paludis Mæotidis, hodie mare delle Zabacchæ, digressi, consederunt, usq; ad præsentem ætatem. Similiter Turcæ in Syriam & Græciam per Parthiâ mouerunt, &c. Hunni cum Attila rege ex oriente quoq; properantes, ferè totam Italiam vastarunt. Gotthi hinc inde vagantes, variasq; transeuntes terras depopulati sunt, & in Hispaniam secedentes, qui VVestgotthi, reliqui in Italiam qui Ostrogotthi, à plagis mundi nuncupati, diu rerum potiti sunt. Et præcipuè in Hispania reliquæ eorum diutius durarunt: cuius postmodum reges, ut testantur ipsorum historia, ex Gotthorum sanguine prognati, ordine successerunt, usq; ad ultimû Ferdinandum & Isabellam, ex quorum filia Iohanna domus Austriaca, coniugio inito cum Philippo Diui Maximiliani I. Imp. filio, ulterius propagata fuit.

In specie particulares terræ cuiuscunq; Mundi continentis aut vniuersalis partis, similiter respiciuntur. Ut è septentrionali peninsula America, ab extrema Quiuira & illis longius ad Polum arcticum, ex aduersa parte Mosconiticum territorium impressionem noui populi metuere poterit. Hispania noua pari modo Franciâ nouam sitam habet, ut ex illa in hanc irruptiones fieri possint. Sicut & Hispani in Oceano Atlantico Gallorum nauigia turbare poterunt. In peninsula meridionali America Peruaniani Canibalibus, Patagonenses Brasilijs aduersi prædicuntur futuri.

In Africa littora Lusitanis parentia, iuxta Oceanum Atlanticum, Mauritanis s. Barbaricis & Biledulgeridibus damna inferent. Illa autè in mari del Nort veteri Guinea, & ita reliqua reliquis, ut in tabulis series ostenditur. Mediterreneæ regiones Affrica etiam infesta nobis & suis futura: ut Mauritani maris mediterranei insulis, Corsicæ, Sardinia, Sicilia, Melita, Creta, Peloponneso, &c. Biledulgerides Aegyptijs, Ripenses Nigris fluij incolis regni Nubia, Qui in Nubia & circa fontes Nigris, item Manicongitani Aethiopia totius habitatoribus, sub latissimo imperio

PTIONIS COMETAE.

perio preciosi Iohannis, Aethiopes (qui & Abissyni dicuntur) ultramarini in Arabia felice degentibus.

In Europa extremi sunt Hispani, qui maxime metuendi Italici & nobis, quemadmodum etiam Galli respectu totius Germaniae superioris & inferioris, ultrarhenanae & magnacisrhenanae: & hi rursus toti Sarmatiae. Itali, Hungaris aut Dalmatis, & vicinioribus: hi Turcis coniunctis vicinorum auxilijs. Sarmatae, id est, Poloni & Rhuteni Tartaris minoribus & maioribus. Angli, Danis & Suecis, &c. Harum terrarum aut gubernationis forma mutabuntur, aut sedes populorum ab occidentalioribus terminis in orientales transferentur. Quemadmodum olim inter Germanos usu venit, ut cum Suevi relicta antiqua sede quam tenuerant in Lusatia, Marchia & parte Saxoniae, Vandalis aduentantibus, quasi loco cesserunt, & alium locum quarentes, in Sueviam quam nunc dicimus, secesserunt. Sic & Longobardi circa confluentem Albis atq; Sala commorantes, motis sedibus, transferunt in Galliam cisalpinam s. togatam, qua nomine mutato, ab ipsis Lombardia postmodum adpellata fuit. Sicut itaq; & gubernationum & populorum sedes, veterum seculis plurimum ex orientali, ad occidentales & in austrum inclinantes terras translatae sunt: Eurotum validiore Zephyro, ad motum retrogradum in obliuatione Zodiaci: ita nunc vice versa Zephyrus contra Eurum flatibus robustioribus, ad motum directum inter Secundarios, impetum facturus est.

Sic in Asia, minor maiorem turbabit, Arabes & Aegyptij aduersus Persas insurgent: hi rursus in Tartariam magnam penetrabunt. Et tartari cum adiacente India ad meridiem, in Iaponenses & alios insulares atq; ulterius per Oceanum Eoum transfretantes, Americam borealis peninsula inuadent.

Motus celeritas & tarditas etiam consideranda sunt: nam ab his praedictorum motuum, inter mundi nationes, qualitas apertius depingitur. Initium videlicet fore vehementissimum et repentinum, medium remissius, sed tamen durabilius, & denique sedatis aliquantum turbis tranquillitas paulatim futura est.

Secundum vulgares aphorismos praedictionales, inclinatio motus Proprii ad latus boreale orientis, comitem praedictarum mutationum aeris sititatem & subinde orituram pestilitatem, &c. minatur.

N

CAPVT

CAPVT VNDECIMVM.

Habitus Cometæ ad Solem & Horizontem.
Ex quo effectus initium atq; perduratio cognoscitur.

Examen huius Cap. habet ferè similem methodum, qua in eclipsibus vti solemus: Vbi scil. media tempora adparentiarum, in diurnis parallelis ad orientis distantiam conferuntur, indeq; ex horis durationis interdum anni, vt in ☉, quandoq; menses vt in ♄, quamdiu malum duraturum sit, exponuntur, &c. Talis autem processus, quia non in omnibus circumstantiis ad amussim huic phænomeno competit, necesse est vt innixi probabilioribus alijs rationibus, quam proximè ad eum accedamus. Quod ita commodius acciderit, si ex cap. 5. superiore, medium tempus, ipsam brumam, adsumimus: quia iste dies reliquorum intermedius, in eo loco ex prima descriptionis parte dictus est: ipsumq; momentum brumale ad distantiam vtrang; respondit: ante ipsum enim, id est, à vestera diei 10. VIII br. 32. $\frac{1}{2}$ D. vsq; ad matutinum 12. X bris sunt numerati, inde rursus tot dies ad vesperam 13: Ianuarij, post quem non amplius contueri Cometam potuimus, quantitate & lumine deficientibus, vt omnino oculorum aciem sequentibus diebus subterfugeret. Inter hos duos terminos, primum & vltimum, medium tenet, vt diximus, hora brumalis. Sine igitur diei ipsius momentum, quo Sol apud nos media septima antemeridiana H ingressus est, vel quo vesperi horizontem subiit, themate cælesti consideramus: distantiam Cometa à ☉ & Horizonte, hic orientali isthic occidentali non absimilem multum animaduertemus. Sol enim à Cometa sesquiquing; horarum spacijs, ex subductione temp. Aequatoris, vtrinq; distans, reperitur. Sed bruma instante 10. H. 10. |. temp. loci Cometa in Zodiaco & eius secundum longitudinem directionem, infra horizontem ad occasum versus: & subsequenti vespere Sole occidente, supra finitorem eleuatus 10. H. 53. |. ab oriente recessit. Quæ temporis spacia in horam Planetariam adaptata, hic 8. H. cum 6. |. ibi 6. H. cum 56. |. produciunt,

ducunt, & tantum duorum mensium intervallo, in definiendo principio effectus Cometae, differunt: quibus ab altero 11. dies lunij & reliquo 16. Augusti, anni lab. 1578. indicatur. Ut à quo tempore vires, superioribus capitibus hinc inde definita & expressa, exordium facturae sunt. A principio adparentiae & finis, quia habitus ad Solem simillimus extiterat, parumq, à iam citato medio differebat, etiam similia & temp. non multum inuicem distantia, circa principium effectus Cometae procreabuntur.

Præterea de initio Effectus notandum, quod quia tempore brumali, sicuti cap. 9. commemorauimus, nondum orientalis Cometa adparuerat, etiam ex medio adparentiae subito aut mox à disparitione ipsius effectus initium prædici minimè poterit. Quamquam autem posterioribus diebus usq, ad finem visibilis adspectus, vix ad 4. septimanas oriens, Solem præcesserat, parū de propinquiori effectū significando valere poterit, cum & tum temporis tam motu remisor, quam quantitate & lumine minor & infirmior conspiceretur. Si quid tamen inde coniiciendum, imbecillum tantummodo exordiorum & quasi prodromi loco, respectu futurarum maiorum expeditionum habebimus. Quæ ideo in medio relinquimus.

Significatio hoc modo principio effectus Cometae, nunc quoq, durationis spacium meditandum nobis erit. Habita proportione Luminarium, quorum vnum annua, alterum menstrua spacia, ex horis adparentiae elipsium metitur, ad Cometæ conuenient menses Solares, qui cum diebus adparentiae equiparandi, ut hoc modo vtriusq, luminaris obseruatio habeatur. Luna enim certa mensum numeratione, sicut in cyclis ostenditur, certum annorum numerum emetitur, ut in periodis Calippi, Hipparchi, Hebraeorum, Arabum, &c. definitis temporibus à nobis in singulari opere, accidisse omnibus Mundi seculis, demonstratur. Si ergo Dies LXV. (quibus Cometa oculis nostris conspectus fuit) à Solis cursu & reuolutionibus diurnis emensos, mensuris spacijs $29\frac{1}{2}$ D. à ☽ motu propemodum descriptis, adplicamus: adiunctis 22 H. quibus dodecatemorion Zodiaci à ☉ equali spacio conficitur: diuturnitas effectus Cometae ad 152 D. supra quinquennium statuitur. Quod temporis spacium ad 16 Augusti diem, ante annotatum, quando referimus, exinde perlabentes annos 1578 (in hoc à 16 Augusti initio facto) partim, & postea integros 1579. 1580.

TERTIA PARS DESCRI-

1581. & 1582. vsq; in 12 D. Januarij 1583. perduratio effectus Cometa nobis pradicatur, consideratione scilicet facta ad nostram Finitorem. Hac temporis reuolutione, quæcunq; ex decreto astrorum cœlestium, Planetarum & stellarum fixarum configurationibus mutuis & ad Cometam habitis, prius sunt declarata, potissimum suæ expeditionis curriculum absoluent.

Et sicut in eclipsibus Luminarium, in occidentali cœli parte, & propius à Meridiani quadrante effectus maiores post durationis medietatem accedere solent: Ita & de Cometa statuendum est, cuius dimidium durationis effectus à fine Augusti mensis, anni lab. à N.C. 1581. pertingit. Circa hæc ergo tempora & præsertim subsequentibus mensibus, efficacia & vis eius maxima & validissima à mortalibus sentietur.

CAPVT DVODECIMVM.

Situs orbis siue thematis cœlestis inspectio.

Capite nono quadruplicis figura cœlestis mentione fecimus, cuius scilicet Cope Effectus & significatio eo loci explicati sunt. Primam figuram direximus ad horam adpectus Cometa sextam, sub crepusculum diei 10. Nouemb. anni 1577. quo tempore primum oculis mortaliū adspiciendum se offerebat, eoq; à nostro imperat. & monarcha Romani Imperij in meridiano circa Hesperides & Fortunatas insulas, caudam in Indiam vsq; porrigens, visus fuit. Huius thematis & orbis superiorum corporum in cœlo, dominator est primarius Saturnus in ♄ domicilio suo principali et in tua receptione Exaltationis Martialis in VII loco scilicet cardine occidentis situs: Qui est Planeta frigidus, siccus, terreus, masculinus, diurnus, infortunij maioris, maleficus & melancholicus. Eum proxime sequitur ♀ in ♊ domicilio suo, & cum spica ♋, frigida, humida, nocturna, fœminata, fortune minoris & phlegmatica. Excepto ♄ tum temporis omnes Planeta infra terram fuerunt absconditi, in quinta ♃, ♀ & ♂, in sexta ☉, ☿ & ♁: reliqui orbis cœlestis loci toti fuerunt vacui à Planetarum præsentia. In Viennensi finitore adsurgebat 25 gr. II, & medium cœli ob-

tine-

PTIONIS COMETAE.

linebat 23. $\frac{1}{2}$ ☿ . Cometa autem, ob latitudinem suam borealē, in medio VIII domus versabatur, caudam per VIII usq; ad Meridianum ferme exporrigens. Et, ut quidam eum tunc observabant, ad 44. gr. sub Primo mobili extendebatur. Cor ♄ in cardine I. C. versabatur. Hinc petitur Significatio, quæ partim superius exposita est, partim in posterū ab Astro-
nomicarum prædictionum peritioribus fusius explicari poterit, &c.

Alter a figura, situm orbis cælestis ostendens, est proxima & lumina-
rium, cui, quod prædictum ad spectum antecesserat, ex decretis Ptolemæi
sequens & additur. In Lusatiæ horizonte interlunium illud in III domo
contingebat, 10 D. VIII br. 33. min. sexagesimis, summo mane à me-
die noctis audita XII. ascendente 11. gr. ♄ & culminante 5. gr. 10. |.
II quo Cometa tum nondum visus, sed proculdubio modo incensus ferme
medium V. domus infra terram occupavit, & caudā usq; in alteram me-
diatatem VII proiecit. Mars tum emerferat in II. 4 & ♀ in II. 8
cum ♄ in III. Prioribus dominis figura hic per accidens, particeps & con-
iungitur, quia proximus cardini I. C. qui est Planeta siccus, versatilis, in-
differentis speciei, melancholicus cum adustione. Quo tempore hac ratio-
ne omnes Planeta, cum ipso Cometa, inferius hemisphaerium occuparunt,
quemadmodū in præcedente medietatē à Meridiano circulo orientalem.
Hanc figuram Arabes principalem iudicant in toto examine efficacie Co-
metæ: Sicuti à Cardano in suis Commentarijs quadrupartiti Ptolemæi, de
Hali Rhodoan exemplum singulare profertur.

Tertia figura est plenitunij subsequenti, quæ minoris authoritatis, sed
tamen ob confirmationem prioris additur. Id sub nostro horizonte in III.
domo, 25 D. VIII br. 10. H. 53. M. ante merid. extiterat, ascendente
10 $\frac{1}{2}$ gr. ☿ & C. M. 17. gr. 50. |. ♄ tum Cometa auctus latitudine,
vicinus existerat emergenti loco XII. domus, in fine XI. caudam per in-
feriora usq; in ascendentem domum dirigens. Sole proximo M. C. ♀ in
VIII. 8 & ♀ in VIII. 4 in fine VII proximè emergenti VIII cum 8.
Excepta & omnes Planeta cum ipso Cometa, in superiori hemisphaerio, &
contrarijs locis respectu prioris figuræ positi, reperiiebantur.

Quarta figura est brumalis duplex: prior ad ingressum ☉ in ♊ ere-
cta: Posterior vero ad occasum ☉ subsequentem. In illa ascendit 9. gr. ♄
N ij & culmis

TERTIA PARS DESCRI.

☿ culminat 7. gr. 20. |. ☿. Ioue in C. M. ♀ in XI. ♀ in XII. & ascendente cum ☉. Saturno ☿ & ☿ in II. Cometa autē caudam sinistrorsum extendens totus in horoscopo animadvertitur: Hæc figura aduersa est primæ, in eo quod omnes Planeta cum Cometa in medietate cæli orientales à Meridiano obseruantur. In hac adsurgit initium ☿ & 26. gr. ☿ C. M. & Cometa ex latitudine sua VIII tenet, reliquorum termini qd simulantur primæ figuræ.

ETHæc est tota summa tertiæ partis **DESCRIPTIO**
NIS COMETAE, qua finem huic libello imponimus & nos legentium beneuolentiæ commendamus; quorum & omnium rectè sentientium examinationi & probationi, singula superius scripta committimus, eorumq; iudicio subiicimus. Aduersariorum autem, qui huius professionis sunt ignari, calumnias & execrationes suis infirmis argumentis, nequaquam audiendas censemus. Et cum plerunq; ex eorum numero sint & farina, qui artis expertes, subiectum Astronomiæ proprium (ut in hoc ostento quidam conantur) ad aliam facultatem referendam esse, insanabili mentis furore autumant. Hi præterquam quod non audiendi etiã contemnendi, atq; cum aperta refutatione à Philosophiæ titulo & profectuum consortio, tanquam publici optimarum artium hostes, cum maxima infamia excludendi. Ac si secundum illud Homericum, egregius egregia subit arma, & deteriori deteriora redduntur: idem his temerarijs bonarum artium traductores continget: quia ipso facto ostendunt se nec egregios esse, multò minus egregijs armis in arenam

PTIONIS COMETAE.

arenam procedere audere : ergo deteriores, tanquam ad
perniciem nati, deteriora moliuntur & quoscunq; pos-
sunt persequuntur. Ita bonitas à bonis & malicies à ma-
lis, proficiscuntur : tanquam ab arboribus diuersarum
specierum & naturarum, quæ suis fructibus agnoscun-
tur : similiter & ij qui ad rogum condemnant Studia.

MANILIUS lib. I. Astronomicū.

*Aut grauib; morbis & lenta corpora tabe
Corripit exustis lethalis flamma medullis,
Labentesq; rapit populos, totasq; per vrbes
Publica succensis peraguntur fata sepulchris,
Quin & bella canunt IGNES subitoq; tumultus,
Et clandestinis surgentia fraudibus arma.
Ciuiles etiam motus cognataq; bella
Significant, &c.*

GORLICII

Excudebat Ambrosius Fritsch, Anno 1578.

Labl.
4113005
of

